

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

# VALSTYBĖS REZERVO SUDARYMAS, KAUPIMAS IR TVARKYMAS

2026 m. sausio 16 d.

Nr. 4-1(RN)



---

Valstybės kontrolė – aukščiausioji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai, į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje [www.valstybeskontrolė.lt](http://www.valstybeskontrolė.lt).

Pakartotinai naudoti šį dokumentą leidžiama pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją: pakartotinis naudojimas leidžiamas, jei tinkamai nurodoma autorystė ir pakeitimai.

Audito grupė: Emilija Jasaitienė (departamento vadovė iki 2025-07-11), Paulius Bakaitis (nuo 2025-07-14 iki 2026-01-15 vykdęs departamento vadovo funkcijas), Augustė Purlienė (grupės vadovė), Ernesta Sakalauskienė, Gediminas Kibilda, Arūnas Juozas Gabrilavičius (nuo 2025-06-20), Justyna Sabinienė (nuo 2025-06-03), Klaudija Kalasauskienė (nuo 2025-05-06 iki 2025-07-29).

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Finansų, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos ir Žemės ūkio ministerijoms, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos.

Viršelio nuotrauka: <https://www.vecteezy.com>

---

# TURINYS

## NEJSLAPTINTA

PAGRINDINIAI FAKTAI	5
SANTRAUKA	6
ĮŽANGA	17
AUDITO REZULTATAI	20
1. NEGALIMA PATVIRTINTI, KAD SUPLANUOTAS VALSTYBĖS REZERVO KIEKIS YRA PAKANKAMAS IR JO SUDĖTIS TINKAMA, ATSIŽVELGIANT Į GALIMUS PAVOJUS	20
1.1. Vyriausybė netvirtina detalios valstybės rezervo atsargų nomenklatūros ir kiekių	20
1.2. Sudarytas valstybės rezervas nepagrįstas didžiausią riziką keliančiais pavojais ir jų valdymo planais	21
1.3. Nepakankamas valstybės rezervo suderinamumas su krizių, ekstremalių situacijų valdymui ir mobilizacijai skirtais kitų subjektų materialiniais ištekliais	28
1.4. Nesudarytas ilgalaikis valstybės rezervo sukaupimo planas	29
RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS	
2. <...>	30
NEJSLAPTINTA	
2.1. Neužtikrinamas tinkamas valstybės rezervo atsargų kaupimas	31
2.1.1. Neįvykdytos Vyriausybės nustatytos valstybės rezervo kaupimo užduotys	31
2.1.2. Civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargų sukaupimo lygiai, nurodyti Vyriausybės nutarime, nėra tikslūs	34
2.1.3. Reikia stiprinti valstybės rezervo atsargų tvarkymo kontrolę	35
2.1.4. Žemės ūkio ministerijos taikytos kontrolės priemonės nepakankamos, siekiant įsitikinti, kad rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose	37
2.2. Maisto produktų atsargų kaupimo pagal rezervavimo sutartis būdas nepagrįstas kaštų ir naudos analize	37
3. REIKIA STIPRINTI ATSARGŲ KOKYBĖS PATIKRAS, JŲ SAUGOJIMO SĄLYGŲ IR TERMINŲ KONTROLĘ	40
4. NETINKAMI VALSTYBĖS REZERVO ATSARGŲ SAUGOJIMO PAJĖGUMAI	44
4.1. Valstybės rezervo atsargos saugomos pavojingose vietose	44
4.2. Neužtikrinama medicinos ir maisto produktų atsargų decentralizacija	45

4.3.	Civilinės saugos priemonių atsargoms trūksta saugojimo vietos, o medicinos ir susisieimo atsargoms – saugojimo sąlygų kontrolės	46
5.	NESUKURTA VALSTYBĖS REZERVŲ ATSARGŲ PRISTATYMO SISTEMA	47
5.1.	Nesuplanuotas atsargų pristatymas į panaudojimo vietą	48
5.2.	Reikia stiprinti atsargų paruošimo transportavimui kontrolę	50
5.3.	Sutartiniais pagrindais laikomų atsargų tiekimas gali būti neužtikrintas pritaikius <i>force majeure</i> sąlygas	50
	REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	52
	PRIEDAI	63

# PAGRINDINIAI FAKTAI

NEJSLAPTINTA

 **12,6 mln. Eur**

asignavimų panaudota 2022–2025 m. pirmąjį pusmetį valstybės rezervo atsargoms kaupti ir tvarkyti.

 **665**

atsargų nomenklatūros pozicijos sudarė valstybės rezervą 2024-12-31 duomenimis.

 **11**

iš 29 nacionalinėje rizikos analizėje 2024 m. nustatytų pavojų yra labai didelės arba didelės rizikos ir jiems turėtų būti sudaromas valstybės rezervas.

 **660**

iš 665 valstybės rezervą sudarančių atsargų pozicijų ir jų kiekiai nėra patvirtinti Vyriausybės, kaip reikalauja teisės aktai.

 **Visų 5**

rūšių valstybės rezervas sudarytas nepagrindus jo didžiausią riziką keliančiais pavojais ir jų valdymo planais.

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

 <...> <...>

NEJSLAPTINTA

 **37 proc.**

asignavimų, skirtų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, 2024 m. nepanaudoti, iš jų 25 proc. panaudoti valstybės rezervo tvarkytojų reikmėms.

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

 <...>

# SANTRAUKA

NEJSLAPTINTA

## Audito svarba

Valstybės rezervas – vienas valstybės saugumo garantų, skirtas civilinės saugos sistemos funkcionavimo ir nukentėjusių gyventojų būtiniesiems poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį. Nacionalinio saugumo strategijoje nurodytas uždavinys – nustatyti tvarius valstybės rezervo kaupimo principus ir kriterijus, įdiegti inovatyvius jo administravimo sprendimus, užtikrinti reikiamą valstybės rezervo kaupimą<sup>1</sup>. Sudėtinga geopolitinė situacija ir didėjanti įvairių grėsmių rizika didina šio uždavinio įgyvendinimo svarbą.

## Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar sudarytas ir sukauptas valstybės rezervas pakankamas, tinkamas ir gali būti operatyviai panaudojamas, siekiant užtikrinti krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikius ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį.

Audituojami subjektai:

- ✓ Vyriausybės kanceliarijos Nacionalinis krizių valdymo centras – valstybės rezervo koordinatorius.
- ✓ Finansų, Sveikatos apsaugos, Susisiekimo, Žemės ūkio ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – valstybės rezervo tvarkytojai ir Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras, kuris įgaliotas atlikti dalį valstybės rezervo tvarkytojo funkcijų.

Audituojamas laikotarpis – 2023–2025 m. pirmasis pusmetis. Siekdami nustatyti tendencijas, analizavome 2021 m. ir 2022 m. duomenis, pokyčiams įvertinti – 2025 m. trečiojo ketvirčio duomenis.

Siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ ([65 psl.](#)).

## Pagrindiniai audito rezultatai

Valstybės rezervas sudarytas neatsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir nėra pagrįstas jų valdymo planuose nustatytų scenarijų parametrais, o sukurta valstybės

<sup>1</sup> Seimo 2002-05-28 nutarimu Nr. IX-907 patvirtinta Nacionalinio saugumo strategija, 36.6 p.



rezervo kaupimo ir tvarkymo sistema neužtikrina, kad jis būtų pakankamas, tinkamas ir prireikus operatyviai pristatytas į panaudojimo vietą.

## 1. Negalima patvirtinti, kad suplanuotas valstybės rezervo kiekis yra pakankamas ir jo sudėtis tinkama, atsižvelgiant į galimus pavojus

- ✓ Valstybės poreikius atitinkantis valstybės rezervas turi būti sudaromas nustatant atsargų nomenklatūrą ir kiekius, kuriuos turi patvirtinti Vyriausybė<sup>2</sup>. Tačiau ji tvirtina tik susisiekimo atsargų nomenklatūrą (5 pozicijos) ir kiekius, o medicinos, civilinės saugos priemonių ir maisto produktų atsargas tvirtina rinkiniais, nedetalizuodama pagal atskiras atsargų pozicijas (660 pozicijų) ir jų kiekius. Be to, Vyriausybės patvirtinti maisto produktų atsargų rinkiniai apima ne visas suplanuoto valstybės rezervo maisto atsargas, o tik tą dalį, kuri planuojama sukaupti iki einamųjų metų pabaigos. Vyriausybei neapibrėžus viso valstybės rezervo, būtino galimiems pavojams, sudėties ir dydžio, nesudaromos tinkamos sąlygos pagrįstam jo planavimui ir sukaupimui, o valstybės rezervo koordinatoriaus funkcijas atliekantis Nacionalinis krizių valdymo centras negali užtikrinti valstybės rezervo atsargų kaupimo ir panaudojimo kontrolės (1.1 poskyris, [20 psl.](#)).
- ✓ Valstybės rezervo poreikiai priklauso nuo nacionalinėje rizikos analizėje nustatytų galimų pavojų ir planuojamo atsako į juos<sup>3</sup>. Tačiau valstybės rezervas sudarytas neatsižvelgiant į 2024 m. nacionalinėje rizikos analizėje nustatytus 11 labai didelės arba didelės rizikos pavojų ir jų valdymo planus su numatytais scenarijais. Trūksta atnaujinto Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, kuriame būtų nustatytos institucijos, atsakingos už didžiausią riziką keliančius pavojus, ir remiantieji subjektai, kurie turėtų suplanuoti pavojų scenarijus su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis, jų valdymo veiksmus, priemones ir reikalingus materialinius išteklius, įskaitant ir valstybės rezervą. Taip pat nėra patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principai ir kriterijai. Nesant šių sąlygų, negalima patvirtinti, kad suplanuotas valstybės rezervas yra pakankamas ir tinkamas (1.2 poskyris, [21 psl.](#)):
  - Civilinės saugos priemonių atsargų rezervas grindžiamas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento 2018 m. patvirtintu Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio nustatymo tvarkos aprašu, kurio neatitinka 34 proc. (23 iš 67) suplanuotų atsargų pozicijų kiekiai. Iš jų 19 pozicijų kiekiai nustatyti atsižvelgiant į papildomą priemonių, reikalingų branduolinės avarijos atveju, poreikį, tačiau aprašas nepatikslintas ir šie kiekiai nėra pagrįsti pavojų scenarijais. Minėtas aprašas nebuvo atnaujintas keičiantis nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems pavojams ir jų rizikos vertinimui. Be to, iš 11 apraše nurodytų pavojų 8 atvejais civilinės saugos priemonės ir jų kiekiai nėra pagrįsti galimais scenarijais, o 3 atvejais atsargų pozicijų kiekiai neatitinka aprašyto pavojaus scenarijaus masto.
  - Valstybės rezervo medicinos atsargų nomenklatūra ir kiekiai nustatyti remiantis Sveikatos apsaugos ministerijos 2022–2024 m. sukurtų tarpinstitucinių darbo grupių

<sup>2</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 8 d., 8 str. 1 d.

<sup>3</sup> Seimo 2024-07-18 nutarimu Nr. XIV-2946 patvirtinta Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa, 15.3.3 p., Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtintas Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymas, 2.1 d., vidaus reikalų ministro 2025-03-03 įsakymu Nr. 1V-151 patvirtintas Krizių ir ekstremaliųjų situacijų planų rengimo tvarkos aprašas, 14.4 ir 16 p., 1 priedo „Planų pildymo instrukcija“ 2 p., 5 priedas „Planų integralumo schema“, ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės 2015/C 261/03, 3.2.1 p. ir 3.2.2 p., 2024 m. nacionalinė rizikos analizė, I dalis.

pasiūlymais. Sveikatos apsaugos ministerija, pavesdama<sup>4</sup> joms peržiūrėti valstybės rezervą, nenurodė, kokiems pavojams ir pagal kokius galimus jų scenarijus turėtų būti formuojamas valstybės rezervas. Nebuvo įvertinti nacionalinėje rizikos analizėje nustatyti pavojai, kuriems reikėtų planuoti ir sudaryti medicinos atsargų rezervą. Todėl jis sudarytas remiantis ne didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijais ir jų pagrindu nustatytais poreikiais, kurių reikėtų kilus pavojui, o Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos subjektų ir medicinos darbuotojų profesine patirtimi ir atsižvelgiant į turimas galimybes.

- Susisiekimo atsargų valstybės rezervas suplanuotas neatsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir nėra pagrįstas skaičiavimais. Šių atsargų poreikį sudaro iki 2019 m. sukauptos atsargos, o tuo metu planuotos, bet neįsigytos atsargos išbrauktos iš rezervo sudėties. Susisiekimo ministerija nusprendė neatnaujinti atsargų nomenklatūros ir kiekių, kol nebus patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principai ir kriterijai.
- Maisto produktų valstybės rezervas sudarytas pagal vieną pavojų, kurį Nacionalinis krizių valdymo centras įvardija kaip didžiausią, tai – pavojus valstybės saugumui. Apskaičiuojant gyventojų skaičių, kuriam turėtų būti suplanuotas maisto produktų rezervas, remtasi rengiamu gyventojų evakavimo planu. Tačiau jame numatytos su gyventojų skaičiumi susijusios prielaidos nepagrindžia skaičiaus, pagal kurį apskaičiuotas valstybės rezervas, todėl negalime patvirtinti, kad maisto produktų atsargų valstybės rezervas yra suplanuotas tinkamai.
- Valstybės rezervo lėšų poreikis nėra pagrįstas skaičiavimais ir sudarymo prielaidomis, nes jis nustatomas tik kilus pavojui ir iš anksto nėra planuojamas.

Formuojant valstybės rezervą, svarbu jį pagrįsti didžiausią riziką keliančiais pavojais ir jų valdymo planuose numatytų scenarijų parametrais. Nesilaikant šio principo, sudarytas valstybės rezervas kritiniais atvejais gali būti netinkamas ir nepakankamas, o jo kaupimui suplanuotas finansavimas gali būti panaudotas neefektyviai.

- ✓ Valstybės rezervas naudojamas ne tik ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, bet ir kilus pavojui valstybės saugumui – mobilizacijos ar karo padėties metu. Todėl sudarant valstybės rezervą, svarbu užtikrinti jo poreikių suderinamumą su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais, kaip numatyta Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programoje<sup>5</sup>. Tačiau nei Krašto apsaugos ministerija, nei Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas tiesiogiai nedalyvauja sudarant valstybės rezervą, nevertinama ir mobilizacinių užsakymų sutarčių įtaka aprūpinimui materialiniais ištekliais kilus pavojui. Savivaldybės, įgyvendindamos joms nustatytas valstybines mobilizacines užduotis, turi aprūpinti gyventojus maisto produktais kilus pavojui<sup>6</sup>. Žemės ūkio ministerija parengė valstybės rezervo žemės ūkio ir (arba) maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmo projektą, pagal kurį savivaldybėms numatyta kaupti maisto produktų atsargas, skirtas ketvirtai–šeštai evakavimosi dienoms, bet savivaldybės šiuo metu neužtikrina, kad šis tikslas būtų įgyvendintas. Nacionalinio gyventojų evakuacijos plano ir gyventojų aprūpinimo

<sup>4</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2022-04-01 įsakymas Nr. V-679 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2024-07-22 įsakymas Nr. V-752 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų saugojimo reikalingumo ir (ar) panaudojimo bei asmens apsaugos priemonių kaupimo principų vertinimo tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“.

<sup>5</sup> Seimo 2024-07-18 nutarimu Nr. XIV-2946 patvirtinta Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa, 15.3.3 p.

<sup>6</sup> Vyriausybės 2022-01-05 nutarimu Nr. 23 patvirtintas Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašas, 4.6.2 ir 4.6.3 p.



maistu algoritmo patvirtinimas leistų valstybės ir savivaldybių institucijoms koordinuotai kaupti maisto atsargas, kad kilus pavojui gyventojai būtų aprūpinti maistu ir vandeniu (1.3 poskyris, [27 psl.](#)).

- ✓ Vyriausybė turi nustatyti valstybės rezervo sukaupimo terminus<sup>7</sup>. Tačiau ji tvirtina ne viso suplanuoto valstybės rezervo sukaupimo terminą, o tik kasmet iki metų pabaigos planuojamą sukaupti valstybės rezervo atsargų kiekį. Valstybės rezervo sukaupimo planas leistų užtikrinti jo kaupimo tęstinumą, finansavimo poreikio pagrįstumą ir padėtų valstybės rezervo tvarkytojams planuoti veiklą bei reikalingus išteklius (1.4 poskyris, [29 psl.](#)).

## RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

### 2. <...>

#### NEJSLAPTINTA

Neužtikrinamas tinkamas valstybės rezervo atsargų kaupimas, nes:

- Vyriausybės 2021–2024 m. laikotarpiu kasmet nustatytų valstybės rezervo atsargų sukaupimo užduočių neįvykdė 3 iš 4 valstybės rezervo atsargų tvarkytojų: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, Sveikatos apsaugos ir Žemės ūkio ministerijos. Nepanaudoti asignavimai, skirti valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, lieka valstybės biudžete arba yra perskirstomi. 2024 m. liko nepanaudota 37 proc. asignavimų, iš kurių 25 proc. panaudoti kitoms valstybės rezervo tvarkytojų reikmėms. Trūksta reglamentavimo, užtikrinančio, kad valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui skirti asignavimai būtų panaudoti tik šiam tikslui (2.1.1 skirsnis, [31 psl.](#)).
- Vyriausybės nutarime nurodyti valstybės rezervo atsargų sukaupimo lygiai pagal rinkinius nėra tikslūs ir neparodo realaus sukaupimo lygio. 6 iš 8 civilinės saugos priemonių rinkinių sukaupimo lygiai apskaičiuoti taikant neteisingą metodą – išvedant rinkinyje esančių atsargų sukaupimo lygių vidurkį. 6 iš 11 medicinos atsargų rinkinių sukaupimo lygiai apskaičiuoti taikant netikslių skaičiavimo būdą – sudedant atsargas, turinčias skirtingus matavimo vienetus, 2 – naudojant netikslius sukauptų atsargų likučių duomenis, 1 neapima valstybės rezervo atsargų, susijusių su šviežio viso kraujo donoryste, nes šalyje ji nėra įteisinta, o dar 1 – nepagrįstas skaičiavimais. Be to, medicinos atsargų rinkinius sudaro skirtingų rūšių atsargos, kurių reikiamos normos skiriasi iki 24 tūkst. kartų, todėl bendri rinkinių sukaupimo lygiai yra klaidinantys – atsargų su didesne norma geresnis sukaupimas gali padengti atsargų su mažesne norma sukaupimo trūkumą. Nustatytų klaidų būtų galima išvengti Vyriausybei tvirtinant detalią atsargų nomenklatūrą ir kaupimo normas, o bendra duomenų bazė su aktualiais duomenimis sudarytų sąlygas Nacionaliniam krizių valdymo centrui užtikrinti kontrolę, leistų pagrįstai planuoti valstybės rezervo atsargų kaupimą ir jų panaudojimą (2.1.2 skirsnis, [33 psl.](#)).
- Nepakankamai kontroliuojamas valstybės rezervo atsargų tvarkymas. Saugojimo vietose patikrinę 125 valstybės rezervo atsargų pozicijas, 63 (42 proc.) jų likučių negalėjome patvirtinti: 62 iš 82 patikrintų medicinos atsargų pozicijų laikomos dėžėse karantino sąlygomis, tačiau nėra dėžių turinio apskaitos duomenų; 1 iš 5 patikrintų susisiekimo atsargų pozicija sandėlyje saugoma vienetais, o apskaitoje registruojama tonomis. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai

<sup>7</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 8 d. ir 8 str. 1 d.

situacijų centras saugo 39 atsargų pozicijas, kurios išimtos iš valstybės rezervo sudėties, ir 47 pozicijas, kurių sukaupti kiekiai viršija nustatytas normas. Valstybės rezervui nereikalingos atsargos turėtų būti parduotos, perduotos arba nurašytos<sup>8</sup>. Tinkamos naudoti atsargos galėtų būti perduodamos kitiems viešojo sektoriaus subjektams – tai leistų užtikrinti efektyvesnį išteklių panaudojimą. Uždelsus realizuoti atsargas, jų vertė mažėja, o saugojimas kainuoja. Taip pat centras laiku nesiėmė teisės aktuose<sup>9</sup> nustatytų veiksmų atnaujinti 14 atsargų pozicijų (2.1.3 skirsnis, [35 psl.](#)).

- Žemės ūkio ministerija privalo atlikti maisto produktų atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūrą, siekdama įsitikinti tiekėjų galimybėmis užtikrinti sutartyse nustatyto kiekio ir rūšies atsargų tiekimą<sup>10</sup>. Pagal pateiktus tiekėjų dokumentus ministerija patvirtino tiekėjų galimybes, tačiau, auditorių vertinimu, šių dokumentų nepakako, siekiant įsitikinti, kad pagal sutartis rezervuotas atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose (2.1.4 skirsnis, [36 psl.](#)).
- ✓ Nuo 2022 m. maisto produktų atsargos kaupiamos ne jas įsigyjant, o rezervuojant pagal sutartis. Šis maisto produktų kaupimo būdas argumentuojamas mažesniais kaštais, nes kaupiant atsargas fiziškai, valstybė turėtų skirti finansavimą atsargoms įsigyti, transportuoti, sandėliuoti, administruoti ir atnaujinti. Vis dėlto šie argumentai nepagrįsti kaštų ir naudos analize – nei Žemės ūkio ministerija, nei Nacionalinis krizių valdymo centras nėra atlikę detalių skaičiavimų, ar maisto produktų rezervavimas reikalauja mažiau sąnaudų, nei atsargų įsigijimas ir nuolatinis jų saugojimas, ir kokia rezervavimo kaina būtų tinkama. Pagal 2022–2024 m. sudarytas maisto produktų rezervavimo sutartis, rezervavimo kaina sudarė iki 531 proc. produktų įsigijimo kainos. Nors rezervavimo kaina grindžiama tiekėjų patiriamais sandėliavimo kaštais, ją Žemės ūkio ministerija nustatė pagal rezervuojamų maisto produktų svorį ir vertę, o ne pagal jų užimamą plotą ar tūrį, kurie įprastai naudojami rinkoje sandėliavimo paslaugų kainai nustatyti. Dėl to kyla rizika neefektyviai panaudoti išteklius, skiriamus maisto produktų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti (2.2 poskyris, [37 psl.](#)).

### 3. Reikia stiprinti atsargų kokybės patikras, jų saugojimo sąlygų ir terminų kontrolę

- ✓ Valstybės rezervo atsargos turi atitikti Lietuvos Respublikoje nustatytus jų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimus<sup>11</sup>. Valstybės rezervo tvarkytojai turi organizuoti ir kontroliuoti, o atsakingieji saugotojai – užtikrinti saugomų atsargų tinkamos kokybės išlaikymą pagal Vyriausybės ir valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus<sup>12</sup>. Nustatėme, kad civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargos tikrinamos rečiau nei kartą per ketvirtį, neatliekama nuomojamame sandėlyje laikomų medicinos atsargų patikra, nekontroliuojamos susisiekimo atsargų patikros, nepalaikoma privaloma kai kurių medicinos atsargų prietaisų ir įrangos (pvz., dozimetų, defibriliatorių) darbinė būklė, nepakankamai kontroliuojami medicinos ir

<sup>8</sup> Ten pat, 11 str. 6 d. ir 12 str. 1 d.

<sup>9</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtintas Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašas, 9 p.

<sup>10</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 61 d., 17 str. 1 d. 6 p. ir 18<sup>1</sup> str. 1 d.

<sup>11</sup> Ten pat, 8 str. 2 d.

<sup>12</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 10 str. 1 d. 1 p., 17 str. 1 d. 11 p. ir 18 str. 1 d. 3 p ir 5 p., Vyriausybės 2012-11-28 nutarimo Nr. 1418 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2. p. ir šiuo nutarimu patvirtintų Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p. ir 19 p. bei Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.3 p. ir 10.5 p.

susisiekimo atsargų tinkamumo naudoti arba saugojimo terminai, neužtikrinamos tinkamos civilinės saugos priemonių atsargų laikymo sąlygos sandėliuose. Todėl neužtikrinama, kad būtų išlaikyta valstybės rezervo atsargų kokybė ir prireikus jos būtų tinkamos naudoti (3 skyrius, [39 psl.](#)).

#### 4. Netinkami valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai

- ✓ Siekiant užtikrinti valstybės rezervo atsargų saugumą, operatyvų pristatymą kilus pavojui ir sumažinti praradimo riziką, atsargas tikslinga saugoti decentralizuotai, o jų saugojimo vietas parinkti atsižvelgiant į labai didelę ir didelę riziką keliančius pavojus ir galimus jų padarinius<sup>13</sup>. Nustatėme, kad:

- atsargų saugojimo vietas parinktos neatsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus.

##### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

##### NEJSLAPTINTA

Todėl nevaldoma rizika, kad kilus šiems pavojams valstybės rezervo atsargos bus užterštos, prarastos arba taps neprieinamos kritiniu momentu (4.1 poskyris, [44 psl.](#));

- neužtikrinama saugomų medicinos valstybės rezervo atsargų ir rezervuotų maisto produktų atsargų decentralizacija.

##### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

##### NEJSLAPTINTA

Taip pat nėra priimtų sprendimų, kurie užtikrintų rezervuotų maisto produktų atsargų optimalų pasiskirstymą visoje šalies teritorijoje, atsižvelgiant į galimus pavojus, jų padarinius ir valdymo planus, kad atsargos būtų laikomos saugiose vietose ir, kilus pavojui, būtų greitai prieinamos naudotojams. Neužtikrinus atsargų decentralizacijos, didėja jų praradimo ir neoperatyvaus pristatymo rizika (4.2 poskyris, [45 psl.](#)).

- ✓ Valstybės rezervo tvarkytojai privalo tikrinti atsargų saugojimo sąlygas ir parinkti atsargų saugojimo vietas, kurios užtikrintų atsargų saugojimo, priežiūros ir gabenimo galimybes<sup>14</sup>. Nustatėme, kad nepakanka saugojimo vietos civilinės saugos priemonių atsargoms saugoti, Susisiekimo ministerija netikrina susisiekimo atsargų saugojimo sąlygų, o Sveikatos apsaugos ministerija nėra nustačiusi tvarkos, kaip turėtų būti tikrinama nuo 2024 m. gruodžio mėnesio nuomojamame sandėlyje saugomų medicinos atsargų kokybė ir laikymo sąlygos. Be to, šiame sandėlyje neužtikrinamas

<sup>13</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 10 str. 1 d. 1 p., 15 str. 2 d., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.1, 5.4 p., 10.1 p., 10.4 p., Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtinto Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymo 3.2 poskyris.

<sup>14</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 17 str., 1 d. 10 p., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 5.2–5.4 p., 10.3–10.5 p.

valstybės rezervo atsargų duomenų slaptumas, nes medicinos atsargos saugomos su kitomis atsargomis vienoje patalpoje, į kurią gali patekti pašaliniai asmenys, o sandėlio darbuotojai neturi leidimo dirbti su įslaptinta informacija. Valstybės rezervo saugojimo sąlygų kontrolės trūkumai gali neigiamai paveikti atsargų saugumą ir kokybę (4.3 poskyris, [45 psl.](#)).

## 5. Nesukurta valstybės rezervo atsargų pristatymo sistema

- ✓ Siekiant užtikrinti tinkamą valstybės rezervo atsargų pristatymą, jis turi būti suplanuotas atsižvelgiant į didžiausius galimus pavojus ir jų rizikų valdymo planus. Nustatėme, kad praktikoje šis reikalavimas neįgyvendinamas, o atsakomybės už valstybės rezervo atsargų pristatymą į panaudojimo vietą nėra aiškiai reglamentuotos. Valstybinio lygio mobilizacijos pratybos „Vyčio skliautas 2024“ ir NATO krizių valdymo pratybos (NATO CMX 2025) atskleidė poreikį logistikos paslaugas teikti centralizuotai. Susisiekimo ministerijai pavesta<sup>15</sup> iki 2026 m. pabaigos pakeisti valstybės rezervą reglamentuojančius teisės aktus ir pasirašyti preliminarias sutartis dėl centralizuotų logistikos paslaugų teikimo. Susisiekimo ministerija parengė Valstybės rezervo įstatymo pakeitimo projektą<sup>16</sup>, kuriame numatyta įteisinti valstybės rezervo paslaugas kaip jo sudedamąją dalį. Priėmus įstatymo projektą, Susisiekimo ministerija galėtų sudaryti preliminarįsias viešojo pirkimo–pardavimo sutartis. Tačiau prieš sudarant sutartis, būtina pagrįsti logistikos paslaugų poreikį, atsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planus su numatytais scenarijais. Nesuplanavus valstybės rezervo atsargų pristatymo pagal kiekvieną didžiausią galimą pavojų, nevaldoma rizika, kad kilus pavojui atsargos nepasieks gavėjų arba bus pristatytos neoperatyviai (5.1 poskyris, [47 psl.](#)).
- ✓ Valstybės rezervo tvarkytojai, parinkdami ir kasmet tikslindami saugojimo vietas ir atsakinguosius saugotojus, turi atsižvelgti į atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes ekstremaliosios situacijos ar krizės metu<sup>17</sup>. Nustatėme, kad valstybės rezervo tvarkytojai nevertina, ar pagal pasaugos sutartis saugomų susisiekimo atsargų ir pagal nuomos sutartį saugomų medicinos atsargų saugojimo pajėgumai yra pakankami ir tinkami, siekiant užtikrinti greitą jų paruošimą transportavimui. Šie kontrolės trūkumai, prireikus pristatyti atsargas, gali neigiamai paveikti jų pristatymo operatyvumą (5.2 poskyris, [49 psl.](#)).
- ✓ Maisto produktų rezervavimo ir medicinos atsargų sandėlio nuomos sutartys neįpareigoja tiekėjų vykdyti sutarčių sąlygų ekstremaliosios situacijos, mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu. Šiai rizikai suvaldyti Žemės ūkio ministerija įtraukė rezervavimo sutartis į mobilizacijos planą ir sudarė sąlygas įtraukti tiekėjų darbuotojus į civilinio mobilizacinio personalo rezervą. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras nesiėmė veiksmų, kad kilus pavojui būtų suvaldyta rizika dėl medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų teikimo (5.3 poskyris, [50 psl.](#)).

<sup>15</sup> Vyriausybės 2025-03-12 nutarimu Nr. 151 patvirtinto Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.3.7 veiksmas, Vyriausybės 2025-12-10 nutarimu Nr. 895 patvirtinto Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.3.7 veiksmas.

<sup>16</sup> Vyriausybės nutarimo Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 18<sup>1</sup> ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui, 2025-10-16 Nr. 25-14641(3).

<sup>17</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 5.4 p., 10.3 p., 10.4 p., 13 p.

## Rekomendacijos

### Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1. Siekiant, kad valstybės rezervas būtų planuojamas nuosekliai, pagrįstai ir orientuojantis į didžiausią riziką keliančius pavojus, patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principus ir kriterijus, numatant, kad vienas iš jų būtų reikalavimas rezervą planuoti įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą valstybės rezervo atsargų ir lėšų poreikį (1-asis audito rezultatas).
2. Siekiant, kad suplanuotas valstybės rezervas atitiktų didžiausią riziką keliančių pavojų poreikius, patvirtinti atnaujintą valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, nustatant atsakingąsias institucijas bei remiančiuosius subjektus, kurie suplanuotų pavojų scenarijus ir jiems reikalingus išteklius, įskaitant valstybės rezervą (1-asis audito rezultatas).
3. Siekiant užtikrinti pakankamą ir tinkamą valstybės rezervą ir efektyvų finansavimo panaudojimą, patvirtinti valstybės rezervo atsargų nomenklatūrą, kiekius ir lėšų dydį, atitinkančius valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane ar kituose pavojų valdymo planuose nustatytus valstybės rezervo išteklius arba jų formavimo prielaidas (1-asis audito rezultatas).
4. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo kaupimo tęstinumą, finansavimo poreikio pagrįstumą ir nustatyti rezervo kaupimo prioritetus ilgalaikėje perspektyvoje, patvirtinti viso valstybės rezervo sukaupimo planą, kuriame būtų nustatyti metiniai sukaupimo tikslai ir galutinis rezervo sukaupimo terminas (1-asis audito rezultatas).

### Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

5. Siekiant, kad suplanuotas valstybės rezervas būtų tinkamas kilus pavojui valstybės saugumui ir suderintas su mobilizaciniais bei karinės gynybos poreikiais, į valstybės rezervo formavimo procesą įtraukti Krašto apsaugos ministeriją arba jos įgaliotą instituciją (1-asis audito rezultatas).
6. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo suderinamumą su savivaldybių planuojamais poreikiais ir veiksmingą jų tarpusavio sąveiką įgyvendinant valstybines mobilizacines užduotis, parengti ir patvirtinti reikalingus teisės aktus, įskaitant nacionalinį gyventojų evakuacijos planą ir gyventojų aprūpinimo maistu algoritmą, kuriuose būtų apibrėžtas savivaldybių vaidmuo dėl atsargų kaupimo ir finansavimo šaltiniai, taip pat užtikrinti patvirtintų teisės aktų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę (1-asis audito rezultatas).
7. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui suplanuotų asignavimų tikslingą panaudojimą ir jų kontrolę, imtis priemonių, kad Valstybės rezervo įstatymo nuostatos būtų suderintos su strateginį ir biudžeto planavimą reglamentuojančiais teisės aktais (2-asis audito rezultatas).
8. Siekiant užtikrinti, kad sprendimai dėl valstybės rezervo kaupimo ir panaudojimo būtų priimami remiantis tiksliais ir realią rezervo sukaupimo

būklę atvaizduojančiais duomenimis, įdiegti saugias priemones, kurios leistų valstybės rezervo administravimo subjektams operatyviai keisti duomenimis (2-asis audito rezultatas).

9. Siekiant įvertinti, ar valstybės rezervo maisto atsargų kaupimas pagal rezervavimo sutartis yra ekonomiškai naudingesnis, nei nuolatinis atsargų saugojimas, atlikti šio kaupimo būdo pagrįstumo ir efektyvumo vertinimą, nustatant maksimalią rezervavimo kainą bei įvertinant tiekėjų galimybes ir pajėgumus prireikus užtikrinti reikalingą maisto produktų kiekį ir pristatymą (2-asis audito rezultatas).
10. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo atsargų saugų sandėliavimą ir platesnį pasiskirstymą po regionus arčiau galimų naudotojų, parinkti ir nustatyti saugojimo vietas, atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius, bei padidinti atsargų laikymo decentralizaciją (4-asis audito rezultatas).
11. Siekiant, kad planuojamos sudaryti preliminarios sutartys dėl centralizuotų logistikos paslaugų atitiktų realius poreikius, užtikrinti, kad valstybės rezervo atsargų pristatymo į jų panaudojimo vietas poreikiai būtų nustatyti pagal didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planuose numatytus scenarijus (5-asis audito rezultatas).

### Sveikatos apsaugos ministerijai

12. Siekiant užtikrinti saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų tinkamą kokybę ir operatyvų paruošimą pristatymui kilus pavojui, nustatyti nuomojamuose sandėliuose saugomų atsargų ir jų saugojimo sąlygų patikrinimo tvarką (3-iasis, 4-asis ir 5-asis audito rezultatai).

### Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui

13. Siekiant užtikrinti efektyvų valstybės išteklių panaudojimą, nedelsiant įvertinti poreikį saugoti ir tvarkyti medicinos atsargas, išbrauktas iš valstybės rezervo sudėties arba viršijančias nustatytas kaupimo normas, ir, nesant poreikio, imtis veiksmų jas parduoti, perduoti arba nurašyti (2-asis audito rezultatas).
14. Siekiant, kad kilus pavojui būtų užtikrintos medicinos atsargų sandėliavimo paslaugos, numatyti ir įgyvendinti rizikos valdymo priemonės (pvz., nustatyti papildomas sutarčių nuostatas dėl jų vykdymo, įtraukti sutartis į mobilizacijos planą, įtraukti tiekėjų darbuotojus į civilinio mobilizacinio personalo rezervą ir kt.) (5-asis audito rezultatas).

### Susisiekimo ministerijai

15. Siekiant užtikrinti susisiekimo atsargų kokybę ir tinkamas saugojimo sąlygas, patvirtinti saugomų valstybės rezervo atsargų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimus, įskaitant tinkamumo naudoti ir saugojimo terminus, atsargų ir jų saugojimo sąlygų patikrinimų procedūras, ir jų laikytis (3-iasis, 4-asis ir 5-asis audito rezultatai).

### Žemės ūkio ministerijai



16. Siekiant užtikrinti, kad pagal sutartis rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis būtų laikomas tiekėjų nurodytose vietose, sustiprinti kontrolę, vertinant tiekėjų galimybes užtikrinti rezervavimo sutartyse nustatyto kiekio ir rūšies atsargų tiekimą (2-asis audito rezultatas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui ir Susisiekimo ministerijai rekomendacijos taip pat pateiktos raštais ([4 priedas](#)).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ ([51 psl.](#)). Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/AtviriDuomenys>.

## Rekomendacijų poveikis valstybės rezervo sudarymui, kaupimui ir tvarkymui

Tobulintini aspektai, siekiant užtikrinti, kad valstybės rezervas būtų pakankamas, tinkamas ir operatyviai panaudojamas	Esama būklė	Būklė įgyvendinus rekomendacijas
<b>Labai didelės ir didelės rizikos pavojų nustatymas, jų valdymo planavimas ir valstybės rezervo poreikio identifikavimas</b>		
Atlikta nacionalinė rizikos analizė – nustatyti labai didelės ir didelės rizikos pavojai.	●	●
Atnaujintas Valstybinis ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – nustatyti nacionalinę rizikos analizę atitinkantys pavojai ir jiems paskirtos atsakingosios institucijos.	○	●
Parengti pavojų scenarijai su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis.	○	●
Finansiniai ir materialiniai ištekliai nustatyti pagal atnaujintų pavojų scenarijus.	○	●
<b>Valstybės rezervo sudėties ir apimtys nustatymas ir tvirtinimas</b>		
Parengti siūlymai Vyriausybei dėl lėšų ir atsargų nomenklatūros, kiekio ir sukaupimo termino, atsižvelgiant į pavojus ir jų scenarijus.	●	●
Vyriausybė tvirtina valstybės rezervo lėšas ir atsargas su detalio nomenklatūra, kiekiais ir sukaupimo terminais.	○	●
Patvirtintas valstybės rezervas dera su kitų subjektų planuojamais poreikiais.	○	●
<b>Valstybės rezervo kaupimas</b>		
Sprendimai dėl valstybės rezervo kaupimo ir panaudojimo priimami remiantis tiksliais ir realią rezervo sukaupimo būklę atvaizduojančiais duomenimis.	○	●
Valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti skirti asignavimai naudojami tik šiam tikslui.	●	●
Įsitikinta tiekėjų galimybėmis prireikus užtikrinti rezervavimo sutartyse nustatyto maisto produktų atsargų kiekio ir rūšies tiekimą.	●	●
Pasirinktas maisto produktų atsargų kaupimo būdas pagrįstas ekonomiško skaičiavimais.	○	●
<b>Valstybės rezervo atsargų kokybės užtikrinimas ir saugojimo vietų parinkimas</b>		
Vyriausybė ir valstybės rezervo tvarkytojai nustato reikalavimus atsargų kokybei, o atsakingieji saugotojai ją palaiko.	●	●
Nustačius neatitikčių, imamasi veiksmų netinkamoms atsargoms realizuoti ir tinkamoms atsargų saugojimo sąlygoms palaikyti.	●	●
Atsargos saugomos decentralizuotai, o jų saugojimo vietos parinktos atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius.	●	●
Parinktos saugojimo vietos užtikrina atsargų saugojimo, priežiūros ir gabenimo galimybes, o valstybės rezervo tvarkytojai prižiūri, kaip laikomasi šių sąlygų.	●	●
<b>Valstybės rezervo atsargų pristatymas esant poreikiui</b>		
Valstybės rezervo atsargų pristatymo poreikiai nustatyti pagal didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo scenarijus.	○	●
Valstybės rezervo saugojimo pajėgumai užtikrina prireikus skubiai pristatyti atsargas į panaudojimo vietą.	●	●
Valdomos rizikos, kad sutartiniu pagrindu laikomos atsargos būtų tiekiamos <i>force majeure</i> aplinkybėmis.	●	●

● - yra    ● - iš dalies    ○ - nėra

# ĮŽANGA

## NEĮSLAPTINTA

Valstybės rezervas – tai valstybės pinigai ir atsargos, kurios skiriamos krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos funkcionavimo ir nukentėjusių gyventojų poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu ir jų padariniams likviduoti, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį. Taip pat valstybės rezervas gali būti naudojamas teikiant priimančiosios šalies paramą, pagalbą kitoms valstybėms arba Lietuvos Respublikos piliečiams užsienyje krizės ar ekstremaliosios situacijos atvejais<sup>18</sup>.

Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ir tvarkymo funkcijas vykdo valstybės rezervo koordinatoriums – Nacionalinis krizių valdymo centras, tvarkytojai ir atsakingieji saugotojai<sup>19</sup>. Koordinatoriaus nurodymai privalomi tvarkytojams, kuriuos skiria Vyriausybė, o tvarkytojų – atsakingiesiems saugotojams, kuriuos parenka tvarkytojai ir tvirtina Vyriausybė<sup>20</sup>.

**1 lentelė. Valstybės rezervo tvarkytojai ir atsakingieji saugotojai**

Valstybės rezervo rūšis	Valstybės rezervo tvarkytojai	Valstybės rezervo atsargų atsakingieji saugotojai*
Valstybės rezervo lėšos	Finansų ministerija	-
Civilinės saugos priemonių atsargos	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
Medicinos atsargos	Sveikatos apsaugos ministerija ir jos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras
Susisiekimo atsargos	Susisiekimo ministerija	AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ ir AB „Via Lietuva“
Žemės ūkio ir maisto produktų atsargos	Žemės ūkio ministerija	-

\* Atsakingieji saugotojai saugo tik atsargas. Maisto produktų atsargos neturi atsakingųjų saugotojų, nes jos rezervuotos.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės 2001-02-22 nutarimą Nr. 200 „Dėl Valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ ir valstybės rezervo tvarkytojų pateiktus duomenis.

## RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

## NEĮSLAPTINTA

Valstybės rezervas sudaromas nustatant valstybės rezervo lėšų dydį, atsargų nomenklatūrą, jų kiekius, sukaupimo terminus ir saugojimo sąlygas<sup>21</sup>. Lėšos kaupiamos pervedant jas į atskirą valstybės išdo sąskaitą Lietuvos banke, atsargos – jas įsigyjant arba

<sup>18</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 1 d., 13 str. 1 d.

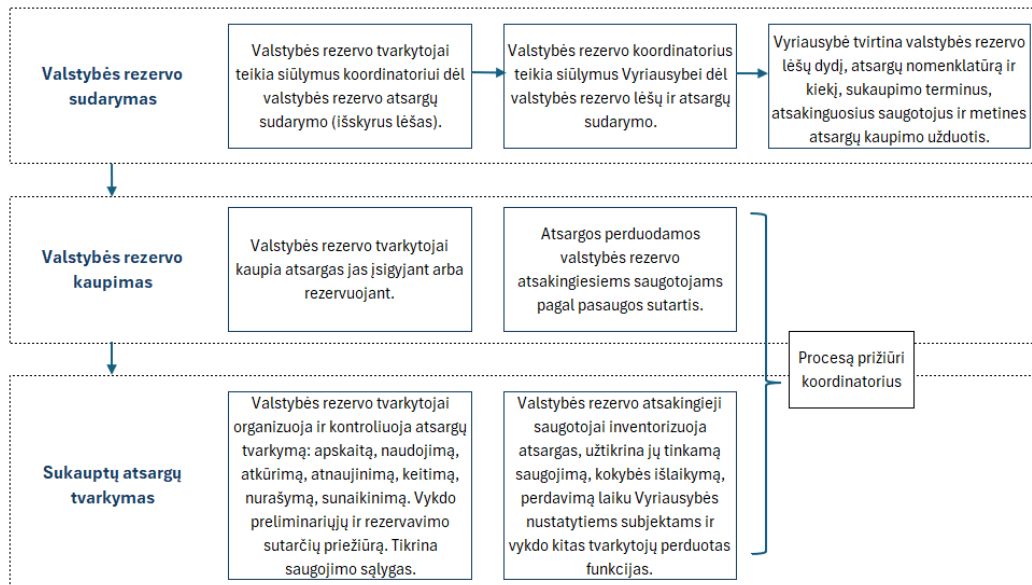
<sup>19</sup> Ten pat, 2 str. 2, 5 d., 15 str. 1 d.

<sup>20</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 10 d., 15 str. 2, 3 d., Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 4 p.

<sup>21</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 8 d.

rezervuojant<sup>22</sup>. Valstybės rezervo tvarkymas apima lėšų naudojimą, atsargų įsigijimą, apskaitą, laikymą saugojimo vietose, jų keitimą, atnaujinimą, nurašymą, naudojimą, atkūrimą, preliminarųjų ir (arba) rezervavimo sutarčių sudarymą ir vykdymo priežiūrą<sup>23</sup>.

**1 pav. Valstybės rezervo administravimo subjektų funkcijos sudarant, kaupiant ir tvarkant valstybės rezervą**



Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybės rezervo įstatymą ir Vyriausybės nutarimus, kuriais tvirtinamas valstybės rezervas.

Vyriausybė priima sprendimus dėl valstybės rezervo lėšų ir atsargų panaudojimo<sup>24</sup>. Per paskutinius penkerius metus iš viso panaudota 133,8 mln. Eur valstybės rezervo lėšų, iš jų 113,4 mln. Eur – 2021 m. ir 2022 m. valdant valstybės lygio ekstremalią situaciją, kilusią dėl masinio užsieniečių antplūdžio ir priėmus sprendimą įrengti fizinį barjerą prie sienos su Baltarusijos Respublika<sup>25</sup>.

**2 lentelė. Panaudotos valstybės rezervo lėšos ir pinigai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti**

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m. I pusr.
Panaudotos valstybės rezervo lėšos, tūkst. Eur	6 980,9	121 616,5	3 368,2	1 852,0	0,0
Panaudoti valstybės pinigai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, tūkst. Eur	3 759,9	1 854,0	2 852,1	3 367,2	754,3

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės nutarimus dėl valstybės rezervo lėšų panaudojimo, valstybės rezervo lėšų sąskaitos duomenis, Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos ataskaitų FIN-26 ir FIN-27 formų duomenis.

<sup>22</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 4 d.

<sup>23</sup> Ten pat, 2 str. 9 d.

<sup>24</sup> Ten pat, 13 str. 2 d. ir 4 d.

<sup>25</sup> Vyriausybės nutarimai dėl lėšų skyrimo iš Lietuvos Respublikos valstybės rezervo: 2021-07-09 Nr. 542, 2022-02-09 Nr. 96.

Kilus pavojui, valstybės rezervas naudojamas kompleksiškai su kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų kaupiamais materialiniais ištekliais, skirtais gyventojų apsaugai ir krizių valdymo bei civilinės saugos sistemos funkcijoms užtikrinti.

# AUDITO REZULTATAI

## NEJSLAPTINTA

### 1. NEGALIMA PATVIRTINTI, KAD SUPLANUOTAS VALSTYBĖS REZERVO KIEKIS YRA PAKANKAMAS IR JO SUDĖTIS TINKAMA, ATSIŽVELGIANT Į GALIMUS PAVOJUS

1. Siekiant užtikrinti krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikius ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį, sudaromas valstybės rezervas – nustatomas lėšų dydis, atsargų nomenklatūra ir kiekiai, jo sukaupti terminai ir saugojimo sąlygos<sup>26</sup>. Poreikiai priklauso nuo galimų pavojų ir planuojamo atsako į juos<sup>27</sup>. Galimi pavojai identifikuojami nacionalinėje rizikos analizėje (NRA)<sup>28</sup> ir atnaujinami kas trejus metus<sup>29</sup>, atsakas labai didelės arba didelės rizikos pavojams nustatomas jų valdymo planuose<sup>30</sup>.

#### 1.1. Vyriausybė netvirtina detalios valstybės rezervo atsargų nomenklatūros ir kiekių

2. Valstybės rezervas turi būti sudaromas nustatant atsargų nomenklatūrą ir kiekius, kuriuos turi patvirtinti Vyriausybė<sup>31</sup>. Vyriausybės nutarimuose<sup>32</sup> susisiekties atsargos (5 pozicijos) tvirtinamos konkrečiais pavadinimais ir kiekiais, o medicinos, civilinės saugos priemonių ir maisto produktų atsargos (660 pozicijų) – rinkiniais (5 priedas). Todėl 2024-12-31 duomenimis, 660 iš 665 valstybės rezervą sudarančių atsargų pozicijų ir jų kiekiai nėra patvirtinti Vyriausybės, kaip reikalauja teisės aktai.
3. Medicinos atsargų rinkinių detalią nomenklatūrą ir kiekius tvirtina ne Vyriausybė, kaip nustatyta Valstybės rezervo įstatyme, o sveikatos apsaugos ministras<sup>33</sup>. Be to, 2025-04-16 į valstybės rezervo sudėtį<sup>34</sup> Vyriausybė įtraukė naują traumų gydymo rinkinį, kurio

<sup>26</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 1 d. ir 8 d.

<sup>27</sup> Seimo 2024-07-18 nutarimu Nr. XIV-2946 patvirtintos Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos 15.3.3 p., Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtintas Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymas, 2.1 d.

<sup>28</sup> Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas, 9 str. 1 d. 3 p.

<sup>29</sup> Europos parlamento ir Tarybos 2013-12-17 sprendimo Nr. 1313/2013/ES „Dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo“ 6 str. 1 d.

<sup>30</sup> Vidaus reikalų ministro 2025-03-03 įsakymu Nr. 1V-151 patvirtintas Krizių ir ekstremaliųjų situacijų planų rengimo tvarkos aprašas, 14.4 ir 16 p., 1 priedo „Planų pildymo instrukcija“ 2 p., 5 priedas „Planų integralumo schema“, ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės 2015/C 261/03, 3.2.1 p. ir 3.2.2 p., 2024 m. nacionalinės rizikos analizės I dalis.

<sup>31</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 8 d., 8 str. 1 d.

<sup>32</sup> Vyriausybės nutarimai: 2024-03-27 Nr. 218-2 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2024 metais“ ir 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.

<sup>33</sup> Sveikatos apsaugos ministro įsakymai: 2023-08-03 Nr. R-2RN ir 2023-12-21 Nr. R-3N „Dėl valstybės medicinos atsargų rezervo rinkinių sąrašų patvirtinimo“, 2024-09-26 Nr. R-2RN „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų rinkinių, skirtų aprūpinti Lietuvos skubiosios medicinos pagalbos komandą, sąrašų pakeitimo“, 2025-05-05 Nr. R-1RN „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023-12-21 įsakymo Nr. R-3RN „Dėl valstybės medicinos atsargų rezervo rinkinių sąrašų patvirtinimo“ pakeitimo“.

<sup>34</sup> Vyriausybės 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.



nomenklatūrą ir kiekius NKVC žodiniu pavedimu SAM parengė ir patvirtino tik po 5,5 mėn. – 2025-09-29.<sup>35</sup>

4. Civilinės saugos priemonių atsargų detali nomenklatūra ir kiekiai nuo 2024 m. nebėra tvirtinami Vyriausybės nutarimu. NKVC ir PAGD atstovų paaiškinimu<sup>36</sup>, tokiu būdu siekta išvengti galimo nuolatinio Vyriausybės nutarimo keitimo, kuriame pagal atsargų detalumą suplanuojamas jų įsigijimas ir reikalingas finansavimas. Atsisakius detalizavimo pagal atsargų priemones, 2024 ir 2025 m. PAGD einamiesiems metams suplanuotus pinigus naudoja savo nuožiūra atitinkamo atsargų rinkinio ribose, nekeičiant Vyriausybės nutarimo. Teisės aktuose nėra nurodyta, kad valstybės rezervo kaupimui suplanuoti asignavimai turėtų būti naudojami pagal Vyriausybės nutarime suplanuotą atsargų įsigijimą (2.1.1 skirsnis, [31 psl.](#)).
5. Vyriausybė taip pat netvirtina maisto produktų atsargų detalios nomenklatūros ir kiekių. Nors ŽŪM apskaičiuoja visą maisto produktų atsargų poreikį (19 pastraipa, [25 psl.](#)), Vyriausybė kiekvienais metais tvirtina tik tą dalį, kuri planuojama sukaupti iki einamųjų metų pabaigos<sup>37</sup>.
6. Vyriausybės patvirtinta detali atsargų nomenklatūra ir kiekiai padėtų užtikrinti valstybės rezervo planavimo pagrįstumą, sudarytų sąlygas atsargų kaupimo ir panaudojimo kontrolei.

## 1.2. Sudarytas valstybės rezervas nepagrįstas didžiausią riziką keliančiais pavojais ir jų valdymo planais

7. Sudarant valstybės rezervą, turėtų būti atsižvelgiama į NRA nustatytus labai didelės ir didelės rizikos pavojus ir jų valdymo planus su numatytais scenarijais, apimančiais tikėtinas pavojaus vietas, objektus, teritorijas, paveiktų gyventojų skaičių, trukmę, turimus materialinius išteklius ir kitus parametrus<sup>38</sup>.

### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

### NEJSLAPTINTA

Valstybės kontrolės 2017 m. Vyriausybei pateikta<sup>39</sup> rekomendacija dėl tinkamo valstybės pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms, krizėms, mobilizacijai, nepaprastajai ar karo padėčiai, aktuali ir šiam auditui, per 8 metus iki šiol neįgyvendinta.

8. Valstybės rezervo sudarymo principai numatyti Vyriausybės kanceliarijos protokoliniu sprendimu<sup>40</sup> 2024 m. patvirtintame Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir

<sup>35</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2025-09-29 įsakymu Nr. R-3RN patvirtintas Valstybės medicinos atsargų rezervo Traumų gydymo rinkinio priemonių sąrašas.

<sup>36</sup> Nacionalinio krizių valdymo centro paaiškinimas pateiktas 2025-08-05 el. paštu.

<sup>37</sup> Žemės ūkio ministerijos raštai dėl valstybės rezervo formavimo: 2024-02-20 Nr. 4S-1(23.4)RN ir 2025-02-27 Nr. 3S-3(23.4)RN.

<sup>38</sup> Seimo 2024-07-18 nutarimu Nr. XIV-2946 patvirtintos Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos 15.3.3 p., Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtintas Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymas, 2.1 d.

<sup>39</sup> Valstybės kontrolės 2017-11-29 valstybinio audito ataskaita Nr. VA-2017-P-40-2-1S „Valstybės, savivaldybių institucijų ir ūkio subjektų pasirengimas individualiai ar kolektyvinei valstybės gynybai“.

<sup>40</sup> Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtintas VR sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymas.

administravimo įgyvendinimo sumanyme, tačiau teisės aktu jis nėra patvirtintas ir planuojamas tikslinti. Sumanyme valstybės rezervo planavimas apibrėžiamas kaip vienodas visų valstybės rezervo administravimo subjektų supratimas apie galimus pavojus, kuriuos vertinant yra identifikuojami atsargų nomenklatūra ir kiekiai<sup>41</sup>. Valstybės rezervo tvarkytojai, teikdami siūlymus koordinatoriui, turi atsižvelgti į galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimą, kuris turėtų būti atliekamas atsižvelgiant į NRA, dalyvaujant institucijoms, atsakingoms už ekstremalaus įvykio prevenciją, fiksavimą ir konstatavimą. Padedant atsakingosioms institucijoms, identifikuojami pavojų scenarijai – tikėtinos pavojų atsiradimo vietos, objektai, paveikta teritorija ir jos galimas paplitimo mastas, pavojaus likvidavimui reikiamų dienų skaičius, pajėgų kiekis ir paveiktų gyventojų skaičius<sup>42</sup>. Atsakingosios institucijos taip pat turėtų suplanuoti pavojų scenarijų valdymo veiksmus, priemones ir išteklius, įskaitant valstybės rezervo atsargas<sup>43</sup>.

9. Už NRA nustatytus didžiausią riziką keliančius pavojus atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai nėra nustatyti, kol nėra atnaujintas Valstybinis ekstremaliųjų situacijų valdymo planas<sup>44</sup>. Valstybės kontrolė jau 2022 m. nustatė šio plano pakeitimo poreikį ir buvo suplanuota, kad, įgyvendinant rekomendaciją, jis bus atnaujintas iki 2024 m.<sup>45</sup>
10. Nepatvirtinus valstybės rezervo sudarymo principų ir kriterijų, neatnaujinus valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, kuriame būtų už didžiausią riziką keliančių pavojų valdymą nustatytos atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai, o jiems nesuplanavus pavojų scenarijų, jų valdymo veiksmų, priemonių ir reikalingų išteklių, nėra galimybės sudaryti tokio valstybės rezervo, kuris būtų pagrįstas didžiausią riziką keliančiais pavojais, jų valdymo planais ir atitiktų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikius. Šių sąlygų trūkumą nustatėme vertindami kiekvienos valstybės rezervo rūšies sudarymą.

### Civilinės saugos priemonių atsargų, už kurių tvarkymą atsakingas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, sudarymas

11. Civilinių saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio poreikį PAGD grindžia direktoriaus 2018 m. patvirtintu<sup>46</sup> Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio nustatymo tvarkos aprašu, kuriame apibrėžti pavojų scenarijai ir jiems reikalingos atsargos. 34 proc. (23 iš 67) valstybės rezervo civilinių saugos priemonių atsargų pozicijų kiekiai neatitinka šio aprašo<sup>47</sup> (6 priedas). Iš jų 19 atsargų pozicijų kiekiai buvo nustatyti 2019 m. Vyriausybės nutarime<sup>48</sup> dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo, atsižvelgiant į PAGD pateiktą pasiūlymą valstybės rezervo koordinatoriui po suinteresuotų institucijų pasitarimo dėl priemonių, reikalingų įgyvendinant Valstybinį gyventojų

<sup>41</sup> Ten pat, 2.1 d.

<sup>42</sup> Ten pat, 2.2 d.

<sup>43</sup> Vidaus reikalų ministro 2025-03-03 įsakymu Nr. 1V-151 patvirtintas Krizių ir ekstremaliųjų situacijų planų rengimo tvarkos aprašas, 4.1 p., 4.2 p. ir 5.3 p.

<sup>44</sup> Patvirtintas Vyriausybės 2010-10-20 nutarimu Nr. 1503.

<sup>45</sup> Valstybinio audito ataskaita „Institucijų pasirengimas reaguoti į ekstremaliąsias situacijas“, 2022-02-09 Nr. VAE-1. Rekomendacijos priemonė „Organizuoti Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, patvirtinto Vyriausybės 2010-10-20 nutarimu Nr. 1503, pakeitimo projekto pateikimą Vyriausybei ir priėmimą“ (terminas – 2024-01-01).

<sup>46</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018-02-12 įsakymas Nr. 9-1RN-1(RN) „Dėl valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

<sup>47</sup> Galiojusio 2024-12-31.

<sup>48</sup> Vyriausybės 2019-03-06 nutarimas Nr. 223-3 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2019 metais“.

apsaugos plano branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, pakeitimo projektą<sup>49</sup>. Minėtas aprašas nebuvo patikslintas ir šie kiekiai nėra pagrįsti apraše nustatytais pavojų scenarijais.

12. Nors 2021 m. ir 2024 m. keitėsi NRA nustatytų pavojų skaičius ir pobūdis (3 lentelė ir 7 priedas), Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio nustatymo tvarkos aprašas iki 2024-12-31 nebuvo atnaujintas. PAGD nepateikė įrodymų, kad būtų vertinęs 2024 m. NRA pavojus ir šių pokyčių įtaką sudarytam valstybės rezervui.

**3 lentelė. Nacionalinėje rizikos analizėje nurodytų pavojų pokyčiai 2021 m. ir 2024 m., palyginti su 2018 m.**

Pavojų pokyčių aprašymas	Pavojų skaičius	
	2021 m.	2024 m.
<b>Nauji pavojai</b> , kurių rizikos lygis didelis arba labai didelis	1	4
<b>Neliko pavojų</b> , kurie buvo didelės arba labai didelės rizikos	0	2
Pavojai, kurių <b>rizikos lygis padidėjo</b> nuo priimtinos / vidutinės iki didelės / labai didelės rizikos	4	2
Pavojai, kurių <b>rizikos lygis sumažėjo</b> nuo didelės / labai didelės iki priimtinos / vidutinės rizikos	0	7

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal 2018 m., 2021 m. ir 2024 m. nacionalinės rizikos analizes.

13. Be to, aprašas neapima pavojaus valstybės saugumui, kuris 2018 m., 2021 m. ir 2024 m. NRA įvertintas kaip labai didelės arba didelės rizikos pavojus. Šio pavojaus aktualumą, nustatant PAGD tvarkomų atsargų nomenklatūrą ir kiekius, rodo 2024 m. vykusios nacionalinės mobilizacijos pratybos „Vyčio skliautas“, kuriose PAGD pajėgos dalyvavo ir naudojo valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargas<sup>50</sup>. Iš 11 apraše nurodytų pavojų 8 atvejais civilinės saugos priemonės ir jų kiekiai nėra pagrįsti galimais scenarijais, o 3 atvejais nustatytų priemonių kiekiai neatitinka aprašyto pavojaus scenarijaus masto (8 priedas).
14. 2022 m. PAGD parengė Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų nomenklatūros ir kiekio nustatymo tvarkos aprašo pakeitimo projektą, kuris apima visus 2021 m. NRA nustatytus labai didelės ir didelės rizikos pavojus. Projektas pateiktas Vyriausybės kanceliarijos Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupei pastaboms bei pasiūlymams<sup>51</sup>, tačiau aprašas nebuvo atnaujintas.

<sup>49</sup> Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2018-07-09 raštas Nr. 9-2RN-15(RN) Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2019 metais“ projekto rengimo“.

<sup>50</sup> Vyriausybės 2024-09-18 nutarimas Nr. 795 „Dėl Lietuvos valstybės rezervo atsargų naudojimo per Lietuvos Respublikoje vykiančias pratybas „Vyčio skliautas“. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2024 metų veiklos ataskaita.

<sup>51</sup> Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2022-11-01 raštas Nr. 9-2RN-22(RN) „Dėl pavedimo įgyvendinimo“.

## Medicinos atsargų, už kurių tvarkymą atsakinga Sveikatos apsaugos ministerija, sudarymas

15. Valstybės rezervo medicinos atsargų nomenklatūra ir kiekiai nustatyti remiantis SAM 2022–2024 m. sukurtų tarpinstitucinių darbo grupių<sup>52</sup> pasiūlymais. SAM, pavesdama<sup>53</sup> darbo grupėms peržiūrėti valstybės rezervo medicinos atsargų rinkinių sąrašus ir pateikti siūlymus dėl jų nomenklatūros bei kaupimo normų, nenurodė, kokiems pavojams ir pagal kokius galimus jų scenarijus turėtų būti formuojamas valstybės rezervas. Nebuvo įvertinti NRA nustatyti pavojai, kuriems reikėtų planuoti ir sudaryti medicinos atsargų rezervą, todėl medicinos atsargų rinkinių nomenklatūra ir kiekiai nustatyti remiantis skirtingomis prielaidomis (9 priedas).
16. Sudarant medicinos atsargų rezervą, orientuotasi į įvairius pavojus, tačiau remtasi ne galimų pavojų scenarijais, o Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos subjektų ir medicinos darbuotojų patirtimi, vadovautasi galimybėmis, o ne poreikiais, kurių reikėtų kilus pavojui:
  - ✓ 3 iš 11 rinkinių – vaistų, medicinos pagalbos priemonių ir ligoninių aprūpinimo – normatyvai apskaičiuoti atsižvelgiant į turimas galimybes. Darbo grupė, neturėdama galimų pavojų scenarijų, pati nusprendė formuoti šiuos rinkinius 6 traumų centrams<sup>54</sup> iš SAM patvirtintų<sup>55</sup>.
  - ✓ Medicinos pagalbos priemonių rinkinio kaupimo normos nustatytos siekiant suteikti pagalbą 2 000 nukentėjusiųjų, tačiau neatsižvelgta į laikotarpį, kuriam šios priemonės turėtų užtikrinti traumų centrų veiklą.
  - ✓ Valstybės rezervą sudaro 6 traumų gydymo rinkiniai, o šio rinkinio sudėtį suformavęs traumų integruotos sveikatos priežiūros valdymo komitetas rekomendavo sudaryti 30<sup>56</sup>.
  - ✓ 3 iš 11 rinkinių – laboratorinės įrangos, užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo ir profilaktikos, mobiliųjų kraujo ėmimo brigadų aprūpinimo – atsargų normos nustatytos nepagrindžiant įvertinimu, kad jų turėtų pakakti ekstremaliųjų situacijų metu.

### Pavyzdys, kai atsargų kaupimo normos nustatytos nepagrindžiant jų galimų pavojų scenarijais

Mobiliųjų kraujo ėmimo brigadų aprūpinimo rinkinys suformuotas 6 000 donacijų. Tokį kiekį donacijų Nacionalinis kraujo centras įprastai surenka per 2 mėnesius. Nacionalinis kraujo centras surenka apie du trečdalius visų donacijų Lietuvoje. Valstybės medicinos atsargų rezervo rinkinių sąrašų peržiūros tarpinstitucinės darbo grupės vertinimu, 6 000 donacijų kiekio pakaktų

<sup>52</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2022-04-01 įsakymas Nr. V-679 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais), Sveikatos apsaugos ministerijos kanclerio 2023-06-08 potvarkis Nr. P-9 „Dėl darbo grupės Lietuvos skubios medicinos pagalbos komandos (EMT1) parengimui sertifikuoti pagal Pasaulio sveikatos organizacijos reikalavimus sudarymo“, sveikatos apsaugos ministro 2024-07-22 įsakymas Nr. V-752 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų saugojimo reikalingumo ir (ar) panaudojimo bei asmens apsaugos priemonių kaupimo principų vertinimo tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“.

<sup>53</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2022-04-01 įsakymas Nr. V-679 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2024-07-22 įsakymas Nr. V-752 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų saugojimo reikalingumo ir (ar) panaudojimo bei asmens apsaugos priemonių kaupimo principų vertinimo tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“.

<sup>54</sup> VšĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos, VšĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė, VšĮ Klaipėdos universiteto ligoninė, VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, VšĮ Panevėžio ligoninė.

<sup>55</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2018-07-19 įsakymu Nr. V-824 patvirtintas Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sunkių traumų atvejais tvarkos aprašas, 2 priedas.

<sup>56</sup> Traumų integruotos sveikatos priežiūros valdymo komiteto posėdžio protokolas, 2025-08-25 Nr. LP-91.

ekstremalios situacijos metu. Tačiau poreikis, kuris būtų reikalingas pavojų metu, nėra apskaičiuotas ir pagrįstas.

17. 2 iš 11 rinkinių arba 65 proc. medicinos rezervo atsargų pozicijų sudaro atsargos, skirtos Lietuvos skubios medicinos pagalbos EMT1 komandai, kurią nuspręsta kurti Vyriausybės pavedimu<sup>57</sup>, atsižvelgiant į NATO krizių valdymo pratybų CMX23 metu nustatytus trūkumus. EMT1 yra tarptautinės pagalbos teikimo komanda, tačiau ji gali būti pasitelkiama ir jos funkcijoms atlikti sukomplektuotos atsargos gali būti panaudojamos ir kilus pavojui Lietuvoje<sup>58</sup>. EMT1 komandos atsargos yra valstybės rezervo dalis, joms įsigyti naudojami valstybės rezervui kaupiti skirti asignavimai. PAGD analogiškos paskirties atsargos, skirtos tarptautinės pagalbos teikimo komandai, nėra valstybės rezervo dalis ir yra įsigytos ne iš šiam rezervui suplanuotų asignavimų. Tai rodo nenuoseklumą sudarant valstybės rezervą.
18. Kiti pastebėjimai, kurie parodo, kad darbo grupių parengtų išvadų pagrindu sudarytas medicinos atsargų valstybės rezervas nėra pakankamai pagrįstas valstybės poreikiais:
  - ✓ EMT1 atsargų rinkiniai suformuoti 2023–2024 m., o 2025 m. atsisakyta 3 proc. atsargų pozicijų, 38 proc. pozicijų kiekiai sumažinti. Dalis atsargų jau buvo sukaupta – jų įsigijimas kainavo 85,1 tūkst. Eur. Dalį įsigytų priemonių planuojama<sup>59</sup> perkelti į kitus jau suformuotus rinkinius, kuriuose šių priemonių trūksta. EMT1 komandos rinkinių sudėtis pakeista atsižvelgiant į šios komandos koordinatoriaus – Greitosios medicinos pagalbos tarnybos – siūlymą<sup>60</sup> po įvykusių vertinamųjų pratybų kartu su ekspertais iš PSO, Portugalijos ir Lenkijos EMT komandų.
  - ✓ SAM sudaryta darbo grupė<sup>61</sup> nepateikė siūlymų sudaryti traumų gydymo rinkinio, kuris turėtų apimti atsargas, reikalingas karo metu. Tačiau jo poreikį nustatė NKVC ir Vyriausybė – patvirtindama valstybės rezervą 2025-04-16<sup>62</sup>, į jį įtraukė ir traumų gydymo rinkinį. NKVC žodžiu pavedė SAM nustatyti jo nomenklatūrą ir kiekius, kurie buvo patvirtinti 2025-09-29<sup>63</sup>.

## Susisiekimo atsargų, už kurių tvarkymą atsakinga Susisiekimo ministerija, sudarymas

19. Susisiekimo atsargų valstybės rezervas sudarytas neatsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir nėra pagrįstas skaičiavimais:
  - ✓ valstybės rezervą sudaro iki 2019 m. sukauptos susisiekimo atsargos. Iki to laiko planuotos, bet nesukauptos atsargos išbrauktos iš valstybės rezervo sudėties. Siekdama racionaliai naudoti valstybės pinigus ir kaupiti tik būtinas atsargas, SM

<sup>57</sup> Vyriausybės 2023-05-02 pavedimo Nr. S-1196 priedas „NATO krizių valdymo pratybų CMX23 metu nustatytų trūkumų šalinimo priemonių sąrašas“, 9 p.

<sup>58</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2024-09-25 įsakymu Nr. V-933 patvirtinto Skubiosios medicinos pagalbos komandos suformavimo ir siuntimo į užsienio šalis teikti skubiosios medicinos pagalbos tvarkos aprašo 2.2 p.

<sup>59</sup> Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro paaiškinimas, pateiktas 2025-05-30.

<sup>60</sup> Greitosios medicinos pagalbos tarnybos 2025-04-24 raštas Nr. SAS-59 (1.6 Mr) Sveikatos apsaugos ministerijai „Dėl Lietuvos skubiosios medicinos pagalbos komandos medikamentų ir medicinos pagalbos priemonių rinkinių sąrašo keitimo“.

<sup>61</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2022-04-01 įsakymas Nr. V-679 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

<sup>62</sup> Vyriausybės 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.

<sup>63</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2025-09-29 įsakymu Nr. R-3RN patvirtintas Valstybės medicinos atsargų rezervo Traumų gydymo rinkinio priemonių sąrašas.

nusprendė neįsigyti naujų atsargų, kol nebus patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principai ir kriterijai;

- ✓ SM atstovų teigimu<sup>64</sup>, iki 2019 m. sudarant valstybės rezervą, buvo remiamasi ne NRA, o Valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytais pavojais. Konkretūs atsargų kiekiai ir nomenklatūra buvo nustatomi bendrų pasitarimų su atsakingais pavaldžiais subjektais metu, tačiau dokumentuotų įrodymų nėra išlikę. Be to, kyla rizika, kad sudarant valstybės rezervą buvo įvertinti ne visi galimi pavojai, nes Valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodyti ne visi NRA nustatyti labai didelės ir didelės rizikos pavojai<sup>65</sup>.

## Maisto produktų atsargų, už kurių tvarkymą atsakinga Žemės ūkio ministerija, sudarymas

20. Nors detali viso maisto produktų valstybės rezervo nomenklatūra ir dydis niekur nėra patvirtinti, ŽŪM turi apskaičiavusi juos<sup>66</sup> orientuodamasi į vieną pavojų, kurį NKVC įvardija kaip didžiausią: iki 2024 m. – branduolinę avariją Baltarusijos atominėje elektrinėje, nuo 2024 m. – pavojų valstybės saugumui. Pagal NRA, pavojus valstybės saugumui apibūdinamas kaip veiksmai ar grėsmės, susijusios su karinės galios demonstravimu, neteisėta ginkluotų pajėgų veikla ar agresija pasienyje su Rusija ir Baltarusija, kurios kelia riziką valstybės suverenitetui, konstitucinei santvarkai ir sienų apsaugai.

### RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

### NEĮSLAPTINTA

NKVC atstovų paaiškinimu<sup>67</sup>, šie parametrai nustatyti rengiamame Lietuvos Respublikos gyventojų evakavimo plane, pagal kurį planuojamas gyventojų evakavimas iš savivaldybių, esančių iki 40 km nuo sienos su Rusija ir Baltarusija. Tačiau Gyventojų evakavimo ir perkėlimo sumanyme numatytos su gyventojų skaičiumi susijusios prielaidos nepagrindžia skaičiaus, kuriam yra suplanuotas maisto produktų valstybės rezervas. Sumanyme nurodytų planuojamų evakuoti savivaldybių gyventojų skaičius 2025-01-01 sudarė 1,4 mln. Be to, sumanyme nustatyta prielaida, kad pagalbos reikės ne visiems, o 25 proc. evakuojamų savivaldybių gyventojų, t. y. apie 353 tūkst. gyventojų.

## Valstybės rezervo lėšų, už kurių tvarkymą atsakinga Finansų ministerija, sudarymas

21. Valstybės rezervo lėšos, kaupiamos atskiroje valstybės išdo sąskaitoje Lietuvos banke, yra skirtos materialiniams ištekliams įsigyti, gelbėjimo ir atstatymo darbams ir kitoms reikmėms finansuoti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, jų padariniams likviduoti,

<sup>64</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-06-03 el. paštu.

<sup>65</sup> Valstybinio audito ataskaita „Institucijų pasirengimas reaguoti į ekstremaliąsias situacijas“, 2022-02-09 Nr. VAE-1.

<sup>66</sup> Žemės ūkio ministerijos 2025-11-04 raštu Nr. 3S-11 (23.4) pateikti duomenys apie sudarytą maisto produktų valstybės rezervą.

<sup>67</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-04-09 el. paštu.



paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais nustatytais atvejais<sup>68</sup>. Vyriausybė kiekvienais metais nustato valstybės rezervo lėšų sumą, kuri negali būti panaudota einamajam valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kaupimui ir tvarkymui. Tačiau Vyriausybė kasmet tvirtina ne galimiems pavojams reikalingą valstybės rezervo lėšų dydį – tvirtinamą dydį sudaro valstybės rezervo lėšų likutis metų pradžioje, pridėdant ankstesniais metais panaudotas lėšas, kurias Vyriausybė nurodė atkurti, ir konkrečiai ekstremaliai situacijai suplanuotas lėšas, pavyzdžiui, Gedimino kalnui sutvarkyti ar fiziniam barjerui pasienyje įrengti (4 lentelė).

## RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

## NEĮSLAPTINTA

22. Nustatant valstybės rezervo lėšų dydį, nėra vertinami galimi pavojai ir jiems reikalingas lėšų poreikis.

### Nacionalinio krizių valdymo centro paaiškinimas dėl valstybės rezervo lėšų sudarymo

NKVC atstovų teigimu<sup>69</sup>, nėra tikslo nustatyti ir turėti valstybės rezervo lėšų sumą, atsižvelgiant į galimus pavojus. Šių lėšų poreikis yra nustatomas konkrečiu atveju, atsižvelgiant ne į galimą turėti, o į turimą grėsmę. Pvz., kai, siekiant suvaldyti neteisėtos migracijos krizę, nuspręsta pasiskolinti lėšų fiziniam barjerui ties siena su Baltarusija įrengti.

23. Nesant valstybės rezervo lėšų nustatymo principų ir kriterijų, negalima įvertinti, ar Vyriausybės patvirtintas šių lėšų dydis yra pakankamas ir nėra per mažas arba per didelis, siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą galimiems pavojams. Nustačius nepakankamą valstybės rezervo lėšų dydį, prarandamas jų paieškoms reikalingas laikas, kuris pavojaus metu labai svarbus, siekiant greitai reaguoti į kilusius pavojus ir jų likvidavimą. Skolinimasis ekstremaliomis sąlygomis paprastai yra brangesnis dėl aukštesnių palūkanų, todėl valstybės skolos našta gali išaugti. Nustačius per didelį valstybės rezervo lėšų dydį, gali būti neefektyviai naudojami valstybės finansiniai ištekliai. Todėl labai svarbu, kad valstybės rezervo lėšų dydis būtų nustatomas įvertinus didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijus, šalies finansines galimybes, skolinimosi sąnaudas kilus pavojams, galimybes pasinaudoti ES ir kitų tarptautinių organizacijų pagalba, taip pat įvertinus nacionalinę ir kitų šalių patirtį.
24. Atliekant 2024 m. nacionalinio ataskaitų rinkinio finansinį auditą, nustatyta, kad ir kiti šalyje veikiantys rezervai<sup>70</sup> neturi strateginio pagrindimo, kiek jų pakanka ar kokio dydžio rizikoms amortizuoti jie kaupiami ilgalaikėje perspektyvoje. Todėl rekomenduota sistemiškai peržiūrėti rezervų teisinį reglamentavimą ir nustatyti bendrus jų sudarymo ir valdymo principus sąsajoje su valstybės skolinimosi politika<sup>71</sup>. Tikslinga būtų peržiūrėti ir valstybės rezervo lėšų sudarymo tvarką ir nustatyti jų apskaičiavimo principus.

<sup>68</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 4 str. 2 d.

<sup>69</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-08-07 el. paštu.

<sup>70</sup> Rezervinis (stabilizavimo) fondas, Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervas.

<sup>71</sup> Valstybės kontrolės 2025-10-10 valstybinio audito ataskaita Nr. FAE-7 „2024 metų nacionalinio ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“.

### 1.3. Nepakankamas valstybės rezervo suderinamumas su krizių, ekstremalių situacijų valdymui ir mobilizacijai skirtais kitų subjektų materialiniais ištekliais

25. Krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti naudojamas ne tik valstybės rezervas, bet ir sukauptos būtinų priemonių atsargos, Vyriausybės, mero rezervai ir kiti krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų valdomi materialiniai ištekliai<sup>72</sup>. Vyriausybė nustato valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kurios, atsižvelgdamos į jų veiklos pobūdį ir NRA nustatytų galimų pavojų padarinius jų veiklai, privalo kaupti veiklos vykdymui užtikrinti būtinas priemones, asmeninės apsaugos, medicinos priemones, vaistinius preparatus ir biocidus. Taip pat nustato šių priemonių sąrašą, kiekį ir laikotarpį, kuriam jų turi pakakti nepertraukiamai veiklai užtikrinti<sup>73</sup>. Būtinas priemones elektros energijos tiekimo sutrikimų ir (ar) gedimų atveju privaloma kaupti vienai parai, epidemijų, pandemijų, branduolinių ar radiologinių avarių atveju – 30 parų, kitų galimų pavojų atveju – 3 paroms<sup>74</sup>.
26. Valstybės rezervas naudojamas ne tik ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, bet ir gyvybiškai svarbioms valstybinėms funkcijoms užtikrinti kilus pavojui valstybės saugumui – mobilizacijos ar karo padėties metu<sup>75</sup>. Paskelbus mobilizaciją, civilinės mobilizacijos institucijos privalo užtikrinti Vyriausybės patvirtintų<sup>76</sup> valstybinių mobilizacinių ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių atlikimą<sup>77</sup>. Šioms užduotims įgyvendinti pradedamos vykdyti civilinės mobilizacijos institucijų su mobilizaciniais ūkio subjektais sudarytos mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartys, taip pat gali būti naudojamas valstybės rezervas, kuris yra mobilizacinio rezervo dalis<sup>78</sup>. Todėl sudarant valstybės rezervą, svarbus krizių valdymo ir civilinės saugos, mobilizacijos ir gynybos sektorių bendradarbiavimas bei suderinamumas su kitų institucijų ir įstaigų planuojamais materialiniais ištekliais.
27. Nei KAM, nei MPPD tiesiogiai nedalyvauja sudarant valstybės rezervą. Taip pat nevertinama mobilizacinių užsakymų sutarčių įtaka aprūpinimui materialiniais ištekliais kilus pavojui. Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programoje nurodyta, kad bus užtikrintas valstybės rezervo poreikių suderinamumas su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais<sup>79</sup>, tačiau priemonės ir veiklos tam nesuplanuotos. Todėl nustatant materialinius išteklius, reikalingus gyvybiškai svarbioms valstybinėms funkcijoms užtikrinti, kyla rizika, kad sudarytas valstybės rezervas nebus tinkamas ir pakankamas kilus pavojui valstybės saugumui – mobilizacijos ar karo padėties metu.

<sup>72</sup> Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas, 27 ir 47 str.

<sup>73</sup> Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas, 27 str. 2 d. Vyriausybės 2022-12-29 nutarimu Nr. 1317 patvirtintas Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų kaupiamų jų nepertraukiamos veiklos vykdymui užtikrinti būtinų priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių sąrašo, kiekio ir laikotarpio nustatymo tvarkos aprašo 4 p.

<sup>74</sup> Vyriausybės 2022-12-29 nutarimu Nr. 1317 patvirtinto Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų kaupiamų jų nepertraukiamos veiklos vykdymui užtikrinti būtinų priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių sąrašo, kiekio ir laikotarpio nustatymo tvarkos aprašo 5 p.

<sup>75</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 1 d., Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymas, 21 str. 4 d., 2 p., 22 str. 2 p., Karo padėties įstatymas, 25 str. 2 d.

<sup>76</sup> Vyriausybės 2022-01-05 nutarimu Nr. 23 patvirtintas Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašas.

<sup>77</sup> Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymas, 2 str. 5 d., 24 d., 26 d., 20 str. 2 d.

<sup>78</sup> Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymas, 2 str. 18 d., 20 d., 23 d., 20 str. 2 d., 21 str. 4 d. 2 p., 22 str. 2 p., 25 str. 1 p.

<sup>79</sup> Seimo 2024-07-18 nutarimu Nr. XIV-2946 patvirtinta Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa, 15.3.3 p.

28. Pagal NKVC pateiktą informaciją<sup>80</sup>, formuojant valstybės rezervą, kuris būtų reikalingas kilus pavojui valstybės saugumui, ketinama vadovautis šiuo algoritmu: pirmąsias tris dienas maisto produktais, vandeniu, vaistais ir degalais turėtų pasirūpinti patys gyventojai, nuo ketvirtos iki šeštos dienos atsargomis rūpinasi savivaldybės ir nuo septintos dienos įtraukiamas valstybės rezervas. Tačiau teisės aktais šis algoritmas nepatvirtintas. 2025-09-24 Vyriausybė patvirtino Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašą<sup>81</sup>, pagal kurį ŽŪM turėtų sudaryti valstybės rezervo žemės ūkio ir (arba) maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmą ir koordinuoti šį tiekimą. ŽŪM rašais<sup>82</sup> informavo savivaldybes apie algoritmo projektą, kuriame numatyta, kad savivaldybės nuo ketvirtos iki šeštos dienos aprūpina gyventojus maisto produktais. Šis įpareigojimas grindžiamas savivaldybių administracijoms nustatytomis valstybinėmis mobilizacinėmis užduotimis<sup>83</sup>, pagal kurias jos turi aprūpinti gyventojus maisto produktais ir geriamuoju vandeniu. Dėl vaistų ir degalų tiekimo kilus pavojui valstybės saugumui algoritmai nėra numatyti.
29. Apklausę savivaldybes nustatėme, kad 15 iš 58 atsakiusiųjų yra apskaičiavusios ketvirtai–šeštai dienoms reikalingų atsargų poreikį, kuris nurodytas jų mobilizacijos planuose, suderintuose su MPPD. Faktiškai maisto produktų atsargų pagal ŽŪM parengtą valstybės rezervo žemės ūkio ir (arba) maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmo projektą savivaldybės nekaupia. 14 iš 58 savivaldybių nurodė sudariusios mobilizacinių užsakymų sutartis dėl maitinimo paslaugų ar maisto produktų tiekimo arba bendradarbiavimo sutartis su labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“. Pagrindinė nurodyta priežastis, kodėl savivaldybės nesudaro maisto, degalų ir vaistų rezervo ir jo nekaupia, – teisės aktais jos neįpareigotos kaupti šias atsargas. Be to, nėra patvirtintas visuotinis gyventojų evakavimo planas su nustatytais scenarijais, nurodant, kurios savivaldybės būtų evakuojamos, kurios – priimančios ir kokiam gyventojų skaičiui reikėtų kaupti atsargas.
30. Nesant patvirtinto valstybinio gyventojų evakuacijos plano, gyventojų aprūpinimo atsargomis, reikalingomis būtiniesiems jų poreikiams tenkinti, algoritmų, nevaldoma rizika, kad institucijos ir įstaigos suplanuos ir sukaups nepakankamai materialinių išteklių. Dėl to, kilus pavojui valstybės saugumui, nuo ketvirtos iki šeštos dienos gyventojai gali likti be maisto ir vandens arba valstybės rezervo atsargos gali būti sunaudotos greičiau, nei planuota.

#### 1.4. Nesudarytas ilgalaikis valstybės rezervo sukaupimo planas

31. Valstybės rezervo sudarymas apima ne tik lėšų dydžio, atsargų nomenklatūros ir kiekio, bet ir sukaupimo terminų, kuriuos turėtų tvirtinti Vyriausybė, nustatymą<sup>84</sup>. Vadovaujantis Europos Tarybos nustatyto gero demokratinio valdymo principu<sup>85</sup> „Veiksmingas, efektyvus ir patikimas administravimas“, visi siekiami tikslai turėtų būti aiškiai apibrėžti planuose.

<sup>80</sup> Nacionalinio krizių valdymo centro 2025-02-07 el. paštu pateikta informacija.

<sup>81</sup> Vyriausybės 2022-12-29 nutarimu Nr. 1317 patvirtinto Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo 28.13 p. (2025-09-24 nutarimo Nr. 673 redakcija).

<sup>82</sup> Žemės ūkio ministerijos raštai: 2024-09-13 Nr. 2D-2298 „Dėl gyventojų būtinųjų poreikių tenkinimo užtikrinimo“ ir 2024-11-12 Nr. 2D-2799 (16.16 Mr) „Dėl evakuojamų gyventojų aprūpinimo maistu iš valstybės rezervo algoritmo projekto“.

<sup>83</sup> Vyriausybės 2022-01-05 nutarimu Nr. 23 patvirtintas Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašas, 4.6.2 ir 4.6.3 p.

<sup>84</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 8 d. ir 8 str. 1 d.

<sup>85</sup> [12 gero demokratinio valdymo principų](#) (žiūrėta 2025-20-20).

32. Vyriausybė kasmet tvirtinta iki metų pabaigos planuojamą sukaupti valstybės rezervo atsargų kiekį ([5 priedas](#)). Galutinis valstybės rezervo atsargų sukaupimo terminas nenustatytas. Valstybės rezervo lėšų dydis, reikalingas galimiems pavojams, nėra nustatomas (1.2 poskyris, [21 psl.](#)), netvirtinami ir valstybės rezervo lėšų sukaupimo terminai.
33. NKVC atstovų teigimu<sup>86</sup>, valstybės rezervo sukaupimą ir tam reikalingą finansavimo poreikį jie teikia Vyriausybei, pristatydami einamųjų metų Vyriausybės nutarimo dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo projektą. Pagal NKVC pateiktus duomenis, pirmą kartą finansavimo poreikis nustatytas 2025 m. Vyriausybei pristatant nutarimo projektą dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo einamaisiais metais. Tačiau šis poreikis apėmė ne visam valstybės rezervui, o 2025 ir 2026 metais planuojamoms sukaupti atsargoms reikalingą finansavimą.
34. Valstybės rezervo sukaupimo planas yra rizikos valdymo priemonė, užtikrinanti rezervo kaupimo tęstinumą ir pagrindžianti rezervo finansavimo poreikį valstybės biudžete. Ilgalakis planas taip pat padeda valstybės rezervo tvarkytojams planuoti veiklą ir reikalingus išteklius.

#### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

## 2. <...>

#### NEĮSLAPTINTA

35. Svarbu ne tik sudaryti didžiausią riziką keliantiems pavojams reikalingą valstybės rezervą, bet ir turėti jį sukauptą, nes tai užtikrina operatyvų reagavimą į kilusius pavojus.

#### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

36. <...>

37. <...>

38. <...>

#### NEĮSLAPTINTA

39. Sudėtinga įvertinti galimą trūkstamų atsargų poveikį kilus pavojui, nes valstybės rezervas nėra sudarytas atsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planus (1.2 poskyris, [21 psl.](#)).

<sup>86</sup> 2025-05-19 susitikimo su Nacionalinio krizių valdymo centro atstovais protokolais dėl audito klausimų ir kriterijų aptarimo.

## 2.1. Neužtikrinamas tinkamas valstybės rezervo atsargų kaupimas

40. Valstybės rezervo atsargos kaupiamos jas įsigyjant arba rezervuojant<sup>87</sup>. Vyriausybė kasmet tvirtina einamųjų metų pradžioje sukauptas ir iki metų pabaigos planuojamas sukaupti valstybės rezervo atsargas. Laikėmės nuostatos, kad planuotas valstybės rezervas sukauptas, jei:

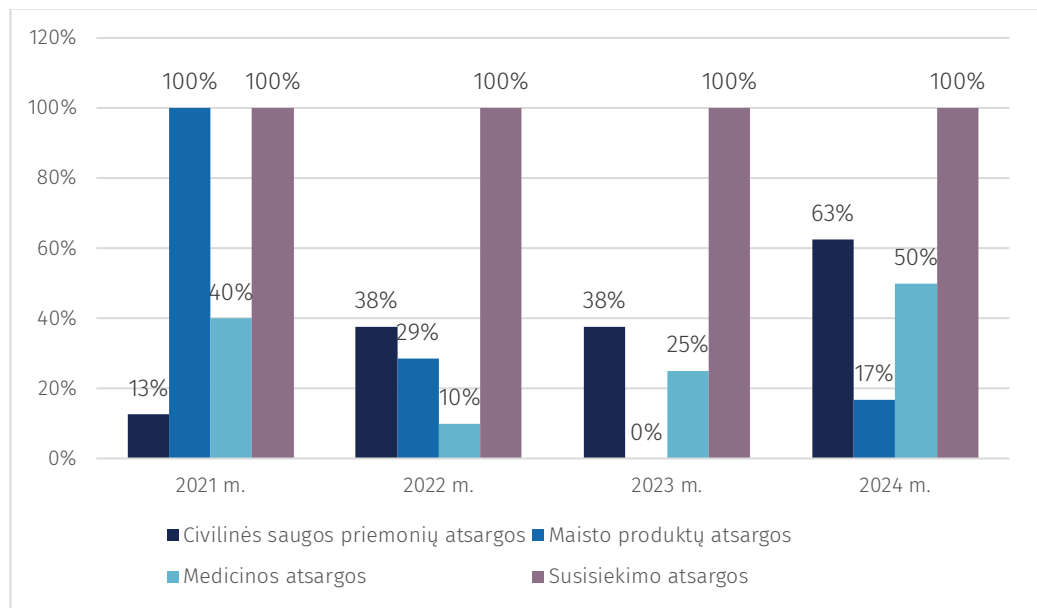
- ✓ Vyriausybės metinės kaupimo užduotys įvykdytos 100 proc.;
- ✓ Vyriausybės nurodytas sukauptas atsargų kiekis 2024-12-31 pagrįstas valstybės rezervo tvarkytojų apskaitos duomenimis ir rezervavimo sutartimis;
- ✓ sukauptos atsargos faktiškai saugomos;
- ✓ valstybės rezervo tvarkytojas ne rečiau kaip kartą per metus patikrino ir įsitikino tiekėjo galimybėmis užtikrinti rezervavimo sutartyje nustatyto atsargų kiekio tiekimą.

### 2.1.1. Neįvykdytos Vyriausybės nustatytos valstybės rezervo kaupimo užduotys

41. Ilgalaikis viso valstybės rezervo sukaupimo planas nėra sudarytas (1.4 poskyris, [29 psl.](#)). Vyriausybė kasmet nustato valstybės rezervo atsargų sukaupimo užduotis – metų pabaigoje planuojamą turėti valstybės rezervo atsargų sukaupimo lygį ([5 priedas](#)). Vertinome, ar šios sukaupimo užduotys 2021–2024 m. įvykdytos 100 proc. Užduotis laikyta įvykdyta, jei faktinis rinkinio sukaupimo lygis pasiekė Vyriausybės nustatytą planuotą lygį. Pagal šias užduotis nustatėme (2 pav. ir [11 priedas](#)), kad:

- ✓ susisiekimo atsargų kaupimo užduotys kasmet įvykdytos 100 proc., nes visos atsargos buvo sukauptos iki 2019 m., o vėliau jų kiekis palaikomas. Tačiau nuo 2019 m., kintant galimiems pavojams, susisiekimo atsargų kiekis ir nomenklatūra nebuvo atnaujinti (1.2 poskyris, [21 psl.](#));
- ✓ gerėja civilinės saugos priemonių einamųjų metų sukaupimo užduočių įvykdymo rezultatas: nustatytos kaupimo užduotys 2021 m. įvykdytos 1 rinkiniui iš 8, 2022–2023 m. – 3 iš 8, o 2024 m. – 5 iš 8;
- ✓ medicinos atsargų sukaupimo užduočių įvykdymas 2022–2023 m. buvo nepakankamas: nustatytos sukaupimo užduotys 2022 m. įvykdytos tik 1 rinkiniui iš 10, o 2023 m. – 2 iš 8. 2024 m. fiksuotas pagerėjimas – sukaupimo užduotys įvykdytos 5 rinkiniams iš 10;
- ✓ maisto produktų sukaupimo užduotys neįvykdomos nuo 2022 m.: nustatytos sukaupimo užduotys 2022 m. įvykdytos 2 rinkiniams iš 7, 2023 m. – nė vienas iš 6, o 2024 m. – tik 1 iš 6.

<sup>87</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 4 d.

**2 pav. Valstybės rezervo atsargų sukaupimo užduočių įvykdymas 2021–2024 m. (proc.)**

Pastaba: grafike parodyta, kokia dalis (procentais) kiekvienos atsargų rūšies rinkinių faktiškai pasiekė Vyriausybės nustatytą planuotą sukaupimo lygį.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės nutarimus dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2020–2025 m.

42. Nuo 2022 m. maisto produktų atsargos pradėtos kaupti sudarant rezervavimo sutartis. ŽŪM siekė įsigyti Vyriausybės nutarime suplanuotą atsargų kiekį, tačiau tiekėjai nepasiūlė reikiamo kiekio, o dalis pateiktų pasiūlymų atmesta dėl per didelės rezervavimo kainos arba neatitikties kitiems pirkimo sąlygose nustatytiems reikalavimams (6 lentelė).

**6 lentelė. Maisto produktų atsargų nesukaupimo priežastys**

Metai	Pirkimas Vyriausybės nutarime nustatytas kiekis*	Tiekėjų pasiūlyta pirkto kiekio dalis	Tiekėjų pasiūlyto kiekio dalis, dėl kurios sudarytos sutartys	Pasiūlymų atmetimo priežastys
2022	100 %	36 %	100 %	Neskelbiamos derybos, todėl sudarytos visos sutartys.
2023	100 %	16 % maistas 54 % vanduo	0 % maistas 100 % vanduo (sutartys sudarytos 2024 m.)	Iš 9 pasiūlymų 7 pasiūlymai neatitiko aplinkosauginių reikalavimų, 2 – rezervavimo kaina per didelė ir neatitiko kitų reikalavimų.
2024	113 %	52 %	9 % (sutartys sudarytos 2025 m.)	Iš 40 pateiktų pasiūlymų 32 atmesti dėl per didelės rezervavimo kainos, 6 – dėl netinkamos pasiūlymų formos.
2025	97 %	26 %	Sutartys dar nesudarytos	

\* Pagal Žemės ūkio ministerijos pirkimo dokumentus perkamas kiekis.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Žemės ūkio ministerijos vykdytų viešųjų pirkimų dokumentus.

43. Medicinos atsargų planuotos sukaupimo užduotys 2022–2023 m. neįvykdytos, nes buvo keičiamos atsargų nomenklatūros ir jų kaupimo normos, civilinės saugos priemonių sukaupimo užduotys neįvykdytos dėl užsitęsusių arba neįvykusių viešųjų pirkimų



procedūrų. 2024 m. sukaupimo įvykdymas pagerėjo, tačiau, įvertinę medicinos atsargų viešuosius pirkimus, nustatėme pažeidimų ([19 priedas](#)).

44. Neįvykdžius metinių sukaupimo užduočių, lieka nepanaudoti asignavimai, kuriuos valstybės rezervo tvarkytojai perskirsto savo reikmėms, panaudoja savo reikmėms neperskirstę, arba jie lieka nepanaudoti valstybės biudžete.

**7 lentelė. Nepanaudoti asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti**

Valstybės rezervo tvarkytojas	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
<b>Nepanaudoti asignavimai iš viso</b>				
Visi valstybės rezervo tvarkytojai	1 272,6 tūkst. Eur 25 %	3 438,8 65 %	4 011,8 58 %	2 012,1 37 %
<b>Asignavimai, perskirstyti kitoms valstybės rezervo tvarkytojo reikmėms</b>				
Žemės ūkio ministerija	-	10,8 tūkst. Eur 2 %	217,0 tūkst. Eur 34 %	493,0 tūkst. Eur 78 %
<b>Nepanaudoti ir grąžinti į valstybės biudžetą asignavimai</b>				
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	524,9 tūkst. Eur 55 %	691,3 tūkst. Eur 72 %	437,0 tūkst. Eur 45 %	44,4 tūkst. Eur 5 %
Sveikatos apsaugos ministerija	747,6 tūkst. Eur 20 %	2 694,0 tūkst. Eur 73 %	3 357,5 tūkst. Eur 64 %	1 474,5 tūkst. Eur 39 %
Žemės ūkio ministerija	0,1 tūkst. Eur	42,7 tūkst. Eur 7 %	0,3 tūkst. Eur	0,2 tūkst. Eur
<b>Asignavimai, panaudoti kitoms valstybės rezervo tvarkytojo reikmėms (neperskirstant)</b>				
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	4,2 tūkst. Eur 0,4 %	-	21,6 tūkst. Eur 2 %	16,9 tūkst. Eur 2 %

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos ataskaitų FIN-26 ir FIN-27 formų duomenis.

45. 2022–2024 m. ŽŪM perskirstė nuo 2 proc. iki 78 proc., PAGD panaudojo iki 2 proc. valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui suplanuotų asignavimų kitoms savo reikmėms. Kiek asignavimų panaudojo SM, negalima nustatyti, nes ji šiam tikslui asignavimų atskirai neplanuoja ir apskaitos netvarko.

## RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

## NEĮSLAPTINTA

Pagal Valstybės rezervo įstatymą, šių asignavimų apskaita turėtų būti tvarkoma pagal valstybės rezervo programas<sup>88</sup>. Kiti valstybės rezervo tvarkytojai programų taip pat nesudaro, tačiau turi pasitvirtinę atskiras programų priemones, o tai leidžia nustatyti šių asignavimų panaudojimą. Programų sudarymas užtikrina didesnę kontrolę, nes programai skirti asignavimai negali būti perskirstomi be FM leidimo<sup>89</sup>.

46. Teisės aktuose nėra aiškiai reglamentuota, kad valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui skirti asignavimai būtų panaudoti tik šiam tikslui. Vyriausybė, kasmet tvirtindama valstybės rezervą ir jo sukaupimo užduotis, nustato pinigų sumas šioms užduotims įvykdyti. Pagal Valstybės rezervo įstatymą, Vyriausybė neprivalo tvirtinti valstybės

<sup>88</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 6 str. 2 d.

<sup>89</sup> Biudžeto sandaros įstatymas, 4 str. 1 d. 3 p., Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 45.1.5 p.

biudžeto asignavimų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, nors NKVC turi teikti siūlymus Vyriausybei dėl asignavimų ir kitų lėšų skyrimo<sup>90</sup>. Nustatėme atvejų, kai valstybės rezervo tvarkytojų biudžetų asignavimuose suplanuotos sumos neatitiko Vyriausybės nustatytų pinigų sumų (12 priedas). Didžiausi neatitikimai ŽŪM: 2023 m. asignavimuose suplanuotos sumos buvo 58 proc., o 2024 m. – 77 proc. mažesnės, nei Vyriausybės nustatytos. SAM ir ŽŪM atstovų teigimu<sup>91</sup>, Vyriausybės nutarimuose nustatoma ne skiriama, o preliminari planuojama lėšų suma, kuri reikalinga einamųjų metų valstybės rezervo atsargoms sukaupti. Nesant aiškaus reglamentavimo, nesudaromos sąlygos tinkamai asignavimų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti panaudojimo kontrolei.

### 2.1.2. Civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargų sukaupimo lygiai, nurodyti Vyriausybės nutarime, nėra tikslūs

47. Siekdami įsitikinti, kad Vyriausybės nutarime<sup>92</sup> nurodytos sukauptos valstybės rezervo atsargos 2024-12-31 yra faktiškai sukauptos, vertinome, ar jos pagrįstos valstybės rezervo tvarkytojų apskaitos duomenimis ir rezervavimo sutartimis.
48. Vyriausybės nutarime nurodytos sukauptos susisiekimo atsargos atitinka SM apskaitos duomenis, rezervuotų maisto produktų kiekiai atitinka ŽŪM su tiekėjais sudarytas rezervavimo sutartis, o nurodytų civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargų negalime palyginti su apskaitos duomenimis. Priežastis ta, kad Vyriausybė tvirtina ne detalią valstybės rezervo atsargų nomenklatūrą ir kiekius, o atsargų rinkinius ir juose sukaupą atsargų lygį proc. (1.1 poskyris, 20 psl. ir 5 priedas). Siūlymus dėl valstybės rezervo nomenklatūros ir kiekių Vyriausybei turi teikti NKVC, o jam – valstybės rezervo tvarkytojai<sup>93</sup>. Negavome rašytinių įrodymų, kad PAGD ir SAM būtų pateikę duomenis NKVC, kurių pagrindu Vyriausybės nutarime buvo nurodyti atsargų sukaupimo lygiai 2024-12-31. Audito metu PAGD ir SAM ESSC mums pateikė duomenis, kuriais remiantis apskaičiuotas Vyriausybės nutarime nurodytas atsargų sukaupimo lygis. Auditoriams pateikti duomenys atitiko PAGD ir SAM ESSC apskaitos duomenis. Nustatėme, kad Vyriausybės nutarime nurodyti valstybės rezervo atsargų sukaupimo lygiai pagal rinkinius nėra tikslūs ir neparodo realaus sukaupimo lygio (13 priedas):

- ✓ Civilinės saugos priemonių 6 iš 8 rinkinių sukaupimo lygiai apskaičiuoti taikant neteisingą metodą – kiekvienos rinkinyje esančios atsargų pozicijos sukaupimo lygis išreikštas proc., o bendras lygis nustatytas išvedant šių verčių vidurkį.

#### RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

#### NEĮSLAPTINTA

- ✓ Medicinos atsargų 4 iš 11 rinkinių sukaupimo lygiai netikslūs, nes:
  - skaičiuojant laboratorinės įrangos sukaupimą, neįtrauktos valstybės rezervo sudėtyje patvirtintos atsargos, susijusios su šviežio viso kraujo<sup>94</sup> donoryste, nes,

<sup>90</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 8 str. 1 d., 16 str. 2 p.

<sup>91</sup> Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro paaiškinimas pateiktas 2025-07-08 el. paštu, Žemės ūkio ministerijos paaiškinimas pateiktas 2025-07-22 el. paštu.

<sup>92</sup> Vyriausybės 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.

<sup>93</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 16 str. 1 p., 17 str. 1 d. 1 p.

<sup>94</sup> Pagal krašto apsaugos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2024-06-11 įsakymu Nr. V-521/V-631 patvirtinto Aprūpinimo krauju ir kraujo komponentais ekstremaliųjų situacijų metu priemonių plano 3.2 p., šviežias visas kraujas – surinktas kraujas, kuris saugomas kambario temperatūroje ir sunaudojamas per 24, bet ne ilgiau kaip per 72 valandas nuo surinkimo (nesunaudojus – sunaikinamas), arba gali būti atšaldomas per 8 valandas nuo surinkimo, po kurio jis tampa atvėsintu visu krauju.

SAM ESSC atstovų teigimu, jie negali kaupti šių atsargų, kol šalyje ši donorystė nėra įteisinta;

- skaičiuojant mobiliųjų kraujo ėmimo brigadų aprūpinimo ir skubiosios medicinos pagalbos komandos medicinos pagalbos priemonių rinkinių sukaupimą, panaudoti klaidingi sukaupytų atsargų likučiai;
  - skubiosios medicinos pagalbos komandos medikamentų rinkinio sukaupimo lygis nepagrįstas skaičiavimais;
- ✓ 6 medicinos atsargų rinkinių sukaupimo lygiai apskaičiuoti taikant netikslių skaičiavimo būdą – sudedant skirtingus matavimo vienetus turinčias atsargas, nes tokia rinkinių sudėtis nustatyta ir patvirtinta sveikatos apsaugos ministro įsakymais. Todėl apskaičiuoti rinkinių sukaupimo lygiai neparodo realaus jų dydžio.
- ✓ Medicinos atsargų rinkinius sudaro nevienarūšės atsargos, kurių sukaupimo normų dydžiai skiriasi nuo 7 iki 24 tūkst. kartų. Todėl rinkinių bendri sukaupimo lygiai neparodo tikros padėties – atsargų su didesne norma geresnis sukaupimas padengia atsargų su mažesne norma sukaupimo trūkumą.

Pavyzdžiai, kai vienos atsargos sukaupimas kompensuoja kitos atsargos nesukaupimą

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

## NEĮSLAPTINTA

49. Stiprintina SAM ESSC tvarkomų medicinos atsargų sukaupimo kontrolė. Tiek finansinė, tiek sandėlio apskaita nėra tiesiogiai susietos su valstybės rezervo medicinos atsargų nomenklatūra ir matavimo vnt. Finansinėje apskaitoje nurodomi nomenklatūriniai numeriai nėra tikslūs, informacija apie atsargų vertę skiriasi (kai kur su PVM, kai kur – be PVM). Nors finansinę apskaitą su sandėlio apskaita galima susieti per prekių kodus, abi apskaitos sistemos naudoja su valstybės rezervo atsargų nomenklatūra nesuderintus matavimo vnt. Pavyzdžiui, atsargos apskaitomos dėžutėmis, o valstybės rezervo atsargų nomenklatūroje matavimo vnt. yra tabletės, metrai ir pan. 2025 m. sandėlio apskaita buvo tobulinama, siekiant palengvinti medicinos atsargų sukaupimo skaičiavimus, tačiau sistemoje dar yra klaidų.
50. Nustatytų klaidų būtų galima išvengti Vyriausybei tvirtinant detalią atsargų nomenklatūrą ir kaupimo normas. Bendra duomenų bazė su patikimais ir aktualiais duomenimis apie sudarytą valstybės rezervo atsargų nomenklatūrą, normas ir sukauptus jų kiekius, sudarytų sąlygas NKVC užtikrinti tinkamą kontrolę ir priimti pagrįstus sprendimus planuojant atsargų kaupimą ir jų panaudojimą.

### 2.1.3. Reikia stiprinti valstybės rezervo atsargų tvarkymo kontrolę

51. Siekdami įsitikinti, kad Vyriausybės nutarime<sup>95</sup> nurodytos sukauptos valstybės rezervo atsargos 2024-12-31 yra faktiškai sukauptos, vertinome ne tik jų atitiktį apskaitai, bet ir atlikome jų patikrą saugojimo vietose.

<sup>95</sup> Vyriausybės 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.

52. 42 proc. (63 iš 151) patikrintų valstybės rezervo atsargų pozicijų likučių nebuvo galima patvirtinti:
- ✓ 62 iš 82 (76 proc.) patikrintų medicinos atsargų pozicijų, skirtų EMT1 komandai, kiekio nebuvo galima patvirtinti. Atsargos laikomos EMT1 komandai skirtose dėžėse ir naudojamos tarptautinėms pratyboms. Sandėlio apskaitoje šios atsargos nurodytos kaip esančios karantine, nėra žinoma, kurioje dėžėje laikomos konkrečios atsargos. Šios atsargos gali būti naudojamos ir ekstremalių situacijų Lietuvoje metu. Nesant tinkamos šių atsargų apskaitos, jų paruošimas išdavimui pavojaus metu gali užtrukti. Be to, neužtikrinama šių atsargų kokybė, nes neatliekama jų patikra;
  - ✓ 1 iš 5 (20 proc.) patikrintų susisieikimo atsargų pozicijų nebuvo galima patvirtinti. Tai yra sijos, kurios valstybės rezervo nomenklatūroje ir apskaitoje nurodytos tik tonomis be papildomų parametrų (vienetų išmatavimų). Tokia apskaita neužtikrina pakankamos kontrolės, neleidžia įvertinti jų panaudojimo ir transportavimo galimybių kilus pavojui.
53. SAM ESSC saugo medicinos atsargas, kurios neatitinka galiojančių valstybės rezervo nomenklatūrų ir viršija nustatytas kaupimo normas. Iš viso 39 atsargų pozicijos išimtos iš valstybės rezervo sudėties ir jų nėra nomenklatūroje, o 47 pozicijų (9 proc.) sukaupti kiekiai viršija nustatytas normas, kurios 2023 m. buvo sumažintos ([14 priedas](#)). Pagal Valstybės rezervo įstatymą<sup>96</sup>, nereikalingos atsargos turėtų būti parduodamos, nepavykus parduoti – perduodamos kitoms įstatyme nurodytoms įstaigoms ar organizacijoms, nepavykus perduoti – nurašomos. SAM ESSC atstovų teigimu, iki 2025 m. jie nesiėmė šių veiksmų vadovaudamiesi oficialiai neįformintu SAM sprendimu palikti šias atsargas laikinai saugoti dėl galimybės jas perduoti Ukrainai kaip humanitarinę pagalbą arba laikinai pasilikti kaip papildomą rezervą<sup>97</sup>. Tai rodo, kad sudarytas valstybės rezervas neapima visų reikalingų atsargų. Skaiciavimų, pagrindžiančių, kad atsargų pardavimo išlaidos viršytų gautas pajamas, nebuvo pateikta. Be to, tinkamos naudoti atsargos galėtų būti perduodamos kitiems viešojo sektoriaus subjektams – tai leistų užtikrinti efektyvesnį išteklių panaudojimą. Uždelsus realizuoti atsargas, jų vertė mažėja, o saugojimas kainuoja, ypač nuomojamame sandėlyje, kuriame saugomos 7 nenomenklatūrinių atsargų pozicijos ir 4 kaupimo normas viršijančių atsargų pozicijos. Audito metu SAM ESSC ėmėsi veiksmų, kad atsargos būtų realizuotos jas perkeltant į kitus rinkinius<sup>98</sup>, parduodant, perduodant arba nurašant.
54. Laiku neatnaujinamos medicinos atsargos. 14 iš 125 patikrintų atsargų pozicijų kiekio sumažėjimas viršijo leistiną 1/5 dalies sukaupto kiekio normą<sup>99</sup>, o iš jų 12 pozicijų atveju šis sumažėjimas viršijo leistiną 90 dienų terminą. Atsargos laiku neatnaujinamos, nes laiku neįvykdomi viešieji pirkimai, vėluojama pateikti užsakymus pagal jau sudarytas pirkimų sutartis, tiekėjai vėluoja pristatyti užsakytas prekes. Laiku neatnaujinus atsargų, sumažėja sukauptas jų kiekis ir pasirengimas galimiems pavojams.

<sup>96</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 11 str. 6 d. ir 12 str. 1 d.

<sup>97</sup> Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro 2025-12-12 raštas Nr. S-736 „Dėl valstybinio audito ataskaitos „Valstybės rezervo sudarymas, kaupimas ir tvarkymas“ projekto derinimo“.

<sup>98</sup> Dvi atsargų pozicijos (alkūniniai ramentai ir otorinoftalmoskopų rinkiniai) perkeltos į sveikatos apsaugos ministro 2025-09-29 įsakymu Nr. R-3RN patvirtintą Valstybės medicinos atsargų rezervo Traumų gydymo rinkinio priemonių sąrašą.

<sup>99</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 9 p.

#### 2.1.4. Žemės ūkio ministerijos taikytos kontrolės priemonės nepakankamos, siekiant įsitikinti, kad rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose

55. Maisto produktų atsargos kaupiamos sudarant rezervavimo sutartis. ŽŪM privalo atlikti šių sutarčių vykdymo priežiūrą ne rečiau kaip kartą per metus patikrindama tiekėjo galimybes užtikrinti rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies atsargų tiekimą ir jų pristatymą per sutartyje nustatytą terminą<sup>100</sup>.
56. Siekdami įsitikinti, kad Vyriausybės nutarime<sup>101</sup> nurodytos sukauptos maisto produktų atsargos 2024-12-31 yra faktiškai tiekėjų rezervuotos, vertinome, ar ŽŪM ne rečiau kaip kartą per metus patikrino ir pagal tiekėjo pateiktus dokumentus arba kitus faktinius duomenis patvirtino tiekėjo galimybes užtikrinti rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą.
57. Iki 2025-06-30 ŽŪM atliko visų 10 sudarytų rezervavimo sutarčių patikras ne rečiau kaip kartą per metus pagal nustatytą tvarką<sup>102</sup>. ŽŪM vertinimu, atlikdama dokumentų patikrinimą, ji įsitikino tiekėjų pajėgumais užtikrinti sutartyse nustatyto atsargų kiekio ir rūšies tiekimą. Auditorių vertinimu, visais atvejais tiekėjų ministerijai pateiktų dokumentų nepakako, siekiant įsitikinti, kad pagal sutartis rezervuotas atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose. Pagal ŽŪM nustatytą tvarką, nesant galimybės iš dokumentų nustatyti, ar tiekėjas galės įvykdyti sutartinius įsipareigojimus, turėtų būti vykdomas fizinis atsargų patikrinimas vietoje<sup>103</sup>. Neturint patikimų duomenų apie rezervuotų atsargų laikymo vietą ir kiekį, kilus pavojui gali sutrikti jų tiekimo procesai.

## 2.2. Maisto produktų atsargų kaupimo pagal rezervavimo sutartis būdas nepagrįstas kaštų ir naudos analize

58. Nuo 2022 m. maisto produktų atsargos pradėtos kaupti ne jas įsigyjant, o rezervuojant pagal sutartis<sup>104</sup>. Pagal atsargų rezervavimo sutartį, tiekėjas už sutartyje nustatytą atlyginimą rezervuoja valstybės rezervo tvarkytojui atsargas ir prireikus jas perduoda nuosavybės teise už sutartyje nustatytą kainą<sup>105</sup>. Perėjimas prie rezervavimo buvo grindžiamas tuo, kad valstybė patirs mažesnius kaštus, nei įsigydama ir saugodama atsargas. Tiekėjams bus atlyginami už atsargų sandėliavimą ir administravimą patirti kaštai, o atsargos ir jų transportavimo į nurodytas vietas paslaugos bus įsigijamos tik esant poreikiui, ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį. Kaupiant atsargas fiziškai, valstybė turi skirti lėšų įsigijimui, transportavimui, sandėliavimui, administravimui, žmogiškųjų išteklių resursams, atnaujinimui (pardavimui ir įsigijimui), atsižvelgdama į atsargų tinkamumo vartoti terminus, ir, esant poreikiui, transportavimui į nurodytas vietas.<sup>106</sup>

<sup>100</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 6<sup>1</sup> d., 17 str. 1 d. 6 p. ir 18<sup>1</sup> str. 1 d.

<sup>101</sup> Vyriausybės 2025-04-16 nutarimas Nr. 210-4 „Dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 metais“.

<sup>102</sup> Žemės ūkio ministro 2024-06-06 įsakymu Nr. 3D-446 patvirtintas Žemės ūkio ministerijos sudarytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūros ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygų tikrinimo tvarkos aprašas.

<sup>103</sup> Ten pat, 20 p.

<sup>104</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 1 d. 3 p., 4 d.

<sup>105</sup> Ten pat, 2 str. 6<sup>1</sup> d.

<sup>106</sup> Aiškinamasis raštas dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 8, 10, 13, 17 ir 18<sup>4</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (2021-09-14 Nr. XIVP-846).

59. Vertiname, ar:

- ✓ maisto produktų atsargų kaupimo būdas pagal rezervavimo sutartis pagrįstas atliktais skaičiavimais (kaštų ir naudos analize, studija, vertinimais ir pan.), kuriuose nustatyta, kad atsargų rezervavimo būdas reikalauja mažiau sąnaudų, nei nuolatinis saugojimas, nustatyta maksimali galima rezervavimo kaina, įvertintos tiekėjų galimybės ir pajėgumai rezervuoti reikalingą maisto produktų atsargų kiekį ir prireikus jį pateikti;
- ✓ maisto produktų atsargų rezervavimo kaina neviršija atliktų skaičiavimų pagrindu nustatytos rezervavimo kainos;
- ✓ produktų įsigijimo kainos ne didesnės nei mažmeninės rinkos kainos.

#### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

60. <...>

#### NEĮSLAPTINTA

61. Pasirinktas maisto produktų rezervavimo būdas nepagrįstas kaštų ir naudos analize, todėl nenustatyta, ar mokamos vandens ir maisto produktų rezervavimo kainos yra ekonomiškai pagrįstos, ar neviršija maksimalios rezervavimo kainos, kai produktų rezervavimas vis dar naudingesnis nei tiesioginis jų įsigijimas ir saugojimas. Trūksta duomenų apie šių produktų sandėliavimo, administravimo, kaupimo ir atnaujinimo kaštus, kartu įvertinant gaunamą naudą, jei maisto produktai būtų perduodami viešojo sektoriaus subjektams.
62. 2022–2024 m. ŽŪM nustatė rezervavimo kainą mėnesiui už toną ar tūkst. litrų, remdamasi rinkos konsultacijomis ir Valstybės duomenų agentūros skelbiamais duomenimis apie sandėliavimo ir saugojimo paslaugų kainų pokyčius ([16 priedas](#)). 2025 m. situacija pasikeitė – nustatyta NKVC pasiūlyta taikyti maksimali 20 proc. produkto vertės rezervavimo kaina 2 metams. NKVC atstovų teigimu<sup>107</sup>, ši kaina nustatyta įvertinus galimus gamintojų ir prekybininkų kaštus, įskaitant administravimo ir produktų transportavimo į vieną iš nurodytų prekybos centrų, iš kurių atsargos būtų paimtos, kaštus. NKVC nepateikė kainos nustatymą pagrindžiančių skaičiavimų. Be to, pagal sudarytas maisto produktų rezervavimo sutartis, transportavimo paslaugos nėra įtrauktos.
63. Pasirinkus rezervavimo kainos nustatymo būdą pagal svorį (už toną, tūkst. litrų), susidaro situacija, kai sunkių, tačiau mažos vertės produktų rezervavimo kaina tampa santykinai didelė, palyginti su produkto įsigijimo kaina. Todėl 2022–2024 m. vandens rezervavimo kaina 2 metams viršijo produkto kainą (9 lentelė). Pagal sudarytas sutartis, sutarties galiojimo laikotarpiu vandens rezervavimo kaina padengia jo įsigijimo kainą per 5–20 mėn. ([17 priedas](#)).

<sup>107</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-08-06 el. paštu.

**8 lentelė. Žemės ūkio ministerijos nustatytų ir sudarytų sutarčių rezervavimo kainų palyginimas su produktų kainomis 2022–2025 m.**

Viešojo pirkimo data	Žemės ūkio ministerijos iki viešojo pirkimo nustatyta		Su tiekėjais sudarytų sutarčių		Pastabos
	rezervavimo kainos	rezervavimo kainos ir produkto kainos santykio intervalas	rezervavimo kainos	rezervavimo kainos ir produkto kainos santykio intervalas	
2022-03-22	14,88–23,14 Eur	5–94 %	0,00–25,68 Eur	0–480 %	Su vandeniu
	14,88–23,14 Eur	5–48 %	5,00–25,68 Eur	6–60 %	Be vandens
	14,88–23,14 Eur	94 %	0,00–16,00 Eur	0–480 %	Vanduo
2022-04-11	23,14–40,00 Eur	13–143%	15,00–28,25 Eur	17–480 %	Su vandeniu
	23,14–40,00 Eur	13–48%	15,00–28,25 Eur	17–77 %	Be vandens
	23,14 Eur	143 %	16,00–21,67 Eur	260–480 %	Vanduo
2023-10-27	46,80 Eur	6–97 %	Sutartys nesudarytos		
2023-11-14	46,80 Eur	6–107 %	Sutartys nesudarytos		
2023-11-14	46,80 Eur	277 %	3,00–15,50 Eur	21–531 %	Vanduo
2024-07-30	44,03 Eur	5–108 %	Sutartys nesudarytos		
2024-10-21	44,03 Eur	5–107 %	15,00–20,80 Eur	18–34 %	
2025-07-15	20 %	20 %	Sutartys iki 2025-09-30 nebuvo sudarytos		

Pastabos:

– Rezervavimo kaina už toną arba tūkst. litrų per mėn.

– Nustatant rezervavimo kainos ir produkto kainos santykį, rezervavimo kaina skaičiuota 24 mėn. 2022 m. sutartys sudarytos 12 mėn., kitais metais – 24 mėn. Siekiant pateikti palyginamus skaičius, pasirinktas 24 mėn. rezervavimas. Be to, produktų galiojimo laikas – 12–24 mėn., išskyrus konservuotus produktus, kurių galiojimo laikas gali siekti iki 3–5 metų.

– Į vandens produkto kainą neįskaičiuojamas depozitas.

– Žemės ūkio ministerijos nustatytas rezervavimo kainos ir produkto kainos santykis: 2022–2024 m. – pagal pirkimo inicijavimo dokumentus, 2025 m. – pagal viešojo pirkimo sąlygas.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal maisto produktų rezervavimo paslaugų viešųjų pirkimų duomenis.

64. Rezervavimo kaina grindžiama tiekėjų patiriamais sandėliavimo kaštais. Tačiau ją nustatydama ŽŪM atsižvelgė į maisto produkto svorį arba vertę, o ne į užimamą sandėlio plotą ar tūrį, pagal kuriuos rinkoje įprastai skaičiuojama sandėliavimo kaina. Todėl rezervavimo kainos taikymą pagal produkto svorį ar vertę laikome nepagrįstu.
65. Sudarytose maisto produktų rezervavimo sutartyse taip pat nustatytos kainos, už kurias prirėkus būtų įsigyti maisto produktai. Įsitikinome, kad šios kainos neviršija mažmeninių rinkos kainų.
66. Nusprendus kaupti maisto produktų atsargas pagal rezervavimo sutartis neatlikus tinkamos kaštų ir naudos analizės, nėra galimybės įvertinti, ar toks būdas reikalauja mažiau sąnaudų, nei atsargų įsigijimas ir nuolatinis jų saugojimas. Be to, nuo 2022 m. taikant atsargų rezervavimo būdą, nepavyksta sukaupti ŽŪM nustatyto viso maisto produktų atsargų poreikio. Dėl to kyla rizika neefektyviai panaudoti išteklius, skiriamus maisto produktų valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui.

### 3. REIKIA STIPRINTI ATSARGŲ KOKYBĖS PATIKRAS, JŲ SAUGOJIMO SĄLYGŲ IR TERMINŲ KONTROLĘ

67. Laikėmės nuostatos, kad valstybės rezervo atsargų kokybė yra užtikrinama, jei:

- ✓ atsakingieji saugotojai ne rečiau kaip kartą per ketvirtį tikrina saugomų atsargų tinkamumą naudoti ir jų atitiktį pasikeitusiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimams arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartams ar techniniam lygiui<sup>108</sup>;
- ✓ atsakingajam saugotojui patikrinimo metu nustačius neatitiktį, valstybės rezervo tvarkytojas visais atvejais imasi veiksmų atsargoms pakeisti arba atnaujinti<sup>109</sup>;
- ✓ sukauptų atsargų tinkamumo naudoti terminas arba valstybės rezervo tvarkytojo nustatytas saugojimo terminas nepasibaigęs<sup>110</sup>;
- ✓ atsargų saugojimo sąlygos (temperatūra, drėgmė) atitinka gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas, o jų nesant – valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus<sup>111</sup>;
- ✓ patikrintų atsargų kokybė ir darbinė būklė atitinka gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas, o jų nesant – valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus<sup>112</sup>.

#### Valstybės rezervo tvarkytojai ir atsakingieji saugotojai atlieka atsargų patikras nesilaikydami teisės aktuose nustatytų reikalavimų

68. Civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargos tikrinamos rečiau nei kartą per ketvirtį:

- ✓ PAGD atlieka patikrinimus pagal patvirtintą Saugomų valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimų aprašą<sup>113</sup>. Jame nustatyta, kad atsargų regimosios kontrolės patikrinimai atliekami ne rečiau nei kartą per ketvirtį, o darbinė būklė – pagal gamintojų instrukcijas, išskyrus transporto priemones ir specialią įrangą su vidaus degimo varikliais, kurių regimosios kontrolės ir darbinės būklės patikrinimai turėtų būti atliekami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Faktiškai 2023–2025 m. pirmąjį pusmetį jų darbinė būklė buvo tikrinama kartą per metus. Išimtis – elektros generatoriai ir keturračiai, kurie buvo tikrinami kas ketvirtį, ir automobiliai, kurių techninė priežiūra buvo atliekama kiekvieną ketvirtį, išskyrus 2024 m. ir 2025 m. pirmuosius ketvirčius.

<sup>108</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 8 str. 2 d., 17 str. 1 d. 11 p. ir 18 str. 1 d. 3 p. ir 5 p., Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p.

<sup>109</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 12 str. 1 d., Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 19 p.

<sup>110</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 12 str. 1 d.

<sup>111</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 10 str. 1 d. 1 p., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p., Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.3 p. ir 10.5 p.

<sup>112</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 8 str. 2 d. ir 10 str. 1 d. 1 p., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.

<sup>113</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2012-12-21 įsakymu Nr. 1-389 patvirtinto Saugomų valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimų aprašo 3 priedas.



- ✓ SAM ESSC atlieka patikrinimus patvirtintame medicinos atsargų valdymo procese nustatytu periodiškumu: vaistų rinkinio atsargos tikrinamos kartą per ketvirtį, o kitų rinkinių – kartą per metus.

69. Valstybės rezervo tvarkytojų – PAGD ir SAM ESSC – teigimu, atsargos tikrinamos rečiau, nei numatyta Vyriausybės tvarkos apraše<sup>114</sup>, jei dėl jų specifikos jos nėra jautrios laiko poveikiui ir jei gamintojų rekomendacijos arba patvirtinti specialūs atsargų priežiūros reikalavimai nenustato dažnesnės patikros.

70. Atliekami ne visų medicinos atsargų patikrinimai:

- ✓ SAM ESSC netikrina medicinos atsargų, saugomų nuomojamame sandėlyje. Pagal nuomos sutartį, nuomotojas privalo prižiūrėti atsargas ir tikrinti jų kokybę, o pasibaigus atsargų galiojimo laikotarpiui ar pablogėjus atsargų kokybei, informuoti užsakovą ir nurodyti pablogėjimo priežastis. Sutartyje nuostatų apie periodinius patikrinimus nėra. SAM nėra patvirtinusi tvarkos, kaip tvarkytojas turėtų kontroliuoti nuomojamame sandėlyje saugomų atsargų kokybę ir laikymo sąlygas.
- ✓ Darbinės būklės patikrinimai atliekami ne visiems medicinos atsargų prietaisams ir įrangai, kuriems juos reikėtų atlikti. SAM ESSC netikrina elektros generatorių ir dozimetų darbinės būklės. Pagal elektros generatorių gamintojų instrukcijas, darbinės būklės patikrinimai būtini<sup>115</sup>. Dozimetų kasmetinė patikra privaloma pagal teisės aktus<sup>116</sup>. SAM ESSC tikrina prietaisų ir įrangos darbinę būklę pagal patvirtintus Valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems atliekami ir kuriems neatliekami darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašus<sup>117</sup>. Pasikeitus medicinos atsargų nomenklatūrai, šie sąrašai nebuvo atnaujinti. Be to, į valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems neatliekami darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašą įtraukta įranga (defibriliatoriai, sterilizatoriai), kurios patikrinimai privalomi pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintą aprašą<sup>118</sup>.

**Pavyzdžiai, kai nomenklatūroje nustatyti medicinos atsargų prietaisai ir įranga neatitinka patvirtintuose sąrašuose nurodytų atsargų, kurioms taikomi arba netaikomi darbinės būklės patikrinimai**

Medicinos atsargų nomenklatūroje esantys prietaisai ir įranga, kurių nėra Valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems atliekami ir kuriems neatliekami darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašuose: elektros generatoriai, nešiojamieji ultragarso aparatai, nešiojamasis videolaringoskopas (su kamera, rankena ir baterija), gliukozės matuoklis ir kt.

Valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems atliekami ir kuriems neatliekami darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašuose esantys prietaisai ir įranga, kurių medicinos atsargų nomenklatūroje nėra: radijo stoties komplektas, automobilis, spausdintuvas ir kt.

<sup>114</sup> Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p.

<sup>115</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos taip pat atlieka jam priklausančių elektros generatorių darbinės būklės patikrinimus.

<sup>116</sup> Metrologijos įstatymas, 16 str., ekonomikos ir inovacijų ministro 2014-08-01 įsakymu Nr. 4-523 patvirtinto Teisinio metrologinio reglamentavimo srities priskirtų matavimo priemonių ir jų grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašo 14 p.

<sup>117</sup> Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus 2013-12-16 įsakymu Nr. 05-71 patvirtinti Valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos darbinės būklės periodinių tikrinimų aprašas ir Valstybės rezervo medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems atliekami ir kuriems neatliekami darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašai.

<sup>118</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2010-05-03 įsakymu Nr. V-383 patvirtinto Medicinos priemonių naudojimo tvarkos aprašo 2 priedas.

71. Susisiekimo atsargų patikra neatliekama pagal Vyriausybės patvirtintą tvarkos aprašą<sup>119</sup>. Pasaugos sutartyse su atsakingaisiais saugotojais – AB „Via Lietuva“ ir AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ – nurodyta, kad saugotojas turi užtikrinti tinkamą atsargų saugojimą, tinkamos jų kokybės išlaikymą ir palaikyti atsargų darbinę būklę. Sutartyje nėra nuostatų apie periodinius patikrinimus. Saugomoms valstybės rezervo atsargoms SM nėra nustatę kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimų, kaip to reikalauja Vyriausybė<sup>120</sup>. Atsakingųjų saugotojų teigimu, jie patikrina atsargų kokybę, kasmet atlikdami inventurizaciją. Tačiau nustatėme, kad tik AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos“ inventurizacijų aprašuose pažymėta, kad atsargų kokybė atitinka technines specifikacijas.
72. Atliekant ne visų atsargų patikras arba valstybės rezervo tvarkytojui neįsitikinęs, kad patikros atliekamos, nevaldoma rizika, kad prireikus atsargos nebus tinkamos naudoti.

### Nepakankamai kontroliuojami atsargų tinkamumo naudoti arba saugojimo terminai

73. SAM ESSC atliktų patikrų metu nustatę neatitikčių (atsargų tinkamumo naudoti arba saugojimo terminas pasibaigęs, atsargos nekokybiškos, netinkamos naudoti), nebuvo priimti sprendimai dėl šių atsargų pardavimo, perdavimo, nurašymo ar tolesnio naudojimo. Dėl to nesilaikyta Vyriausybės nustatytos tvarkos<sup>121</sup>. Pasibaigusio tinkamumo naudoti atsargos, susikaupusios per 2020–2024 m., nurašytos ir utilizuotos 2024 metais. Sprendimai dėl atsargų, kurių saugojimo terminas pasibaigęs 1991–2024 m., iki šiol nepriimti. 2024-12-31 tokių atsargų buvo 11 iš 507 atsargų pozicijų, jų kiekiai sudarė nuo 3 proc. iki 100 proc. nustatytos normos arba nuo 5 proc. iki 100 proc. sukaupto kiekio (18 priedas). Sprendimai nepriimti, nes pardavus, perdavus arba nurašius atsargas, jų sukauptimo lygis sumažėtų, be to, buvo planuojama vertinti galimybes jas saugoti iki naujų įsigijimo, o inventurizacijos metu nenustatyta, kad atsargos būtų netinkamos kokybės. Inventurizacijos komisija 2023 m. pasiūlė pasitelkti išorės ekspertus, sudaryti darbo grupę, kuri atliktų šių atsargų vertinimą ir priimtų sprendimą dėl tolesnio jų saugojimo tikslingumo, tačiau veiksmų nebuvo imtasi. Jų prireikus, sukauptos atsargos gali būti netinkamos naudoti.
74. Susisiekimo atsargų tinkamumo naudoti arba saugojimo terminai nenustatyti, todėl jų kokybė gali būti neužtikrinta.

### Civilinės saugos priemonių atsargų laikymo sąlygos neatitinka nustatytų reikalavimų

75. Civilinės saugos priemonių atsargų laikymo sąlygos neatitinka PAGD nustatytų reikalavimų<sup>122</sup> dėl netinkamų aplinkos (drėgmės ir temperatūros) sąlygų.

<sup>119</sup> Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p.

<sup>120</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.

<sup>121</sup> Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 13 p. ir 14 p.

<sup>122</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2012-12-21 įsakymu Nr. 1-389 patvirtinto Saugomų valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimų aprašo 2 priedas.

#### Pavyzdžiai, kai civilinės saugos priemonių atsargos saugomos netinkamomis sąlygomis

- ✓ Sandėlyje A laikomi drabužių komplektai, kurių laikymo sąlygoms PAGD direktoriaus patvirtintame apraše nustatyta ne žemesnė nei +5 laipsnių temperatūra ir ne didesnė nei 60 proc. drėgmė. Pagal šio sandėlio patalpų oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalo duomenis, tokios ribos neišlaikomos kelias savaites iš eilės.
- ✓ Sandėlyje B laikomi megafonai, drabužių komplektai ir pagalvės, kurių laikymo sąlygoms PAGD direktoriaus patvirtintame apraše nustatyta ne žemesnė nei +5 laipsnių temperatūra ir ne didesnė nei 60 proc. drėgmė. Pagal šio sandėlio patalpų oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalo duomenis, tokios ribos neviršijamos, tačiau patikrinimo metu saugojimo patalpose nustatyta 74 proc., 78 ir 76 proc. drėgmės.
- ✓ Sandėlyje C laikomi megafonai ir drabužių komplektai, kurių laikymo sąlygoms PAGD direktoriaus patvirtintame apraše nustatyta ne žemesnė nei +5 laipsnių temperatūra ir ne didesnė nei 60 proc. drėgmė. Pagal šio sandėlio patalpų oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalo duomenis, tokios ribos neviršijamos, tačiau patikrinimo metu visose patalpose drėgmės matuoklis rodė daugiau nei 70 proc. drėgmės, patalpoje, kurioje laikomi megafonai, – 80 proc. drėgmės. Patikros metu nustatytas atvejis, kai dėl padidėjusios drėgmės suskleidžiami neštuvai yra paveikti pelėsio.

76. PAGD skiria nepakankamai dėmesio civilinės saugos priemonių atsargų saugojimo sąlygų kontrolei.

#### Pavyzdžiai, kurie parodo nepakankamą civilinių saugos priemonių atsargų laikymo sąlygų kontrolę

- ✓ Sandėlyje D yra atskiros sandėliavimo patalpos su atskirais temperatūros ir drėgmės matavimo prietaisais, tačiau pildomas tik vienas oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalas.
- ✓ Sandėlyje C visose patalpose, išskyrus vieną, temperatūra fiksuojama saunai skirtais termometrais, kurie nefiksuoja neigiamos arba žemesnės nei 20 laipsnių temperatūros.
- ✓ Nenustatyti drėgmės ir temperatūros matavimo sandėliuose intervalai, todėl sandėlyje B jie atliekami kas mėnesį, kai visuose kituose sandėliuose – kartą per savaitę.

77. Neužtikrinant reikalavimus atitinkančių atsargų saugojimo sąlygų, mažėja galimybės išlaikyti jų kokybę. Todėl nepraėjus nustatytam tinkamumo ar saugojimo terminui, atsargos gali tapti nebetinkamos naudoti.
78. PAGD informavo<sup>123</sup>, kad ėmėsi veiksmų nustatytiems kontrolės trūkumams pašalinti: pildomi visų patalpų oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalai, sandėlyje C visose patalpose pakabinti termometrai, kurie matuoja ir neigiamą temperatūrą.
79. Gerąją praktiką dėl saugojimo sąlygų kontrolės nustatė SAM ESSC sandėlyje. Informacija apie saugojimo patalpų temperatūrą ir drėgmę fiksuojama naudojant nuotolinę stebėjimo sistemą (JRI-MySirius platforma). Saugojimo patalpose įrengti jutikliai siunčia informaciją į serverį, o sandėlio darbuotojai kompiuteryje ar mobiliuosiuose telefonuose gali stebėti saugojimo patalpų temperatūrą ir drėgmę. Temperatūrai viršijus nustatytas ribas, sandėlio darbuotojai gauna įspėjamuosius pranešimus.

<sup>123</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento 2025-11-07 el. paštu pateikta informacija.

## 4. NETINKAMI VALSTYBĖS REZERVO ATSARGŲ SAUGOJIMO PAJĖGUMAI

80. Valstybės rezervo atsargos saugomos joms skirtuose statiniuose, o rezervavimo atveju jos nėra nuolatos saugomos – laikomos pagal sutartyse nustatytas sąlygas<sup>124</sup>. Atsargos saugomos statiniuose, kurių techninės charakteristikos privalo atitikti valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus saugomų valstybės rezervo atsargų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimus<sup>125</sup>. Parenkant saugojimo vietą, turi būti atsižvelgiama į ekstremaliųjų situacijų susidarymo tikėtinas vietas, galimus ekstremaliųjų situacijų padarinius, kitas reikšmingas aplinkybes, susijusias su atsargų naudojimo tikslu<sup>126</sup>. Atsargų saugojimo vietos negali būti parenkamos galimo sprogo, sugriovimo, užtvindymo, užteršimo pavojingomis medžiagomis teritorijoje<sup>127</sup>. Atsargų saugojimo vieta turi užtikrinti atsargų saugojimo, priežiūros ir gabenimo galimybes<sup>128</sup>. Siekiant sumažinti atsargų praradimo riziką ir užtikrinti greitą pristatymą gavėjams, jos turi būti saugomos arba laikomos decentralizuotai<sup>129</sup>.
81. Laikėmės nuostatos, kad valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai yra tinkami, jei saugojimo vietos parinktos atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius, tos pačios rūšies atsargos saugomos, o rezervavimo atveju – laikomos ne viename sandėlyje ir skirtingose šalies vietose, saugojimo vietos pakanka visoms atsargoms ir veikia jų apsaugos sistemos.

### 4.1. Valstybės rezervo atsargos saugomos pavojingose vietose

82. Valstybės rezervo atsargų saugojimo vietos parinktos neatsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius.

#### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

83. <...>

#### NEĮSLAPTINTA

84. Vienas medicinos atsargų, vienas susisiekiimo ir trys civilinės saugos priemonių atsargų sandėliai yra savivaldybėse, kurių gyventojai įvykus agresijos aktui būtų evakuojami. Todėl kyla rizika, kad šiuose sandėliuose saugomos atsargos bus prarastos arba taps neprieinamos kritiniu momentu.

<sup>124</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 10 str. 1 d. 1 p. ir 3 d.

<sup>125</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 10 str. 1 d. 1 p., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.

<sup>126</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 15 str. 2 d., Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.1 p.

<sup>127</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 10.1 p.

<sup>128</sup> Ten pat, 5.2–5.4 p., 10.3–10.5 p.

<sup>129</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 5.4 p., 10.4 p., Vyriausybės kanceliarijos 2024-01-26 protokoliniu sprendimu Nr. S-263 patvirtinto Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo įgyvendinimo sumanymo 3.2 poskyris.

85. Siekiant užtikrinti tinkamas saugojimo sąlygas, imtasi veiksmų:

- ✓ Iki 2026 m. suplanuota pastatyti 2 naujus sandėlius valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargoms saugoti<sup>130</sup>. Nuo 2024 m. vyksta šių planuojamų statyti sandėlių projektavimo darbai, kuriuos planuota baigti tais pačiais metais.<sup>131</sup> Nustatant naujas sandėlių vietas, nebuvo analizuojamos galimų pavojų tikėtinos vietos ir galimi jų padariniai, išskyrus Baltarusijos atominės elektrinės keliamą pavojų. Šios vietos pasirinktos kaip strategiškai palankiausios. PAGD šiose vietose panaudos pagrindais valdo žemės sklypus, kuriuose yra visa reikalinga inžinerinė ir kelių infrastruktūra, sklypuose galima reikalingo ploto sandėlių statyba<sup>132</sup>.
- ✓ 2024 m. SAM parengė Valstybės rezervo medicinos atsargų materialinių išteklių saugojimo vietų decentralizavimo koncepciją<sup>133</sup>, kurioje nustatė, kad esama sandėlių lokacija kelia riziką dėl saugumo ir atsargų operatyvaus paskirstymo asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Priimtas sprendimas palaipsniui perkelti sandėlius, pradedant nuo atsargų, saugomų sandėlyje E, ir lygiagrečiai planuojant sandėlio F atsargų perkėlimą. Atsižvelgiant į finansines galimybes, pasirinkta alternatyva ne statyti sandėlius, o juos nuomoti. 2025 m. sandėlio E atsargos iškeltos, dalis medicinos atsargų pradėta saugoti nuomojamame sandėlyje G. 2025 m. parengta sandėliavimo galimybių studija<sup>134</sup>, pagal kurią rekomenduojama sandėliavimo pastato (-ų) statyba, o nuoma tinkama tik trumpuoju laikotarpiu. Sprendimai dėl medicinos atsargų saugojimo nepriimti.

## 4.2. Neužtikrinama medicinos ir maisto produktų atsargų decentralizacija

### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

86. <...>

87. <...>

### NEĮSLAPTINTA

88. ŽŪM atstovų paaiškinimu<sup>135</sup>, organizuojant maisto produktų atsargų rezervavimo viešuosius pirkimus, siekiama užtikrinti atsargų prieinamumą visoje šalyje, sudarant sąlygas dalyvauti kuo didesniame tiekėjų skaičiui, nustatant mažesnius minimalius maisto produkto kiekius, kuriuos tiekėjas gali pasiūlyti, ir objektyvius tiekėjų kvalifikacinius reikalavimus, neapribojant galimybės bet kuriam tiekėjui dalyvauti konkurse. To nepakanka, siekiant užtikrinti, kad tie patys maisto produktai būtų tolygiai paskirstyti visoje šalies teritorijoje ir kiekviename regione būtų rezervuotas planuojamam aprūpinti

<sup>130</sup> Vidaus reikalų ministro 2023-03-14 įsakymu Nr. 1V-127 patvirtinto Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonės Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius“ aprašo III skyrius, veikla Nr. 7.

<sup>131</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2024-03-14 įsakymu Nr. 1-174 patvirtintas 2024 metų veiklos planas.

<sup>132</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2023 m. parengtas projekto „Dviejų valstybės rezervo civilinės saugos atsargų priemonių sandėliavimo pastatų statyba“ aprašymas.

<sup>133</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2024-08-02 įsakymu Nr. V-801 patvirtinta Valstybės rezervo medicinos atsargų materialinių išteklių saugojimo vietų decentralizavimo koncepcija.

<sup>134</sup> 2025-05-23 Sandėliavimo patalpų (nuoma, statyba, esamų atnaujinimas) galimybių studija.

<sup>135</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-07-21 el. paštu.

gyventojų skaičiui reikalingas maisto produktų asortimentas ir kiekis, atitinkantis rekomenduojamas maitinimo normas<sup>136</sup>.

89. Parinkus atsargų saugojimo vietas atsižvelgiant į galimus pavojus ir jų padarinius (4.1 poskyris, [44 psl.](#)) bei užtikrinus kuo platesnį jų paskirstymą arčiau galimų naudotojų, būtų užtikrintas didesnis atsargų saugumas ir sudarytos sąlygos operatyviai pristatyti atsargas į panaudojimo vietą kilus pavojui.

#### 4.3. Civilinės saugos priemonių atsargoms trūksta saugojimo vietos, o medicinos ir susisiekiimo atsargoms – saugojimo sąlygų kontrolės

90. Nepakanka saugojimo vietos civilinės saugos priemonių atsargoms saugoti. Remiantis PAGD 2023 m. atliktu vertinimu<sup>137</sup>, sandėlių užimtumas sudaro nuo 90 iki 100 proc. Atlikdami atsargų patikras jų saugojimo vietose, nustatėme, kad sandėlyje D atsargos buvo saugomos vienoje patalpoje kartu su kitomis PAGD kasdieniui veiklai skirtomis atsargomis. Be to, trijuose sandėliuose dalis atsargų yra užkrauta kitomis, todėl būtų apsunkintas greitas jų paruošimas transportavimui. Problemai spręsti planuojama 2 sandėlių statyba (4.1 poskyris, [44 psl.](#)).
91. Patikrinę visas valstybės rezervo atsargų saugojimo vietas, nustatėme, kad atsargų saugumas užtikrinamas įrengtomis vaizdo stebėjimo, gaisro aptikimo ir signalizacijos sistemomis. Vaistų atsargoms, kurioms būtina palaikyti tam tikrą temperatūrą, paruošti generatoriai elektros tiekimo sutrikimų atveju.
92. Valstybės rezervo tvarkytojai privalo tikrinti atsargų saugojimo sąlygas<sup>138</sup>, tačiau nustatėme:
  - ✓ SM netikrina susisiekiimo atsargų saugojimo sąlygų ir saugomoms valstybės rezervo atsargoms nėra nustačiusi kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimų, kaip to reikalauja Vyriausybė<sup>139</sup>.
  - ✓ SAM ESSC nuo 2024 m. gruodžio mėn. nuomoja sandėlį medicinos atsargoms saugoti. Tačiau SAM nėra patvirtinusi tvarkos, kaip nuomojamame sandėlyje turėtų būti tikrinama saugomų atsargų kokybė ir laikymo sąlygos. Pagal nuomos sutartį, saugojimo patalpose turi būti įrengtos vėdinimo, priešgaisrinės ir apsaugos signalizacijos sistemos ir mikroklimato matavimo prietaisai, būtini atsargų kokybei užtikrinti (3 skyrius, [39 psl.](#)).
93. Skiriant nepakankamai dėmesio valstybės rezervo atsargų saugojimo sąlygų kontrolei, gali būti neužtikrintas atsargų saugumas ir kokybė.

<sup>136</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2015-05-25 įsakymu Nr. V-641 patvirtintas Nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties metu rekomenduojamas maisto produktų asortimentas ir rekomenduojamas vieno gyventojų paros suvartojimo kiekis.

<sup>137</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2023 m. parengtas projekto „Dviejų valstybės rezervo civilinės saugos atsargų priemonių sandėliavimo pastatų statyba“ aprašymas.

<sup>138</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 17 str. 1 d. 10 p.

<sup>139</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.

## Nuomojamame sandėlyje neužtikrinamas valstybės rezervo atsargų duomenų slaptumas

94. Valstybės rezervo duomenys yra įslaptinta informacija, kurios apsaugą organizuoja ir atlieka valstybės rezervo koordinatorius, tvarkytojai ir atsakingieji saugotojai<sup>140</sup>. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo atsargų saugumą, jos turėtų būti saugomos atskirai nuo kito materialiojo turto taip, kad leidimo neturintys asmenys nepatektų į jų saugojimo vietas<sup>141</sup>.
95. Pagal nuomos sutartį, medicinos atsargos saugomos su kitomis atsargomis vienoje patalpoje, į kurią gali patekti pašaliniai asmenys, kurių atsargos taip pat laikomos šiame sandėlyje. Sandėlio darbuotojai neturi leidimo dirbti su įslaptinta informacija. SAM ESSC atstovų teigimu<sup>142</sup>, sutarties vykdytojas neturi informacijos apie atsargų sukaupimo lygį. Jam pateikta informacija apie atsargų pavadinimus, kiekius, galiojimo ir saugojimo terminą, tačiau vykdytojas neturi duomenų apie atsargų kaupimo normas. Patekti į sandėlius gali tik atsakingi vykdytojo darbuotojai. PAGD taip pat vertino sandėlių nuomos galimybę, tačiau jos atsisakyta, įvertinus su atsargų saugumu susijusias rizikas ir papildomų priemonių poreikį, siekiant išvengti pašalinių asmenų patekimo į saugojimo vietas<sup>143</sup>.
96. Valstybės rezervo atsargos naudojamos ekstremaliųjų situacijų, neprastosios padėties, mobilizacijos ar karo metu, todėl informacijos atskleidimas apie nuomojamame sandėlyje saugomas valstybės rezervo atsargas galėtų pakenkti nacionaliniam saugumui ir valstybės atsparumui.

## 5. NESUKURTA VALSTYBĖS REZervo ATSARGŲ PRISTATYMO SISTEMA

97. Valstybės rezervo atsargų gabenimą į panaudojimo vietą organizuoja ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai arba krizės metu – NKVC. Atsargas gabena subjektai, dalyvaujantys likviduojant ekstremaliąją situaciją ar krizę, institucijos, prašančios suteikti pagalbą, arba subjektai, nurodyti preliminariose ir (arba) rezervavimo sutartyse<sup>144</sup>. Valstybės rezervo tvarkytojai nustato atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarką<sup>145</sup>. Parinkdami saugojimo vietas ir atsakinguosius saugotojus, jie turi atsižvelgti į atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes susidarius ekstremaliajai situacijai ar krizės metu<sup>146</sup>. Rezervuojant atsargas, tiekėjų įsipareigojimai, susiję su

<sup>140</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 7 str., Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas, 7 str. 2 d. 8 p.

<sup>141</sup> Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atsakingųjų saugotojų ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.3 p., Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus 2024-06-06 įsakymu Nr. V-47 patvirtinto Valstybės rezervo medicinos atsargų sandėliavimo ir išdėstymo tvarkos aprašo 6 p., Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2012-12-21 įsakymu Nr. 1-389 patvirtinto Saugomų valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimų aprašo 26 p.

<sup>142</sup> Paaiškinimas pateiktas 2025-09-22 el. laišku.

<sup>143</sup> Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonės Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirėngimą valdyti krizes ir ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius“ pagrindimo aprašas. [CIVILINĖS SAUGOS STIPRINIMO IR PLĖTROS PROGRAMA – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija](#) (žiūrėta 2025-10-15).

<sup>144</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 13 str. 5 d.

<sup>145</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 13 str. 6 d.

<sup>146</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 5.4 p., 10.3 p., 10.4 p.

pristatymu, nustatomi rezervavimo sutartyse<sup>147</sup>. Sudarytose maisto produktų rezervavimo sutartyse numatytas tik atsargų komplektavimas ir pakrovimas, pristatymas neįtrauktas.

98. Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai arba tiekėjai, sudarę rezervavimo sutartį, privalo užtikrinti, kad atsargos būtų laiku perduotos Vyriausybės arba jos pavedimu – valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams<sup>148</sup>. Valstybės rezervo tvarkytojai, kasmet tikslindami saugojimo vietas ir atsakinguosius saugotojus, turi įvertinti atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes<sup>149</sup>. Taip pat ne rečiau kaip kartą per metus turi patikrinti tiekėjo galimybes pristatyti rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies atsargas per nustatytą terminą<sup>150</sup>.
99. Laikėmės nuostatos, kad valstybės rezervo atsargų pristatymo sistema yra tinkama, jei pristatymas suplanuotas ir atitinkamai nustatytas pasaugos bei rezervavimo sutartyse, atsižvelgiant į didžiausių galimų pavojų rizikų valdymo planus, taip pat jei valstybės rezervo tvarkytojai ne rečiau kaip kartą per metus patikrina ir įsitikina, kad atsargos bus skubiai parengtos transportavimui ir pristatytos į panaudojimo vietą.

## 5.1. Nesuplanuotas atsargų pristatymas į panaudojimo vietą

100. Valstybės rezervo atsargų pristatymas nėra planuojamas atsižvelgiant į galimus pavojus ir jų rizikų valdymo planus. Taip pat neišsamus atsakomybės už valstybės rezervo atsargų pristatymą į panaudojimo vietą reglamentavimas:

- ✓ Pavojų rizikų valdymo planuose<sup>151</sup> nėra nustatyta atsakomybė už valstybės rezervo atsargų pristatymą arba ji nėra suderinta tarp skirtingų institucijų.

### RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

### NEĮSLAPTINTA

Be to, teisės aktuose nenustatyta, kas atsakingas už valstybės rezervo atsargų pristatymo organizavimą ir gabenimą į panaudojimo vietą mobilizacijos, nepaprastosios padėties ar karo metu.

- ✓ Pagal valstybės rezervo tvarkytojų patvirtintus atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašus, valstybės rezervo atsakingieji saugotojai atsargas paruošia transportavimui ir jas perduoda<sup>152</sup> arba organizuoja jų gabenimą į panaudojimo vietą<sup>153</sup>. Skirtingai, nei nustatyta Valstybės rezervo įstatyme, SAM, PAGD ir ŽŪM patvirtintuose tvarkų aprašuose nustatyta, kad atsargas gali gabenti ne tik subjektai, likviduojantys ekstremaliąją situaciją ar krizę, institucijos, prašančios

<sup>147</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 18<sup>1</sup> str.

<sup>148</sup> Ten pat, 18 str. 1 d. 6 p., 18<sup>1</sup> str. 1 d.

<sup>149</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 13 p.

<sup>150</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 18<sup>1</sup> str. 1 d.

<sup>151</sup> PAGD, SAM, SM, ŽŪM ekstremaliųjų situacijų valdymo planai, VRM, SAM, SM, ŽŪM mobilizacijos planai.

<sup>152</sup> Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2012-11-29 įsakymu Nr. 1-365 patvirtinto Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 8.3 p., sveikatos apsaugos ministro 2012-10-24 įsakymu Nr. V-958 patvirtinto Valstybės rezervo medicinos atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 5 p., žemės ūkio ministro 2012-12-07 įsakymu Nr. 3D-932 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 5 p.

<sup>153</sup> Susisiekimo ministro 2012-11-09 įsakymu Nr. 3-721 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 9.1 p.



suteikti pagalbą, arba subjektai, nurodyti preliminariosiose ir rezervavimo sutartyse<sup>154</sup>, bet ir vežėjai.

**Pavyzdžiai, kai valstybės rezervo tvarkytojai nustatė, kad atsargas gali gabenti vežėjai**

- ✓ PAGD direktoriaus 2012-11-29 įsakymu Nr. 1-365 patvirtinto Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 6 p. nurodyta, kad atsakingasis saugotojas perduoda atsargas PAGD įsakyme nurodytam atsargų vežėjui arba gavėjui.
- ✓ Sveikatos apsaugos ministro 2012-10-24 įsakymu Nr. V-958 patvirtinto Valstybės rezervo medicinos atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 7 p. nustatyta, kad atsargų gavėjai atsargas iš SAM ESSC saugojimo vietų pasiima savo transportu arba apmoka pristatymo išlaidas.
- ✓ Žemės ūkio ministro 2012-12-07 įsakymu Nr. 3D-932 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo 9 p. nurodyta, kad atsargų gavėjai atsargas iš valstybės rezervo atsakingojo saugotojo atsiima savo transportu arba apmoka pristatymo išlaidas.

101. Nei teisės aktuose, nei pavojų rizikų valdymo planuose nėra nustatyta, per kiek laiko atsargas reikia paruošti transportavimui ir per kiek laiko jos turėtų būti pristatytos į panaudojimo vietą. Maisto produktų rezervavimo sutartyse nustatyta, kad atsargos turi būti paruoštos per 48 val. Tai atitinka ŽŪM rengiamą valstybės rezervo maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmą.
102. Valstybinio lygio mobilizacijos pratybos „Vyčio skliautas 2024“ ir NATO krizių valdymo pratybos (NATO CMX 2025) atskleidė poreikį logistikos paslaugas teikti centralizuotai. Atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane<sup>155</sup> SM pavesta iki 2026 m. pabaigos pakeisti valstybės rezervą reglamentuojančius teisės aktus ir pasirašyti preliminarias sutartis dėl centralizuotų susisiekimo paslaugų, skirtų susisiekimo sistemos funkcionavimui užtikrinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį, teikimo. SM parengė Valstybės rezervo įstatymo pakeitimo projektą<sup>156</sup>, kuriame numatyta įteisinti valstybės rezervo paslaugas kaip jo sudedamąją dalį. Priėmus įstatymo projektą, būtų užtikrinta galimybė SM sudaryti preliminarįsias viešojo pirkimo–pardavimo sutartis ir prireikus sutartyse nustatytomis sąlygomis laiku gauti įvairias su logistika susijusias paslaugas ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu ir jų padariniams likviduoti, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais Valstybės rezervo įstatyme nustatytais atvejais.
103. Prieš sudarant preliminarįsias viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, būtina pagrįsti logistikos paslaugų poreikį. Šis poreikis, kaip ir valstybės rezervo atsargų formavimo atveju, turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į NRA nustatytus pavojus ir jų valdymo planus su numatytais scenarijais. Remiantis šiais scenarijais, galima pagrįstai nustatyti planuojamų pristatyti atsargų pobūdį, kiekį, transportavimo būdą, maršrutus, terminus ir kitus parametrus, reikalingus logistikos paslaugų poreikio dydžiui nustatyti (1.2 poskyris, 21 psl.).

<sup>154</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 13 str. 5 d.

<sup>155</sup> Vyriausybės 2025-03-12 nutarimu Nr. 151 patvirtinto Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.3.7 veiksmas, Vyriausybės 2025-12-10 nutarimu Nr. 895 patvirtinto Dvidešimosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.3.7 veiksmas.

<sup>156</sup> Vyriausybės nutarimo Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 18<sup>1</sup> ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui, 2025-10-16 Nr. 25-14641(3).

104. Nesuplanavus valstybės rezervo atsargų pristatymo pagal kiekvieną didžiausią galimą pavojų, nevaldoma rizika, kad kilus pavojui atsargos nepasieks gavėjų arba jos bus pristatytos neoperatyviai.

## 5.2. Reikia stiprinti atsargų paruošimo transportavimui kontrolę

105. Siekdamį įsitikinti, kad atsargos bus skubiai parengtos transportavimui ir pristatytos į panaudojimo vietą, valstybės rezervo tvarkytojai tam skiria nepakankamai dėmesio:
- ✓ SM kasmet nevertina, ar sukurti valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai užtikrina atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes, kaip to reikalauja teisės aktai<sup>157</sup>;
  - ✓ SAM ESSC nuo 2024 m. gruodžio mėn. nuomoja sandėlį medicinos atsargoms saugoti, tačiau SAM nėra patvirtinusi tvarkos, kaip turėtų tikrinti nuomojamame sandėlyje saugomų atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes.
106. Vertinant valstybės rezervo atsargų kaupimą ir saugojimo sąlygų užtikrinimą, nustatyti pastebėjimai, kurie turi įtakos atsargų sukomplektavimo ir pakrovimo greičiui:
- ✓ nepakanka vietos civilinės saugos priemonių atsargoms saugoti, todėl dalis jų yra užkrautos kitomis kasdieniui veiklai reikalingomis atsargomis (4.3 poskyris, [45 psl.](#));
  - ✓ EMT1 komandai skirtos medicinos atsargos saugomos dėžėse, nenurodžius, kokios konkrečios atsargos jose laikomos (2.1.3 skirsnis, [35 psl.](#));
  - ✓ susisiekimo atsargos (sijos) valstybės rezervo nomenklatūroje ir apskaitoje nurodytos tik tonomis, o ne vienetais. Tai neleidžia įvertinti jų panaudojimo ir transportavimo galimybių (2.1.3 skirsnis, [35 psl.](#)).
107. Nepakankama pasirengimo valstybės rezervo atsargų sukomplektavimui ir pakrovimui kontrolė kelia riziką, kad esant pavojui atsargos nebus laiku paruoštos transportavimui, o jų pristatymas į panaudojimo vietą vėluos.

## 5.3. Sutartiniais pagrindais laikomų atsargų tiekimas gali būti neužtikrintas pritaikius *force majeure* sąlygas

108. Valstybės rezervas naudojamas krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos funkcionavimo ir nukentėjusių gyventojų poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu ir jų padariniams likviduoti, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ar kitais Valstybės rezervo įstatyme nustatytais atvejais<sup>158</sup>. Dalis valstybės rezervo kaupiama ir tvarkoma pasitelkiant privatų sektorių: maisto produktų atsargos kaupiamos pagal rezervavimo sutartis, medicinos atsargos saugomos pagal nuomos sutartį. Ateityje planuojama sudaryti preliminarįsias logistikos paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis. Sutartyse nėra nuostatų, įpareigojančių tiekėjus vykdyti įsipareigojimus ekstremaliosios situacijos, mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu.
109. Maisto produktų rezervavimo sutartyse nurodyta, kad jos gali būti vienašališkai nutrauktos tiekėjų, jei atsirado ne nuo jų valios priklausančios aplinkybės, dėl kurių sutarties vykdymas objektyviai negalimas. Medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų

<sup>157</sup> Vyriausybės 2001-02-22 nutarimu Nr. 200 patvirtinto aprašo 5.4 p., 10.3 p., 10.4 p. ir 13 p.

<sup>158</sup> Valstybės rezervo įstatymas, 2 str. 1 d.

sutartyje nurodyta, kad atsakomybė pagal sutartį netaikoma, taip pat šalys gali būti visiškai ar iš dalies atleistos nuo civilinės atsakomybės dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*). Pagal Civilinį kodeksą<sup>159</sup>, šalis atleidžiama nuo atsakomybės už sutarties neįvykdymą, jeigu ji įrodo, kad sutartis neįvykdyta dėl aplinkybių, kurių ji negalėjo kontroliuoti bei protingai numatyti sutarties sudarymo metu ir kad negalėjo užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui.

110. Atsižvelgiant į tai, kad šios sutartys yra sudaromos valstybės poreikiams užtikrinti būtent ekstremaliųjų situacijų, mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu, tiekėjai turėjo žinoti, kad tokiomis aplinkybėmis jie privalės vykdyti sutartinius įsipareigojimus, ir turėjo įvertinti su tuo susijusias rizikas. Todėl šios nuostatos turėjo būti aiškiai įtvirtintos sutartyse, ribojant *force majeure* taikymą aplinkybėms, kurios buvo numatomos ir iš anksto žinomos.
111. Sutartyse nenustačius, kad jos turi būti vykdomos paskelbus ekstremaliąją situaciją, įvedus mobilizaciją arba nepaprastosios padėties ar karo metu, tiekėjai gali pasinaudoti *force majeure* aplinkybėmis, kaip pagrindu nutraukti sutartį arba jos nevykdyti. Tokiu atveju yra rizika, kad kilus pavojui valstybės rezervo atsargų tiekimas nebus užtikrintas. Šiai rizikai suvaldyti ŽŪM įtraukė rezervavimo sutartis į mobilizacijos planą<sup>160</sup>, kuriame taip pat nustatytos tiekėjų – mobilizacinių ūkio subjektų – pareigybių funkcijos, būtinos mobilizacijos plane numatytiems veiksams ir priemonėms įgyvendinti. MPPD patvirtino<sup>161</sup> šių pareigybių sąrašus, pagal kuriuos rezervuotų atsargų tiekėjų darbuotojai gali būti įtraukti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą. Įtraukus tiekėjų darbuotojus į šį rezervą, mobilizacijos metu jie įpareigojami atlikti savo funkcijas.

<sup>159</sup> Civilinis kodeksas, 6.212 str.

<sup>160</sup> Žemės ūkio ministro 2025-09-29 įsakymu Nr. 3D-490 patvirtintas Žemės ūkio ministerijos mobilizacijos planas.

<sup>161</sup> Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos 2025-09-19 raštas Nr. IS-548 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktų pareigybių sąrašų derinimo“.

# REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

**Laukiamas audito poveikis:** įgyvendinus rekomendacijas, bus sudarytas pakankamas ir tinkamas valstybės rezervas krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį, jis bus kaupiamas ir tvarkomas sistemingai, finansuojamas tikslingai, taip pat bus užtikrintas didesnis atsargų saugumas ir sudarytos sąlygos prireikus operatyviai pristatyti atsargas į panaudojimo vietą.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
<b>1-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Vyriausybė netvirtina detalios valstybės rezervo, atsargų nomenklatūros ir kiekių. Valstybės rezervas sudarytas neatsižvelgiant į nacionalinėje rizikos analizėje nustatytus labai didelės arba didelės rizikos pavojus ir jų valdymo planuose numatytų scenarijų parametrus.	<b>Didelės svarbos</b> 1. Siekiant, kad valstybės rezervas būtų planuojamas nuosekliai, pagrįstai ir orientuojantis į didžiausią riziką keliančius pavojus, patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principus ir kriterijus, numatant, kad vienas iš jų būtų reikalavimas rezervą planuoti įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą valstybės rezervo atsargų ir lėšų poreikį.	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), suplanuotų įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą išteklių poreikį	0	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	2026-12-31
	1.1. Parengti ir patvirtinti valstybės rezervo sudarymo principus bei kriterijus ir nustatyti, kad valstybės rezervas planuojamas privalomai įvertinus valstybės rezervo atsargų ir finansinių lėšų poreikį, atsižvelgiant į nacionalinėje rizikos analizėje nustatytus labai didelę ir didelę riziką keliančius pavojus.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-06-30
	<b>Didelės svarbos</b> 2. Siekiant, kad suplanuotas valstybės rezervas atitiktų didžiausią riziką keliančių pavojų poreikius, patvirtinti atnaujintą valstybinį	Labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytos atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai, dalis	n. d.	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	2026-12-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, nustatant atsakingąsias institucijas bei remiančiuosius subjektus, kurie suplanuotų pavojų scenarijus ir jiems reikalingus išteklius, įskaitant valstybės rezervą.	Dalis nacionalinėje rizikos analizėje nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems atsakingosios institucijos parengė scenarijus su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis (tikėtinos pavojų atsiradimo vietos, paveikti objektai, teritorijos, pavojaus likvidavimui reikiamų dienų skaičius ir pajėgų kiekis, paveiktų gyventojų skaičius ir kt.) ir materialiniais ištekliais, įskaitant valstybės rezervą	0	100		
	2.1. Parengti ir Vyriausybės nutarimu patvirtinti Valstybinio lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, kuris apibrėžtų pagrindinius veiksmų scenarijus, institucijų atsakomybę ir išteklių poreikius ir būtų pagrindas nuosekliam valstybės rezervo planavimui ir panaudojimui krizių metu.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-06-30
	<b>Didelės svarbos</b>	Dalis valstybės rezervo atsargų rūšių, kurioms Vyriausybė patvirtino detalią atsargų nomenklatūrą ir kiekius	25	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	2027-03-31
	3. Siekiant užtikrinti pakankamą ir tinkamą valstybės rezervą ir efektyvų finansavimo panaudojimą, patvirtinti valstybės rezervo atsargų nomenklatūrą, kiekius ir lėšų dydį, atitinkančius valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane ar kituose pavojų valdymo planuose nustatytus valstybės rezervo išteklius arba jų formavimo prielaidas.	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), kurių sudėtis ir dydis pagrįsti atsakingųjų institucijų suplanuotuose didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijuose nustatytais parametrais	0	100		
	3.1. Parengti ir Vyriausybės nutarimu patvirtinti valstybės rezervo atsargų nomenklatūrą, kiekius ir lėšų dydį, vadovaujantis Valstybinio lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, siekiant, kad rezervo sudėtis atitiktų realius krizinių situacijų valdymo poreikius.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-09-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
<b>1-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Vyriausybė tvirtina ne viso suplanuoto valstybės rezervo sukaupimo terminą, o tik kasmet iki metų pabaigos planuojamą sukaupti valstybės rezervo atsargų kiekį.	<b>Didelės svarbos</b> 4. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo kaupimo tęstinumą, finansavimo poreikio pagrįstumą ir nustatyti rezervo kaupimo prioritetus ilgalaikėje perspektyvoje, patvirtinti viso valstybės rezervo sukaupimo planą, kuriame būtų nustatyti metiniai sukaupimo tikslai ir galutinis rezervo sukaupimo terminas.	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargos ir lėšos), kurių kaupimui ir tvarkymui skirti asignavimai atitinka viso valstybės rezervo sukaupimo plane nustatytus finansavimo poreikius	n. d.	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	2027-04-30
	4.1. Parengti ir Vyriausybės nutarimu patvirtinti 2027–2030 m. valstybės rezervo sukaupimo planą, kuris užtikrintų vidutinės trukmės požiūrį į rezervo kaupimą, jo atnaujinimą ir finansavimą.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-10-31
<b>1-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Sudarant valstybės rezervą, svarbu užtikrinti jo poreikių suderinamumą su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais. Nei Krašto apsaugos ministerija, nei Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas tiesiogiai nedalyvauja sudarant valstybės rezervą ir nevertinamas mobilizacinių užsakymų sutarčių vaidmuo.	<b>Didelės svarbos</b> 5. Siekiant, kad suplanuotas valstybės rezervas būtų tinkamas kilus pavojui valstybės saugumui ir suderintas su mobilizaciniais bei karinės gynybos poreikiais, į valstybės rezervo formavimo procesą įtraukti Krašto apsaugos ministeriją arba jos įgaliotą instituciją.	Dalis valstybės rezervo rūšių, kurių poreikis pavojui valstybės saugumui suderintas su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais	0	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2027-03-31
	5.1. Siekiant užtikrinti rezervo suderinamumą su gynybos ir nacionalinio saugumo poreikiais, rengiant Valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, tarpinstitucinė darbo grupė užtikrins valstybės rezervo suderinamumą su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-03-31
<b>1-asis pagrindinis audito rezultatas</b>	<b>Didelės svarbos</b> 6. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo suderinamumą su savivaldybių	Dalis savivaldybių, kurių sukauptos atsargos atitinka patvirtintus teisės aktus	n. d.	100	Lietuvos Respublikos	2028-06-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
Savivaldybės, įgyvendindamos joms nustatytas valstybines mobilizacines užduotis, turi aprūpinti gyventojus maisto produktais kilus pavoju. ŽŪM parengė valstybės rezervo žemės ūkio ir (arba) maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmo projektą, pagal kurį savivaldybės numatyta kaupti maisto produktų atsargas, skirtas ketvirtai–šeštai evakavimosi dienoms, bet savivaldybės šiuo metu neužtikrina šio tikslo įgyvendinimo.	planuojamais poreikiais ir veiksmingą jų tarpusavio sąveiką įgyvendinant valstybines mobilizacines užduotis, parengti ir patvirtinti reikalingus teisės aktus, įskaitant nacionalinį gyventojų evakuacijos planą ir gyventojų aprūpinimo maistu algoritmą, kuriuose būtų apibrėžtas savivaldybių vaidmuo dėl atsargų kaupimo ir finansavimo šaltiniai, taip pat užtikrinti patvirtintų teisės aktų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę.				Vyriausybės kanceliarija	
	6.1. Papildyti Vyriausybės 2022-12-29 nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintų tvarkų nuostatas, numatant savivaldybių vaidmenį dėl maisto atsargų kaupimo (4–6 d.).				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-06-30
<b>2-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Nepanaudoti asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti persiirstomi kitoms valstybės rezervo tvarkytojo reikmėms.	<b>Vidutinės svarbos</b> 7. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui suplanuotų asignavimų tikslingą panaudojimą ir jų kontrolę, imtis priemonių, kad Valstybės rezervo įstatymo nuostatos būtų suderintos su strateginį ir biudžeto planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.	Nepanaudotų asignavimų, skirtų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, dalis, persiirstyta kitoms valstybės rezervo tvarkytojų reikmėms	25	0	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2027-06-30
	7.1. Parengti ir suderinus su Finansų ministerija patvirtinti valstybės rezervo koordinavimo tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatytos aiškos atsakomybės ir procedūros, taip pat užtikrintas Valstybės rezervo įstatymo nuostatų suderinamumas su strateginį ir biudžeto planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-04-30
	<b>Vidutinės svarbos</b>	Vyriausybės nutarime nurodytų valstybės rezervo	25	100	Lietuvos Respublikos	2027-06-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
<b>2-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Vyriausybės nutarime nurodyti valstybės rezervo civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargų sukaupti lygiai 2024-12-31 pagal rinkinius nėra tikslūs ir neparodo realaus sukaupti lygio.	8. Siekiant užtikrinti, kad sprendimai dėl valstybės rezervo kaupimo ir panaudojimo būtų priimami remiantis tiksliais ir realių rezervo sukaupti būklę atvaizduojančiais duomenimis, įdiegti saugias priemones, kurios leistų valstybės rezervo administravimo subjektams operatyviai keisti duomenimis.	atsargų rūšių, apie kurių faktinį sukaupti lygį pateikta teisinga informacija, atitinkanti ir Vyriausybės patvirtintą detalią atsargų nomenklatūrą ir kiekius, dalis			Vyriausybės kanceliarija	
	8.1. Sukurti ir įdiegti saugią centralizuotą valstybės rezervo duomenų mainų sistemą, užtikrinančią operatyvų, standartizuotą ir patikimą duomenų apie valstybės rezervo atsargų kaupimą, būklę ir panaudojimą keitimąsi tarp valstybės rezervo administravimo subjektų, siekiant, kad sprendimai dėl rezervo kaupimo ir panaudojimo būtų priimami remiantis aktualiais ir tiksliais duomenimis.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-12-31
<b>2-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Pasirinktas maisto produktų rezervavimo būdas nepagrįstas kaštų ir naudos analize, todėl nėra galimybės įvertinti, ar maisto produktų rezervavimas reikalauja mažiau sąnaudų, nei atsargų įsigijimas ir nuolatinis jų saugojimas. Ištekčiai, skiriami maisto produktų valstybės rezervo kaupimui ir tvarkymui, gali būti naudojami neefektyviai.	<b>Didelės svarbos</b> 9. Siekiant įvertinti, ar valstybės rezervo maisto atsargų kaupimas pagal rezervavimo sutartis yra ekonomiškai naudingesnis, nei nuolatinis atsargų saugojimas, atlikti šio kaupimo būdo pagrįstumo ir efektyvumo vertinimą, nustatant maksimalią rezervavimo kainą bei įvertinant tiekėjų galimybes ir pajėgumus prireikus užtikrinti reikalingą maisto produktų kiekį ir pristatymą.	Dalis rezervavimo sutarčių, kurių kaina neviršija ekonominio pagrįstumo ir rinkos galimybių vertinimo metu nustatytos kaštų naudos principą atitinkančios maksimalios rezervavimo kainos	n. d.	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-12-31
	9.1. Atlikti kaštų ir naudos analizę dėl maisto produktų rezervavimo ir (ar) nuolatinio saugojimo pagrįstumo, siekiant ekonomiškai efektyvaus sprendimų priėmimo, įvertinant rezervavimo ir pirkimo alternatyvų santykinį efektyvumą, nustatant ribinį laikotarpį ar sąlygas, kai ekonomiškai tikslingiau maisto produktus pirkti, o ne rezervuoti, taip pat apibrėžiant maksimaliai pagrįstą rezervavimo kainą ir tiekėjų galimybes bei pajėgumus prireikus užtikrinti reikalingą maisto produktų kiekį ir pristatymą.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-06-30
<b>4-asis pagrindinis audito rezultatas</b>	<b>Didelės svarbos</b> 10. Siekiant užtikrinti valstybės rezervo atsargų saugų sandėliavimą ir	Valstybės rezervo atsargų saugojimo vietų dalis, kuri įvertinta pagal galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius	20	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2031-06-30



Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
Valstybės rezervo atsargos saugomos pavojingose vietose. Neužtikrinama saugomų medicinos atsargų ir rezervuotų maisto produktų atsargų decentralizacija.	platesnį pasiskirstymą po regionus arčiau galimų naudotojų, parinkti ir nustatyti saugojimo vietas, atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius, bei padidinti atsargų laikymo decentralizaciją.	Dalis valstybės rezervo atsargų saugojimo vietų, kurios pasirinktos įvertinus galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius	10	100		
		Kiekvienos apskrities sukaupto atskiros rūšies maisto produktų (angliavandenių, baltymų, riebalų, daržovių ir kt.) atsargų kiekio vienam asmeniui, įvertinus evakuacijos plane numatytą gyventojų skaičių, nuokrypis nuo šalies vidurkio	100	10		
	10.1. Parengti valstybės rezervo sandėlių plėtros strategiją, apibrėžiančią sandėliavimo infrastruktūros vystymo kryptis ir prioritetus, numatant sandėlių išdėstymą atsižvelgiant į galimų pavojų pobūdį ir galimas pasekmes, siekiant efektyvaus ir geografiškai subalansuoto atsargų paskirstymo, įskaitant valstybės rezervo sandėlių decentralizavimo sprendinius.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2026-09-30
	10.2. Įgyvendinti valstybės rezervo sandėlių plėtrą vadovaujantis sandėlių plėtros strategija.				Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2030-12-31
5-asis pagrindinis audito rezultatas  Valstybės rezervo atsargų pristatymas nėra planuojamas atsižvelgiant į galimus pavojus ir jų rizikų valdymo planus.	<b>Didelės svarbos</b>  11. Siekiant, kad planuojamos sudaryti preliminarios sutartys dėl centralizuotų logistikos paslaugų atitiktų realius poreikius, užtikrinti, kad valstybės rezervo atsargų pristatymo į jų panaudojimo vietas poreikiai būtų nustatyti pagal didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planuose numatytus scenarijus.	Centralizuotų logistikos paslaugų preliminarinių sutarčių, kurių apimtys pagrįstos realiais poreikiais, dalis	n. d.	100	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	2027-06-30
11.1. Užtikrinant suderinamumą su Valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, parengti ir patvirtinti centralizuotų logistikos paslaugų sutarčių, kurios leistų užtikrinti efektyvų valstybės rezervo atsargų pristatymą					Lietuvos Respublikos	2026-09-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	naudotojams pagal didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planuose numatytus scenarijus, sudarymo tvarkos aprašą.				Vyriausybės kanceliarija	
<b>3-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Nuo 2024 m. gruodžio mėn. medicinos atsargos saugomos nuomojamame sandėlyje, tačiau SAM ESSC jų patikros neatlieka. Nėra nustatytos tvarkos dėl atsargų kokybės patikros nuomojamuose sandėliuose.	<b>Vidutinės svarbos</b> 12. Siekiant užtikrinti saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų tinkamą kokybę ir operatyvų paruošimą pristatymui kilus pavojui, nustatyti nuomojamuose sandėliuose saugomų atsargų ir jų saugojimo sąlygų patikrinimo tvarką.	Nuomojamuose sandėliuose saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų, patikrintų pagal nustatytą tvarką, dalis	0	100	Sveikatos apsaugos ministerija	2027-06-01
<b>4-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Nėra nustatytos tvarkos, kaip turėtų būti tikrinama nuomojamuose sandėliuose saugomų medicinos atsargų kokybė ir laikymo sąlygos.	12.1. Parengti ir patvirtinti tvarkos aprašą dėl nuomojamuose sandėliuose saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų kokybės ir laikymo sąlygų tikrinimo.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-07-01
<b>5-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Nėra nustatytos tvarkos, kaip turėtų būti tikrinamos nuomojamuose sandėliuose saugomų atsargų naudojimo ir gabenimo galimybės.	12.2. Sukurti ir įgyvendinti patikrinimų planą: paskirti atsakingus asmenis, suplanuoti patikrinimų grafiką, apmokyti vykdytojus, užtikrinti patikrinimų dokumentavimą (aktai, fotofiksacija, neatitiktųjų registras) ir atlikti pirmąjį pilną patikrinimų ciklą sandėliuose pagal patvirtintą tvarką.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-12-01
	12.3. Parengti ir patvirtinti tvarkos aprašą dėl nuomojamuose sandėliuose saugomų atsargų naudojimo, operatyvaus išdavimo ir gabenimo galimybių tikrinimo: išdavimo laikas, pakrovimo infrastruktūra ir priemonės, privažiavimas ir darbo laikas, transporto pasiekiamumas, alternatyvūs maršrutai, galimybė dirbti ekstremaliomis sąlygomis.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-12-01
	12.4. Įvertinti nuomojamus sandėlius (temperatūra / drėgmė, apsauga, kenkėjų kontrolė, inventorizavimo galimybės, prieinamumas, krovos sąlygos, gabenimo / operatyvaus pristatymo galimybės) ir pagal atliktą vertinimą atnaujinti nuomos sutartis / technines sąlygas, prireikus numatyti alternatyvų sandėliavimą.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-12-01

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
<b>2-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras saugo 39 atsargų pozicijas, kurios išimtos iš valstybės rezervo sudėties, ir 47 pozicijas, kurių sukaupti kiekiai viršija nustatytas normas.	<b>Vidutinės svarbos</b> 13. Siekiant užtikrinti efektyvų valstybės išteklių panaudojimą, nedelsiant įvertinti poreikį saugoti ir tvarkyti medicinos atsargas, išbrauktas iš valstybės rezervo sudėties arba viršijančias nustatytas kaupimo normas, ir, nesant poreikio, imtis veiksmų jas parduoti, perduoti arba nurašyti.	Dalis medicinos atsargų, išbrauktų iš valstybės rezervo sudėties arba viršijančių nustatytas kaupimo normas, dėl kurių įvertintas poreikis jas saugoti ir tvarkyti bei priimti ir įgyvendinti sprendimai dėl jų realizavimo	0	100	Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2027-01-31
	13.1. Organizuojant valstybės rezervo atsargų pardavimą, į parduodamų atsargų sąrašą įtraukti atsargas, išbrauktas iš valstybės rezervo sudėties, taip pat atsargas, kurių faktiškai sukaupti kiekiai viršija nustatytas kaupimo normas.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-03-31
	13.2. Atlikus valstybės rezervo atsargų pardavimo procedūras ir nepavykus jų parduoti, likusias neparduotas atsargas, laikantis galiojančių teisės aktų reikalavimų, siūlyti neatlygintinai perimti asmens sveikatos priežiūros, viešojo sektoriaus įstaigoms ar nevyriausybinėms organizacijoms.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-06-30
	13.3. Vykdam valstybės rezervo atsargų nurašymo procedūras, kurios atliekamos du kartus per metus, atsargas, kurių galiojimo terminas yra pasibaigęs, kurios yra netinkamos naudoti arba kurių nustatytas saugojimo terminas yra pasibaigęs, pripažinti netinkamomis naudoti ir nurašyti teisės aktų nustatyta tvarka.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-07-31
	<b>Vidutinės svarbos</b> 14. Siekiant, kad kilus pavojui būtų užtikrintos medicinos atsargų sandėliavimo paslaugos, numatyti ir įgyvendinti rizikos valdymo priemonės (pvz., nustatyti papildomas sutarčių nuostatas dėl	Numatytų rizikos valdymo priemonių, užtikrinančių medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų tęstinumą kilus pavojui, įgyvendinimo dalis	n. d.	100	Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2027-03-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokyti, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
nepaprastosios ar karo padėties metu.	jų vykdymo, įtraukti sutartis į mobilizacijos planą, įtraukti tiekėjų darbuotojus į civilinio mobilizacinio personalo rezervą ir kt.).					
	14.1. Parengti, suderinti su sandėliavimo paslaugų teikėju ir patvirtinti veiklos procesus, reglamentuojančius veiklos tęstinumo užtikrinimą ekstremaliųjų situacijų metu, paslaugų teikėjo dalyvavimą užsakovo organizuojamuose mokymuose ir pratybose, kritinių darbuotojų sąrašo sudarymą bei pirmenybės suteikimą ir užtikrinimą, kad ekstremaliųjų situacijų atvejais užsakovas patektų į sandėliavimo patalpas.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-03-31
	14.2. Inicijuoti ir užtikrinti, kad sudaryta atsargų sandėliavimo nuomos sutartis būtų įtraukta į mobilizacijos planą ir tiekėjo darbuotojai būtų įtraukti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-03-31
	14.3. Planuojamuose sandėliavimo paslaugų pirkimuose, pirkimų dokumentuose (pirkimo sutarties bendrosiose ir (ar) specialiosiose sąlygose, techninėje specifikacijoje) nustatyti nuostatas, reglamentuojančias veiklos tęstinumo ir paslaugų teikimo užtikrinimą mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu, tiekėjų darbuotojų įtraukimą į civilinio mobilizacinio personalo rezervą, sudarytų sutarčių įtraukimą į mobilizacijos planą, taip pat veiklos tęstinumo ar rizikų valdymo planų parengimą ir taikymą.				Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras	2026-09-30
<b>3-asis pagrindinis audito rezultatas</b> Susisieikimo atsargų patikra neatliekama pagal Vyriausybės patvirtintą tvarkos aprašą <sup>162</sup> . Nenustatyti atsargų tinkamumo naudoti arba saugojimo terminai ir kiti saugomoms valstybės rezervo atsargoms taikomi	<b>Vidutinės svarbos</b> 15. Siekiant užtikrinti susisieikimo atsargų kokybę ir tinkamas saugojimo sąlygas, patvirtinti saugomų valstybės rezervo atsargų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimus, įskaitant tinkamumo naudoti ir saugojimo terminus, atsargų ir jų saugojimo sąlygų patikrinimų procedūras, ir jų laikytis.	Saugomų valstybės rezervo susisieikimo atsargų, atitinkančių kokybės, saugojimo ir naudojimo reikalavimus, dalis	n. d.	100	Susisieikimo ministerija	2027-06-30

<sup>162</sup> Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1418 patvirtinto Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
<p>kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimai.</p> <p><b>4-asis pagrindinis audito rezultatas</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas (SM) netikrina susisiekimo atsargų saugojimo sąlygų ir nėra nustatęs saugomoms valstybės rezervo atsargoms taikomų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimų.</p> <p><b>5-asis pagrindinis audito rezultatas</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas (SM) nevertina, ar sukurti valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai užtikrina atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes.</p>	15.1. Parengti ir patvirtinti saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų kokybės ir saugumo reikalavimus ir numatyti tinkamumo naudoti terminus.				Susisiekimo ministerija	2026-12-31
	15.2. Nustatyti saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų saugojimo sąlygų patikrinimų procedūras.				Susisiekimo ministerija	2026-12-31
	15.3. Periodiškai vykdyti saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų saugojimo sąlygų patikrinimus.				Susisiekimo ministerija	2026-12-31
<p><b>2-asis pagrindinis audito rezultatas</b></p> <p>Žemės ūkio ministerijos taikytos kontrolės priemonės nepakankamos, siekiant įsitikinti, kad pagal sutartis rezervuotas atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose.</p>	<p><b>Vidutinės svarbos</b></p> <p>16. Siekiant užtikrinti, kad pagal sutartis rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis būtų laikomas tiekėjų nurodytose vietose, sustiprinti kontrolę, tikrinant tiekėjų galimybes užtikrinti rezervavimo sutartyse nustatyto kiekio ir rūšies atsargų tiekimą.</p>	Pagal rezervavimo sutartis kaupiamų maisto atsargų, kurių faktinis buvimas patvirtintas patikromis sandėliuose ar pakankamais dokumentais, dalis	0	100	Žemės ūkio ministerija	2027-06-30
	16.1. Peržiūrėtas ir atnaujintas Žemės ūkio ministerijos sudarytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūros ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygų tikrinimo tvarkos aprašas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2024-06-06 įsakymu Nr. 3D-446 „Dėl Žemės ūkio				Žemės ūkio ministerija	2026-06-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	ministerijos sudarytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūros ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygų tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, siekiant įsitikinti, kad pagal sutartis rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose.					

\* Detalus pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 3 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

\*\* Priemonės ir terminus joms įgyvendinti, pokyčiui pasiekti ir rodikliams pamatuoti pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras.

\*\*\* Rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės ar pokyčių vertinimo rodikliai gali būti tikslinami arba keičiami Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Aktualus priemonių ir pokyčių vertinimo rodiklių sąrašas pateikiamas Valstybės kontrolės atvirose duomenyse [www.valstybeskontrole.lt](http://www.valstybeskontrole.lt).

Valstybės kontrolieriaus pavaduotoja

Lina Balėnaitė

Veiklos audito 3-iojo departamento vyriausioji valstybinė auditorė-audito grupės vadovė

Augustė Purlienė

# PRIEDAI

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos	64
2 priedas.	Audito apimtis ir metodai	66
3 priedas.	Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	80
4 priedas.	Valstybės rezervo koordinatoriui ir tvarkytojams raštais pateiktos rekomendacijos	85
5 priedas.	Vyriausybės patvirtintas valstybės rezervas 2024 m. ir 2025 m.	87
6 priedas.	Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų palyginimas su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento patvirtintomis atsargomis	88
7 priedas.	Nacionalinės rizikos analizėje nurodytų pavojų pokyčiai 2021 m. ir 2024 m., palyginti su 2018 m.	89
8 priedas.	Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų sudarymo pavyzdžiai	91
9 priedas.	Sudaryto medicinos atsargų valstybės rezervo formavimo prielaidos	92
10 priedas.	Valstybės rezervo atsargų sukaupimas 2024-12-31	94
11 priedas.	Valstybės rezervo sukaupimo plano įvykdymas 2021–2024 m.	95
12 priedas.	Vyriausybės patvirtinti ir valstybės rezervo tvarkytojų suplanuoti asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti	96
13 priedas.	Vyriausybės patvirtintų valstybės rezervo atsargų rinkinių sukaupimo lygių 2024-12-31 perskaiciavimas	97
14 priedas.	Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro saugomos medicinos atsargos, neatitinkančios galiojančių valstybės rezervo nomenklatūrų ir viršijančios nustatytas kaupimo normas	98
15 priedas.	Valstybės rezervo maisto produktų atsargų poreikio palyginimas su faktiniu sukaupimu pagal gyventojų ir dienų skaičių 2022–2025 m. pirmas pusmetis	99
16 priedas.	Maisto produktų atsargų rezervavimo kainos	100
17 priedas.	Sutartyse nustatytų vandens rezervavimo kainų palyginimas su vandens įsigijimo kainomis	101
18 priedas.	Medicinos atsargos, kurių saugojimo terminas iki 2024-12-31 buvo pasibaigęs	102
19 priedas.	Medicinos atsargų viešųjų pirkimų vertinimas	103

## NEJSLAPTINTA

### Santrumpos ir sąvokos

**CVP IS** – centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema.

**EMT1** – mobilioji skubiosios medicinos pagalbos komanda, pasirengusi teikti pagalbą tiek užsienio šalyje, tiek šalies viduje. Lietuvos EMT1 sertifikuota pagal Pasaulio sveikatos organizacijos reikalavimus nuo 2025-09-26.

**FM** – Finansų ministerija.

**Gyvybiškai svarbios valstybinės funkcijos** – valstybės funkcija, kurios neatliekant kyla grėsmė valstybės ir visuomenės saugumui ir stabilumui. Nustatytos Vyriausybės 2022-01-05 nutarimu Nr. 23 „Dėl Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo įgyvendinimo“.

**GMPT** – Greitosios medicinos pagalbos tarnyba.

**KAM** – Krašto apsaugos ministerija.

**MPPD** – Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos.

**NKVC** – Nacionalinis krizių valdymo centras (Vyriausybės kanceliarijos padalinys), nuo 2023 m. – valstybės rezervo koordinatorius.

**NRA** – nacionalinė rizikos analizė. Pagal Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 9 str. 1 d. 3 p., nacionalinis galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimas, kurį atlieka Nacionalinis krizių valdymo centras.

**PAGD** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

**RN** – riboto naudojimo informacija.

**SAM** – Sveikatos apsaugos ministerija.

**SAM ESSC** – Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras.

**SM** – Susisiekimo ministerija.

**Valstybės rezervo atsargos** – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos. Pagal Valstybės rezervo įstatymo 2 str. 6 d.

**Valstybės rezervo kaupimas** – valstybės rezervo lėšų pervedimas į atskirą valstybės išdo sąskaitą Lietuvos banke, materialinių išteklių įsigijimas ir perdavimas valstybės rezervo atsakingajam saugotojui, taip pat materialinių išteklių atsargų rezervavimas, prireikus perdavimas valstybės rezervo tvarkytojui. Pagal Valstybės rezervo įstatymo 2 str. 4 d.

**Valstybės rezervo sudarymas** – valstybės rezervo lėšų dydžio, materialinių išteklių atsargų nomenklatūros ir kiekio bei sukaupimo terminų ir saugojimo sąlygų nustatymas. Pagal Valstybės rezervo įstatymo 2 str. 8 d.

**Valstybės rezervo tvarkymas** – valstybės rezervo lėšų naudojimas, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų įsigijimas, apskaita, laikymas saugojimo vietose, jų keitimas, atnaujinimas, nurašymas, naudojimas, atkūrimas, preliminarinių ir (arba) rezervavimo sutarčių sudarymas ir vykdymo priežiūra. Pagal Valstybės rezervo įstatymo 2 str. 9 d.



**Valstybės rezervo atsargų nomenklatūra** – atsargų sąrašas su pavadinimais ir matavimo vienetais.

**ŽŪM** – Žemės ūkio ministerija.

## NEJSLAPTINTA

## Audito apimtis ir metodai

Auditas atliktas:

- ✓ pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus<sup>163</sup>;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad sudarytas ir sukauptas valstybės rezervas pakankamas, tinkamas ir gali būti operatyviai pasitelkiamas, siekiant užtikrinti krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikius ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito klausimai ir kriterijai nustatyti bei audito procedūros pasirinktos vertinant galimas rizikas, jų reikšmingumą ir taikomas kontrolės priemonės.

Taikytas kiekybinis ir (ar) kokybinis reikšmingumas:

- ✓ Valstybės rezervo sudarymas

Atsižvelgiant į išaugusią valstybės rezervo svarbą, esminis audito klausimas – ar valstybės rezervas sudarytas taip, kad tenkintų valstybės poreikius, t. y. ar sudarytas valstybės rezervas užtikrina krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos funkcionavimą ir nukentėjusių gyventojų poreikių tenkinimą ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, likviduojant jų padarinius, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį. Todėl nustačius, kad valstybės rezervas sudarytas neatsižvelgiant į didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planus, kad neparengtas valstybės rezervo sukaupimo planas, šie pastebėjimai buvo vertinami kaip reikšmingi.

- ✓ Valstybės rezervo kaupimas

Vertinant nustatytų neatitiktų reikšmingumą, reikšminga neatitiktimi laikėme 2,5 ir daugiau proc. Pasirinktas vidutinis reikšmingumo dydis pagal atitikties audito metodiką. Valstybės rezervo kaupimo sritis reikšminga savo turiniu (siekiant, kad valstybės rezervas tenkintų pajėgų ir gyventojų poreikius, jis turi būti sukauptas), tačiau planavimo etape nenustatėme rizikų, susijusių su valstybės rezervo kaupimo plano atitiktimi. Vertindami valstybės rezervo atsargų kaupimą pagal

<sup>163</sup> 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2025-11-21).

rezervavimo sutartis, taikėme 0,5 proc. reikšmingumo lygį, nes valstybės rezervo maisto kaupimo sritis reikšminga tiek savo turiniu, tiek kiekybiškai. Be to, audito planavimo etape nustatėme reikšmingų rizikų.

✓ Valstybės rezervo atsargų kokybė

Vertindami valstybės rezervo atsargų kokybę, reikšmingais laikėme pastebėjimus, jei jie buvo sisteminiai, pasikartojantys.

✓ Valstybės rezervo atsargų saugojimas ir pristatymas

Svarbu ne tik sukaupti valstybės rezervo atsargas, bet ir kuo operatyviau jas pristatyti į panaudojimo vietą. Todėl nustatyti trūkumai, susiję su valstybės rezervo atsargų saugojimo vietos parinkimu (neatsižvelgta į galimų pavojų tikėtinas vietas ir padarinius, neužtikrintas valstybės rezervo atsargų decentralizacijos principas, neatsižvelgta į sandėlių pajėgumus paruošti atsargas transportavimui), buvo vertinami kaip reikšmingi. Reikšmingais buvo laikomi ir valstybės rezervo atsargų pristatymo sistemos trūkumai: tai atvejai, kai valstybės rezervo atsargų pristatymas nesuplanuotas arba suplanuotas neatsižvelgiant į didžiausius galimus pavojus ir galimus jų scenarijus, kai nėra aiškaus atsakomybių pasiskirstymo už pristatymo funkcijų atlikimą. Taip pat reikšmingais laikyti pastebėjimai, susiję su privataus sektoriaus sandėliavimo ir pristatymo paslaugų teikimo užtikrinimu kilus pavojui.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
1. Negalima patvirtinti, kad suplanuotas valstybės rezervo kiekis yra pakankamas ir jo sudėtis tinkama, atsižvelgiant į galimus pavojus		
1.1. Vyriausybė netvirtina detalios valstybės rezervo atsargų nomenklatūros ir kiekių	<b>Audito kriterijus</b> Valstybės rezervas sudarytas atsižvelgiant į NRA nustatytus labai didelės ir didelės rizikos pavojus.	Analizavome patvirtinto valstybės rezervo sudėtį, t. y. lėšų dydį ir atsargų nomenklatūrą bei kiekius, sudarančius valstybės rezervą.
1.2. Sudarytas valstybės rezervas nepagrįstas didžiausių rizikų keliančiais pavojais ir jų valdymo planais	<b>Audito kriterijaus šaltiniai</b> Rezervo planavimas – tai vieningas visų valstybės rezervo administravimo subjektų supratimas apie galimus pavojus, kuriuos vertinant yra identifikuojami atsargų ir įrangos nomenklatūra ir kiekiai, jų įsigijimo ir saugojimo galimybės, apribojimai ir rizikos sukaupti reikiamą kiekį bei alternatyvų numatymas aprūpinti pavojų ar grėsmę likviduojančias pajėgas ir gyventojus (VR sumanymo 2.1 d.).	Analizavome, kaip sudarytas valstybės rezervas. Patikrinome, ar Vyriausybės nutarimais patvirtintas valstybės rezervas 2024 m. sudarytas atsižvelgiant į 2021 m. NRA, o 2025 m. – į 2024 m. NRA nustatytus labai didelės ir didelės rizikos pavojus.
1.3. Nepakankamas valstybės rezervo suderinamumas su krizių, ekstremalių situacijų valdymui ir mobilizacijai skirtais kitų subjektų materialiniais ištekliais	Galimų grėsmių ir pavojų vertinimas ir identifikavimas yra pateikiamas Nacionalinės rizikos analizėje. <...> Valstybės rezervo tvarkytojai, teikdami valstybės rezervo koordinatoriui siūlymus dėl valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nomenklatūros, kiekio, sukauptimo termino, valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų nustatymo, turi atsižvelgti į galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimą (VR sumanymo 2.2. d). Rizikos valdymas apima visų rizikos valdymo ciklą: rizikos vertinimas, rizikos valdymo planavimas prevencijos ir parengties tikslais, rizikos prevencijos ir	Vertinome, ar parametrai (tikėtinos pavojaus vietos, objektai, teritorijos, paveiktų gyventojų skaičius, dienų skaičius, turimi materialiniai ištekliai ir pan.), kuriais grindžiamas valstybės rezervo poreikis, atitinka nustatytus pavojų rizikų valdymo planuose (pvz., krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, mobilizacijos planuose, Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju ir pan.). Analizavome valstybės rezervo vaidmenį ekstremaliųjų situacijų, mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu, ar jį sudarant atsižvelgiama į kitų subjektų materialinius išteklius, kuriuos jie privalo kaupti pagal teisės aktus, siekdami pasirengti įvairiems pavojams. <b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b> Analizavome:

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p>parengties priemonės (ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės (2015/C 261/03), 2.1 p.).</p> <p><b>Audito kriterijus</b> Sudarytas valstybės rezervas pagrįstas didžiausių rizikų keliančių pavojų rizikų valdymo planuose nustatytais parametrais (tikėtinos pavojaus vietos, objektai, teritorijos, paveiktų gyventojų skaičius, dienų skaičius, turimi materialiniai ištekliai ir pan.).</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b> Rizikos vertinime nustatytos, įvertintos ir pagal prioritetus paskirstytos rizikos yra rizikos valdymo planavimo ir tolesnių rizikos prevencijos ir pasirengimo priemonių įgyvendinimo pagrindas (ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės (2015/C 261/03), 3.2.1 p.).</p> <p>Rengiant rizikos valdymo planą, turėtų būti numatyti su visų pagrindinių rūšių rizika susiję veiksmai, t. y. prevencijos ir pasirengimo priemonės, kuriomis nustatyta rizika būtų mažinama, prie jos būtų prisitaikoma arba ji būtų sušvelninama iki priimtino lygio. Planuojant taip pat reikėtų nurodyti būtinus išteklius ir laiko terminus ir prireikus paskirstyti atsakomybės sritis (ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės (2015/C 261/03), 3.2.2 p.).</p> <p>Nustačius labai didelių arba didelių rizikų, planuojamos ne trumpesnio nei 3 metų laikotarpio krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonės, o šių rizikų valdymas numatomas valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose (NRA I dalis).</p> <p>Krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose nurodomi didžiausių rizikų keliantys pavojai, atsakingosios institucijos ir remiantys subjektai, pagrindiniai reagavimo veiksmai ir priemonės kilus pavojui, taip pat žmogiškieji ir materialiniai ištekliai (išskiriant Nepertraukiamos veiklos vykdymui užtikrinti būtinų priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių sąrašą ir Materialinių išteklių pavojams likviduoti ir padariniams šalinti sąrašą) ir kt. Prie Evakuotų ir kitų gyventojų aprūpinimo maisto produktais ir geriamuoju vandeniu ir Sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimo planavimo pateikta nuoroda į VRĮ (vidaus reikalų ministro 2025-03-03 įsakymu Nr. 1V-151 patvirtintas Krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarkos aprašas, 1 priedas).</p> <p>Valstybės rezervo yra mobilizacinio rezervo dalis (MPŠPJ 2 str. 18 d.). Civilinė mobilizacijos institucija nustato mobilizacinių išteklių poreikį skirtoms valstybinėms mobilizacinėms ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotims atlikti, tvarko turimų mobilizacinių išteklių apskaitą ir planuoja trūkstamų mobilizacinių išteklių sutelkimą (MPŠPJ 10 str. 1 d. 4 p.). Pagal Vyriausybės 2022-01-05 nutarimu Nr. 23 patvirtintą Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašą, VR atsargų kaupimas, panaudojimas ir atkūrimas nustatytas kaip valstybinės mobilizacinės</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Nacionalinio saugumo strategiją, Aštuonioliktosios, Devynioliktosios ir Dvidešimtosios Vyriausybių programas, Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programą, Vidaus reikalų ministerijos parengtą civilinės saugos stiprinimo koncepciją, Vyriausybės kanceliarijos parengtą Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo sumanymą;</li> <li>✓ valstybės rezervo sudarymą, krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymą, mobilizacijos rengimą ir vykdymą, nepaprastąjį ir karo padėtį reglamentuojančius teisės aktus;</li> <li>✓ Vyriausybės 2021 m., 2022 m., 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. nutarimus dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo;</li> <li>✓ valstybės rezervo administravimo subjektų patvirtintus valstybės rezervo sudarymą reglamentuojančius teisės aktus ir jų projektus;</li> <li>✓ 2018 m., 2021 m. ir 2024 m. NRA;</li> <li>✓ valstybės rezervo administravimo subjektų pateiktus dokumentus (darbo grupių protokolai, išvados, siūlymai, oficialūs raštai valstybės rezervo koordinatoriui dėl valstybės rezervo sudarymo ir kt.), pagrindžiančius valstybės rezervo sudarymą;</li> <li>✓ valstybinį ir PAGD, SAM, SM, ŽŪM ekstremaliųjų situacijų valdymo planus;</li> <li>✓ VRM, SAM, SM, ŽŪM mobilizacijos planus;</li> <li>✓ Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju;</li> <li>✓ gyventojų evakuacijos plano sumanymą, taip pat gyventojų aprūpinimo atsargomis, reikalingomis jų būtinųjų poreikių tenkinimui, algoritmų projektus;</li> <li>✓ ankstesnių auditų, susijusių su audituojama tema, rezultatus.</li> </ul> <p><b>Duomenų analizė</b> Analizavome valstybės rezervo administravimo subjektų pateiktus duomenis apie sudarytą valstybės rezervą.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC, PAGD, SAM ESSC, SM, ŽŪM, FM ir KAM atstovais.</p> <p><b>Savivaldybių apklausa</b> apie kaupiamas atsargas, kurių prireiktų kilus pavojui valstybės saugumui.</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p>užduotys gyvybiškai svarbiai valstybės funkcijai „Gyventojų būtinųjų poreikių tenkinimas“ atlikti SAM (4.1.2 p.) ir ŽŪM (4.4.2 p.), gyvybiškai svarbiai valstybės funkcijai „Vidaus saugumas“ atlikti VRM (5.5 p.). MPPD direktoriaus 2021-03-30 įsakymu Nr. V-29 patvirtintose Civilinių mobilizacijos institucijų mobilizacijos planų sudarymo metodinės rekomendacijose, kurios nustato civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos plano struktūros, turinio ir formos reikalavimus, nustatyta, kad mobilizacijos planuose turėtų būti aprašomi veiksmai ir priemonės, reikalingi institucijai paskirtų valstybinių mobilizacinių ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių vykdymui užtikrinti. Turėtų būti nurodomi turimi ir trūkstami mobilizaciniai ištekliai (priedai).</p>	
1.4. Nesudarytas valstybės rezervo sukupimo planas	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo sukupimo planas sudarytas su nustatytu galutiniu sukupimo terminu ir tarpinėmis kaupimo užduotimis.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Vyriausybė tvirtina valstybės rezervo lėšų dydį ir sukupimo terminus, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nomenklatūrą ir jos sudarymo principus, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kiekį, sukupimo terminus ir valstybės rezervo atsakinguosius saugotojus, taip pat pagal preliminarįsias ir (arba) rezervavimo sutartis planuojamų prireikus įsigyti materialinių išteklių nomenklatūrą ir kiekius (VRĮ 8 str. 1 d.).</p> <p>Europos Tarybos nustatytas gero demokratinio valdymo principas – veiksmingas, efektyvus ir patikimas administravimas. Pagal šį principą, strateginiuose ir veiklos planuose apibrėžiami aiškūs tikslai ir uždaviniai per konkrečius terminus, skatinant išteklių optimizavimą, veiksmingą įvairių valdžios lygmenų koordinavimą ir vietos demokratijos bei tvarumo tikslų laikymąsi.</p> <p>Rengiant rizikos valdymo planą, turėtų būti numatyti su visų pagrindinių rūšių rizika susiję veiksmai, t. y. prevencijos ir pasirengimo priemonės, kuriomis nustatyta rizika būtų mažinama, prie jos būtų prisitaikoma arba ji būtų sušvelninama iki priimtino lygio. Planuojant taip pat reikėtų nurodyti būtinus išteklius ir laiko terminus ir prireikus paskirstyti atsakomybės sritis (ES Rizikos valdymo gebėjimų vertinimo gairės (2015/C 261/03), 3.2.2 p.).</p> <p>SMART tikslų formavimo metodika, pagal kurią vienas iš 5 tikslo pasiekimo kriterijų – laiko apribojimas, t. y. tikslas turi turėti terminą.</p>	<p>Analizavome, ar sudarytas valstybės rezervo sukupimo planas, ar jame nustatytas galutinis viso valstybės rezervo sukupimo terminas ir kasmet planuojamas sukaupti valstybės rezervo lygis.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Valstybės rezervo įstatymą, Vyriausybės 2021 m., 2022 m., 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. nutarimus dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo, valstybės rezervo tvarkytojų dokumentus dėl planuojamo valstybės rezervo kaupimo (strateginiai veiklos planai, PAGD 2026–2028 m. valstybės rezervo kaupimo planas ir kt.).</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo administravimo subjektų pateiktus duomenis apie sudarytam valstybės rezervui sukaupti reikalingą finansavimą.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC, PAGD, SAM ESSC, SM ir ŽŪM atstovais.</p>
<b>RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS</b> <b>2. &lt;...&gt;</b> <b>NEĮSLAPTINTA</b>		
2.1. Neužtikrinamas valstybės rezervo atsargų kaupimas	tinkamas	
2.1.1. Neįvykdytos nustatytos valstybės rezervo kaupimo užduotys	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Metinės valstybės rezervo sukupimo užduotys įvykdytos 100 proc.</p>	<p>Vertiname, ar 2021 m., 2022 m., 2023 m. ir 2024 m. sukauptas suplanuotas atsargų lygis ir ar panaudoti visi valstybės rezervo kaupimui bei tvarkymui skirti asignavimai.</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Vyriausybės 2021 m., 2022 m., 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. nutarimai dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo, kuriais patvirtintos metinės valstybės rezervo sukupimo užduotys.</p>	<p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Valstybės rezervo įstatymą, Vyriausybės 2021 m., 2022 m., 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. nutarimus dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo, biudžeto planavimą reglamentuojančius teisės aktus.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos ataskaitų FIN-26 ir FIN-27 formų duomenis.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, SM ir ŽŪM atstovais.</p>
<p>2.1.2. Civilinės saugos priemonių ir medicinos atsargų sukupimo lygiai, nurodyti Vyriausybės nutarime, nėra tikslūs</p>	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Vyriausybės nutarime dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 m. nurodyti sukaupti valstybės rezervo likučiai 2024-12-31 pagrįsti valstybės rezervo tvarkytojų apskaitos duomenimis ir preliminariosiomis bei rezervavimo sutartimis.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas Finansinės apskaitos įstatymo nustatyta tvarka organizuoja valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų apskaitą (VRĮ 17 str. 1 d. 4 p.).</p> <p>Valstybės rezervo finansavimo šaltinių lėšų apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymu ir kitais teisės aktais pagal valstybės rezervo programas. Šių programų lėšas naudoja valstybės rezervo tvarkytojai (VRĮ 6 str. 2 d.).</p> <p>Valstybės rezervo kaupimas – valstybės rezervo lėšų pervedimas į atskirą valstybės išdo sąskaitą Lietuvos banke, materialinių išteklių įsigijimas ir perdavimas valstybės rezervo atsakingajam saugotojui, taip pat materialinių išteklių atsargų rezervavimas, prireikus perdavimas valstybės rezervo tvarkytojui (VRĮ 2 str. 4 d.).</p>	<p>Vertiname, ar Vyriausybės nutarime dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 m. nurodyti valstybės rezervo atsargų likučiai arba sukupimo lygiai 2024-12-31 yra teisingi. Patikrinome, ar atsargų likučiai arba jų sukupimo lygiui naudoti duomenys atitinka valstybės rezervo tvarkytojų apskaitos duomenis (kai atsargos kaupiamos jas saugant) ir sudarytų rezervavimo sutarčių duomenis (kai atsargos kaupiamos pagal šias sutartis jų nesaugant).</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų apskaitos registrų, sandėlių programų apskaitos registrų, inventorizacijų aprašų, sudarytų rezervavimo sutarčių duomenis. Konsultuotasi su duomenų analitikos ekspertu.</p> <p><b>Skaičiavimas</b></p> <p>Naudodami detalius valstybės rezervo atsargų duomenis, apskaičiavome valstybės rezervo atsargų rinkinių sukupimo lygius ir palyginome juos su nurodytais Vyriausybės nutarime dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo 2025 m.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC, PAGD, SAM ESSC, SM ir ŽŪM atstovais.</p>
<p>2.1.3. Reikia stiprinti valstybės rezervo atsargų tvarkymo kontrolę</p>	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Apskaitoje užregistruotos sukauptos valstybės rezervo atsargos faktiškai yra saugomos.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltinis</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos &lt;...&gt; valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų sandėliuose, vadovaujantis valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo pasaugos sutartyje nustatyta materialinių išteklių atsargų saugojimo tvarka (VRĮ 10 str. 1 d. 2 p.).</p>	<p>Atlikome atsargų pozicijų atranką. Nusprendėme atlikti vidutinės apimties procedūras, nes įgimtų rizikų nenustatėme, o vidaus kontrolės netestavome. Atitinkamai apskaičiavome pavyzdžių imties dydį: PAGD – 21 iš 67, SAM – 125 iš 507, SM – 5 iš 5 atsargų pozicijų, kuriose buvo sukaupta 1–100 proc. atsargų.</p> <p><b>Pakartotinis atlikimas</b></p> <p>Patikrinome, ar visos atrinktos atsargos yra saugojimo vietose.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC ir SM atstovais.</p>
<p>2.1.4. Žemės ūkio ministerijos taikytos kontrolės priemonės nepakankamos, siekiant įsitikinti, kad rezervuotas maisto produktų atsargų kiekis laikomas tiekėjų nurodytose vietose</p>	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojai ne rečiau kaip kartą per metus patikrina ir pagal tiekėjo pateiktus dokumentus arba kitus faktinius duomenis patvirtino tiekėjo galimybes užtikrinti preliminariniojoje arba rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p>	<p>Analizavome, ar sudarytos sąlygos patikrinimams atlikti, t. y. ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rezervavimo sutartyse tiekėjai įsipareigojo sudaryti galimybę valstybės rezervo tvarkytojui ne rečiau kaip kartą per metus patikrinti tiekėjo galimybes užtikrinti sutartyse nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą;</li> <li>– valstybės rezervo tvarkytojas patvirtino tiekėjo galimybių užtikrinti rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą ir jų pristatymą</li> </ul>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p>Valstybės rezervo tvarkytojas sudaro preliminarįsias ir (arba) rezervavimo sutartis dėl valstybės rezervo materialinių išteklių poreikių tenkinimo ir atlieka preliminarinių ir (arba) rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūrą šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatyta tvarka (VRĮ 17 str. 1 d. 6 p.).</p> <p>Tiekėjas, sudaręs preliminarįją arba rezervavimo sutartį su valstybės rezervo tvarkytoju, užtikrina, kad valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos sudarius pirkimo sutartį preliminariosios sutarties pagrindu arba pagal rezervavimo sutartį būtų laiku perduotos Vyriausybės ar jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams, sudaro galimybę valstybės rezervo tvarkytojui ne rečiau kaip kartą per metus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patikrinti tiekėjo galimybes užtikrinti preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų tiekimą ir jų pristatymą per preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nustatytą terminą (VRĮ 18<sup>1</sup> str. 1 d.).</p> <p>Tikrinant tiekėjo galimybes užtikrinti tiekimą ir pristatymą, valstybės rezervo tvarkytojo prašymu tiekėjas per valstybės rezervo tvarkytojo nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Tiekėjo motyvuotu prašymu šioje dalyje nurodytas 5 darbo dienų terminas valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu vieną kartą gali būti pratęstas ne daugiau kaip 5 darbo dienomis. Tiekėjas, negalėdamas pateikti dokumentų, patvirtinančių tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą, turi teisę pateikti kitus faktinius duomenis, patvirtinančius galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Valstybės rezervo tvarkytojas, atsižvelgdamas į preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nurodytą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kiekį ir rūšį, pristatymo terminus, vertina, ar tiekėjo pateikti dokumentai arba kiti faktiniai duomenys patvirtina tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą (VRĮ 18<sup>1</sup> str. 2 d.).</p>	<p>per sutartyje nustatytą terminą pagal patikrinimo tvarkos aprašą ir ar jo nuostatos atitinka VRĮ 18<sup>1</sup> str. nuostatas.</p> <p>Analizavome, ar valstybės rezervo tvarkytojas atliko patikrinimą ne rečiau kaip kartą per metus ir pagal savo patvirtintą patikrinimo tvarkos aprašą bei VRĮ 18<sup>1</sup> str. nuostatas.</p> <p>Vertinome, ar pagal tiekėjų pateiktus duomenis valstybės rezervo tvarkytojui galima įsitikinti tiekėjo galimybėmis užtikrinti sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą.</p> <p>Patikrinome visas 10 galiojančių valstybės rezervo atsargų rezervavimo sutarčių, sudarytų iki 2025-06-30. Sudarytos tik maisto produktų atsargų rezervavimo sutartys.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Valstybės rezervo įstatymą, ŽŪM sudarytą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūros ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygų tikrinimo tvarkos aprašą, sudarytas rezervavimo sutartis, patikrinimų planus ir pažymas apie atliktus patikrinimus.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome tiekėjų pateiktus duomenis ir informaciją ŽŪM.</p> <p><b>Pokalbiai su ŽŪM atstovais.</b></p>
<p>2.2. Maisto produktų atsargų kaupimo pagal rezervavimo sutartis būdas nepagrįstas kaštų ir naudos analize</p>	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Pasirinktas valstybės rezervo maisto produktų atsargų kaupimo būdas pagal rezervavimo sutartis pagrįstas atliktais skaičiavimais (kaštų ir naudos analize, studija, vertinimais ir pan.), kuriuose nustatyta, kad atsargų rezervavimo būdas reikalauja mažiau sąnaudų, nei nuolatinis saugojimas, nustatyta maksimali galima rezervavimo kaina, įvertintos tiekėjų galimybės ir pajėgumai rezervuoti valstybės rezervui reikalingą maisto produktų atsargų kiekį ir prirėkus jį pateikti.</p>	<p>Analizavome, ar pasirinktas valstybės rezervo maisto produktų atsargų kaupimo būdas ne jas saugant, o pagal rezervavimo sutartis, yra pagrįstas kaštų ir naudos analize ar kitais skaičiavimais (studija, vertinimais ir pan.), kuriuose būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– įvertintos tiekėjų galimybės, pajėgumai rezervuoti valstybės rezervui reikalingą maisto produktų kiekį ir prirėkus jį pateikti;</li> <li>– apskaičiuota, kiek kainuotų nuolatinis saugojimas (produktų įsigijimas, sandėlių nuoma, priežiūra, įskaitant žmogiškuosius ir techninius išteklius, atsargų kokybės ir gyvavimo ciklo užtikrinimas, t. y. tinkamumo arba saugojimo termino kontrolė ir jam artėjant, atsargų pardavimas, perdavimas, nurašymas, utilizavimas) ir rezervavimas;</li> <li>– nustatyta maksimali galima rezervavimo kaina, kurių taikant rezervavimas dar būtų pigesnis būdas, nei nuolatinis saugojimas.</li> </ul> <p>Vertinome, ar šalyje yra pakankamai tiekėjų, galinčių rezervuoti ir kilus pavojui pateikti valstybės rezervui reikalingą maisto produktų atsargų kiekį.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Valstybės rezervo įstatymo pakeičius ir aiškinamuosius raštus dėl šių pakeičių, ŽŪM raštus valstybės rezervo koordinatoriui nuo 2021 m. iki 2025 m. dėl valstybės rezervo sudarymo ir kaupimo, ŽŪM mobilizacijos planą, kuriame pateikta</p>



Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
		<p>informacija apie būtiniausių maisto produktų tiekimo galimybes nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties metu.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome ŽŪM pateiktą informaciją apie valstybės rezervo maisto produktų atsargų kaupimo praktiką 2008–2011 m., svarstyta alternatyvas atsargas įsigyti KAM ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Vertiname, ar ŽŪM mobilizacijos plane nurodytų maisto produktų gamybos pajėgumų pakaktų šalyje sudarytam valstybės rezervui sukaupti.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC ir ŽŪM atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo maisto produktų atsargų rezervavimo kaina neviršija atliktų skaičiavimų pagrindu (kaštų ir naudos analizė, studija, vertinimais ir pan.) apskaičiuotos rezervavimo kainos.</p>	<p>Kadangi kaštų ir naudos analizė nebuvo atlikta, nebuvo galimybės nustatyti atitikties pagal audito kriterijų, tačiau analizavome, kuo remiantis buvo nustatyta rezervavimo kaina ir ar ji nustatyta pagrįstai.</p> <p><b>Dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome viešųjų pirkimų dokumentus ir sudarytas maisto produktų rezervavimo sutartis nuo 2022 m.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome ŽŪM pateiktus duomenis ir informaciją apie rezervavimo kainos nustatymą, lyginome ŽŪM nustatytą rezervavimo kainą su tiekėjų siūlytomis rezervavimo kainomis ir sudarytose rezervavimo sutartyse nurodytomis rezervavimo kainomis. Analizavome, kokią dalį produkto kainos sudaro rezervavimo kaina ir per kiek laiko rezervavimo kaina padengia produkto kainą. Kadangi rezervavimo kaina grindžiama tiekėjų patiriamais sandėliavimo kaštais, analizavome sandėliavimo įkainius rinkoje.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC ir ŽŪM atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Pagal sudarytas valstybės rezervo maisto produktų atsargų rezervavimo sutartis, produktų įsigijimo kainos ne didesnės nei mažmeninės rinkos kainos.</p> <p><b>Audito kriterijų šaltinis</b></p> <p>Bendrasis principas: siekiant priimti pagrįstus sprendimus dėl išteklių panaudojimo, reikia atlikti kaštų ir naudos analizę.</p>	<p>Analizavome, ar maisto produktų rezervavimo sutartyse nustatytos maisto produktų įsigijimo kainos, už kurias maisto produktai būtų įsigyti esant poreikiui, neviršija mažmeninių kainų.</p> <p><b>Dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome viešųjų pirkimų dokumentus ir sudarytas maisto produktų rezervavimo sutartis nuo 2022 m.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome VĮ Žemės ūkio duomenų centro duomenis apie maisto produktų vidutines mažmenines kainas, lyginome jas su ŽŪM nustatytomis maksimaliomis produktų kainomis, taip pat lyginome tiekėjų pasiūlytas kainas bei sutartyse nustatytas kainas su ŽŪM nustatytomis maksimaliomis produktų įsigijimo kainomis.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> ŽŪM atstovais.</p>
<p>3. Reikia stiprinti atsargų kokybės patikras, jų saugojimo sąlygų ir terminų kontrolę</p>	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ne rečiau kaip kartą per ketvirtį tikrina saugomų valstybės rezervo atsargų tinkamumą naudoti ir jų atitiktį pasikeitusiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimams arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartams ar techniniam lygiui.</p>	<p>Vertiname, ar 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. pirmąjį pusmetį valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ne rečiau kaip kartą per ketvirtį tikrina saugomų valstybės rezervo atsargų tinkamumą naudoti ir jų atitiktį pasikeitusiems Lietuvos Respublikoje nustatytiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimams arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės</p>



Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos turi atitikti Lietuvos Respublikoje nustatytus jų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimus ir tikti ilgalaikiam saugojimui (VRĮ 8 str. 2 d.).</p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas organizuoja &lt;...&gt; valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų darbinės būklės periodinius tikrinimus (VRĮ 17 str. 1 d. 11 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas palaiko valstybės rezervui priklausančių saugomų &lt;...&gt; materialinių išteklių atsargų darbinę būklę (VRĮ 18 str. 1 d. 5 p.).</p> <p>Saugomų atsargų tinkamumą naudoti ir jų atitiktį pasikeitusiems Lietuvos Respublikoje nustatytiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimams arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartams ar techniniam lygiui valstybės rezervo atsakingieji saugotojai tikrina ne rečiau kaip kartą per ketvirtį (Valstybės rezervo atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 18 p.).</p>	<p>standartams ar techniniam lygiui. Vertinome, ar buvo atliekami būtini įrangos darbinės būklės patikrinimai.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome reikalavimus, nustatytus valstybės rezervo tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose, valstybės rezervo tvarkytojų nustatytas tvarkas, procesus, kuriais siekiama užtikrinti saugomų atsargų kokybę, atliktų patikrų žurnalus, patikrinimų aktus, inventorizacijos aprašus ir kt.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC ir SM atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsakingajam saugotojui patikrinimo metu nustačius neatitiktį, valstybės rezervo tvarkytojas visais atvejais imasi veiksmų valstybės rezervo atsargoms pakeisti arba atnaujinti.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas, gavęs Aprašo 18 punkte nurodytą aktą su neigiamu išvada, per 10 darbo dienų privalo imtis Aprašo 5, 6 ir (arba) 7 punktuose nurodytų veiksmų (Valstybės rezervo atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 19 p.).</p> <p>Atsargas pardavus, perdavus ar nurašius, tiek pat analogiškų atsargų įsigijama Valstybės rezervo įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka (Valstybės rezervo atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašo 8 p.).</p>	<p>Vertinome, ar valstybės rezervo atsakingiesiems saugotojams nustačius, kad atsargos netinkamos, valstybės rezervo tvarkytojai ėmėsi valstybės rezervo atsargų atnaujinimo veiksmų, nustatytų Vyriausybės patvirtintame valstybės rezervo atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos apraše, t. y. atsargas parduoti, perduoti ar nurašyti ir tiek pat analogiškų įsigyti.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome teisės aktų reikalavimus ir valstybės rezervo tvarkytojų priimtus sprendimus dėl netinkamų atsargų atnaujinimo.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų pateiktus sąrašus, į kuriuos įtrauktos siūlomos parduoti atsargos.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD ir SAM ESSC atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Sukauptų valstybės rezervo atsargų tinkamumo naudoti terminas arba saugojimo terminas (kai tinkamumo naudoti terminas nenustatytas) nepasibaigęs.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltinis</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos &lt;...&gt;, kai saugojimo metu pasibaigė jų tinkamumo naudoti (vartoti) terminas arba šie ištekliai nebeatitinka Lietuvos Respublikoje nustatytų saugos ir nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimų ar analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartų ar techninio lygio, arba kurių valstybės rezervo tvarkytojo nustatytas saugojimo terminas yra pasibaigęs, nurašomos Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu (VRĮ 12 str. 1 d.).</p>	<p>Vertinome, ar 2024-12-31 sukauptų valstybės rezervo atsargų tinkamumo naudoti terminas arba saugojimo terminas nepasibaigęs.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome reikalavimus, nustatytus valstybės rezervo tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose, valstybės rezervo tvarkytojų nustatytas tvarkas, procesus, siekiant kontroliuoti tinkamumo naudoti arba saugojimo terminų laikymąsi.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų pateiktus sukauptų atsargų registrus, kuriuose nustatyti atsargų įsigijimo, tinkamumo naudoti ir saugojimo terminai. Skaičiavome, kokią dalį valstybės rezervo kaupimo normos ir sukauptų atsargų sudaro atsargos, kurių tinkamumo naudoti arba saugojimo terminas pasibaigęs.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC ir SM atstovais.</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p><b>Audito kriterijus</b> Valstybės rezervo atsargų saugojimo sąlygos (temperatūra, drėgmė) atitinka gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas, o jų nesant – valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b> Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.). Vienas iš kriterijų parenkant atsargų saugojimo vietą yra atsargų tinkamos kokybės išlaikymo ir priežiūros galimybės (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.3 p. ir 10.5 p.). Įgalinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministeriją, Sveikatos apsaugos ministeriją ir Žemės ūkio ministeriją pagal valstybės rezervo atitinkamos rūšies materialinius išteklius nustatyti saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimus (Vyriausybės 2001-02-22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.).</p>	<p>Vertinome, ar valstybės rezervo atsargų saugojimo sąlygos atitinka valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus, o jų nesant – gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b> Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus, o jų nesant – atsargų gamintojų reikalavimus.</p> <p><b>Duomenų analizė</b> Analizavome PAGD sandėliavimo patalpų oro temperatūros ir drėgmės registracijos žurnalų duomenis, SAM ESSC sandėlio nuotolinės stebėjimo sistemos duomenis.</p> <p><b>Atliktos patikros</b> visuose valstybės rezervo sandėliuose.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, SM, AB „Via Lietuva“ ir AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b> Valstybės rezervo atsargų kokybė ir darbinė būklė atitinka gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas, o jų nesant – valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b> Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos turi atitikti Lietuvos Respublikoje nustatytus jų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimus ir tiktai ilgalaikiam saugojimui. Materialinių išteklių atitiktis nustatytiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimams tvirtinamą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (VRĮ 8 str. 2 d.). Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.). Įgalinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministeriją, Sveikatos apsaugos ministeriją ir Žemės ūkio ministeriją pagal valstybės rezervo atitinkamos rūšies materialinius išteklius nustatyti saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir naudojimo galimybių reikalavimus (Vyriausybės 2001-02-</p>	<p>Vertinome, ar valstybės rezervo atsargų kokybė ir darbinė būklė atitinka gamintojų instrukcijas ir rekomendacijas, o jų nesant – valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus.</p> <p>Vertinome ne visų, o atrinktų atsargų kokybę. Nusprendėme atlikti vidutinės apimties procedūras, nes įgimtų rizikų nenustatėme, tačiau nustatėme vidaus kontrolės trūkumų. Atitinkamai apskaičiavome pavyzdžių imties dydį: PAGD – 21 iš 67, SAM – 125 iš 507, SM – 5 iš 5 atsargų pozicijų, kuriose buvo sukaupta 1–100 proc. atsargų.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b> Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus, atsargų gamintojų reikalavimus, specialiuosius reikalavimus, kylančius iš teisės aktų (pvz., reikalavimas dozimetrus tikrinti kartą per metus), atliktų darbinės būklės patikrų žurnalus.</p> <p><b>Pakartotinis atlikimas</b> Patikrinome atrinktų atsargų kokybę, atlikę jų apžiūrą sandėliuose.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, SM, AB „Via Lietuva“ ir AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ atstovais.</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	22 nutarimo Nr. 200 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimo“ 2.2 p.).	
4. Netinkami valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai		
4.1. Valstybės rezervo atsargos saugomos pavojingose vietose	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsargų saugojimo vietos parinktos atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (VRĮ 15 str. 2 d.).</p> <p>Prenkant valstybės rezervo atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į ekstremaliųjų situacijų susidarymo Lietuvos Respublikoje tikėtinas vietas, galimus ekstremaliųjų situacijų padarinius, kitas reikšmingas aplinkybes, susijusias su &lt;...&gt; atsargų naudojimo tikslu, taip pat atsižvelgiama į pavojingųjų objektų pavojaus identifikavimo ir rizikos įvertinimą (pagal maksimalius pavojingųjų medžiagų kiekius įvertinant avarijų pasekmes) (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.1 p.).</p> <p>Atsargų saugojimo vietos negali būti parenkamos galimo sprogimo, sugriovimo, užtvindymo, užteršimo pavojingomis medžiagomis teritorijoje (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.1 p.).</p>	<p>Vertinome, ar parenkant valstybės rezervo atsargų saugojimo vietas atsižvelgta į NRA nustatytus labai didelę ir didelę riziką keliančius pavojus ir jų rizikų valdymo planuose (jei tokie yra) nurodytas tikėtinas jų vietas bei galimus padarinius (paveiktos teritorijos).</p> <p>Vertinome, ar, siekiant užtikrinti atsargų saugumą, jų saugojimo vietos parinktos atsižvelgiant į šiuos kriterijus:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– valstybės rezervo atsargų sandėliai nutolę ne mažiau kaip 100 km spindulio nuo branduolinės energetikos objektų (Ignalinos ir Astravo atominių elektrinių) atstumu<sup>164</sup>;</li> <li>– valstybės rezervo atsargų sandėliai nutolę nuo sienos su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika ne mažiau kaip 40 km<sup>165</sup> ir nepatenka į teritoriją, kurios gyventojus planuojama evakuoti pagal parengtą Gyventojų evakuacijos plano projektą.</li> </ul> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome teisės aktų reikalavimus valstybės rezervo saugojimo vietų parinkimui, Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, gyventojų evakavimo–perkėlimo sumanymą, sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Valstybės rezervo medicinos atsargų materialinių išteklių saugojimo vietų decentralizavimo koncepciją, medicinos atsargų sandėliavimo galimybių studiją, Civilinės saugos stiprinimo ir plėtos programos pažangos priemonės Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius“ pagrindimo aprašą, projekto „Dviejų valstybės rezervo civilinės saugos atsargų priemonių sandėliavimo pastatų statyba“ aprašymą, pasaugos sutartis, medicinos atsargų sandėliavimo nuomos paslaugų sutartį.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC ir SM atstovais.</p> <p>Vertinome, ar valstybės rezervo atsargos saugomos keliose vietose ir ar jų saugojimas nėra sutelktas vienoje vietoje, siekiant sumažinti jų praradimo riziką.</p> <p><b>Dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome pasaugos sutartis, medicinos atsargų sandėliavimo nuomos paslaugų pirkimo dokumentus ir sudarytą nuomos sutartį, maisto produktų atsargų viešųjų pirkimų dokumentus ir sudarytas rezervavimo sutartis.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome valstybės rezervo tvarkytojų pateiktus duomenis apie skirtinguose sandėliuose saugomas atsargas (nomenklatūrą ir kiekius), taip pat pagal sutartis</p>
4.2. Neužtikrinama medicinos ir maisto produktų atsargų decentralizacija	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsargos saugomos ne viename sandėlyje ir skirtingose šalies vietose.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltinis</b></p> <p>Vienas iš principų siekiant užtikrinti VR saugumą ir greitą pristatymą – atsargų decentralizavimas: – esant didelei galimų pavojų geografinėi aprėpčiai ir siekiant vykdyti savalaikį atsargų ir įrangos pristatymą gavėjams, jos turi būti saugomos decentralizuotai. Vykdamas rezervo formavimą siekti, kad tiekėjų</p>	

<sup>164</sup> Vyriausybės 2012-01-18 nutarimu Nr. 99 patvirtintas Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, 11 p., 2 ir 3 lentelės.

<sup>165</sup> Sveikatos apsaugos ministro 2023-02-28 įsakymu Nr. V-195 patvirtintoje Valstybės rezervo medicinos atsargų materialinių išteklių saugojimo vietų decentralizavimo koncepcijoje nustatytas 40–70 km atstumas nuo sienos pagrįstas lauko artilerijos ar salvinės artilerijos efektyvaus šūvio nuotoliu, kuris yra apytiksliai 20–45 km. Pagal NKVC atstovų pateiktą informaciją, planuojama evakuoti gyventojus, gyvenančius iki 40 km nuo sienos su Rusija ir Baltarusija.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	tinklas būtų kuo platesnis ir geografiniu pasiskirstymu (Valstybės rezervo sumanymas, 3.2 poskyris).	rezervuotas maisto produktų atsargas (nomenklatūrą ir kiekius), laikomas skirtingose vietose.
		<b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, SM ir ŽŪM atstovais.
4.3. Civilinės saugos priemonių atsargoms trūksta saugojimo vietos, o medicinos ir susisieikimo atsargoms – saugojimo sąlygų kontrolės	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsargų saugojimo vietos pakanka visoms VR atsargoms saugoti.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (VRĮ 15 str. 2 d.).</p> <p>Parenkant valstybės rezervo atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į atsargų saugojimo galimybes (statiniai, kuriuose planuojama įrengti materialinių išteklių atsargų sandėlius, privažiavimo keliai, apsauga) (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.2 p.).</p> <p>Parenkant atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į esamų statinių būklę, galimybę įrengti atskirą materialinių išteklių atsargų sandėlį, privažiavimo kelių būklę, statinių apsaugos būklę (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.3 p.).</p>	<p>Vertinome, ar visoms valstybės rezervo atsargoms saugoti pakanka vietos, ar valstybės rezervo atsargos saugomos atskirai nuo kito atsakingųjų saugotojų turto.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Valstybės rezervo medicinos atsargų materialinių išteklių saugojimo vietų decentralizavimo koncepciją, medicinos atsargų sandėliavimo galimybių studiją, Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonės Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius“ pagrindimo aprašą, projekto „Dviejų valstybės rezervo civilinės saugos atsargų priemonių sandėliavimo pastatų statyba“ aprašymą.</p> <p><b>Saugojimo vietų apžiūra</b></p> <p>Patikrinome visas valstybės rezervo saugojimo vietas.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, AB „Via Lietuva“ ir AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsargų saugumas užtikrinamas saugojimo vietose veikiant šioms sistemoms: vaizdo stebėjimo, signalizacijos, kuri įjungta į stebėjimo pultą, gaisro aptikimo ir signalizavimo, apsaugos nuo elektros tiekimo sutrikimų.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (VRĮ 15 str. 2 d.).</p> <p>Parenkant VR atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į atsargų saugojimo galimybes (statiniai, kuriuose planuojama įrengti materialinių išteklių atsargų sandėlius, privažiavimo keliai, apsauga) (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.2 p.).</p> <p>Parenkant atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į esamų statinių būklę, galimybę įrengti atskirą materialinių išteklių atsargų sandėlį, privažiavimo kelių</p>	<p>Vertinome, ar sandėliuose yra įrengta ir veikia vaizdo stebėjimo sistema, signalizacijos sistema, kuri įjungta į stebėjimo pultą, gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema, apsauga nuo elektros tiekimo sutrikimų.</p> <p>Kai valstybės rezervo tvarkytojai ir atsakingieji saugotojai yra skirtingi juridiniai asmenys, vertinome, ar valstybės rezervo tvarkytojai reguliariai tikrina valstybės rezervo atsargų saugojimo sąlygas.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Vyriausybės ir valstybės rezervo tvarkytojų nustatytus reikalavimus atsargų saugojimo vietoms ir atsargų kokybei bei saugumui užtikrinti, pasaigos sutartis, medicinos atsargų sandėliavimo nuomos sutartį, sutartis dėl vaizdo stebėjimo, signalizacijos, gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemų.</p> <p><b>Saugojimo vietų apžiūra</b></p> <p>Patikrinome visas valstybės rezervo saugojimo vietas.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> PAGD, SAM ESSC, SM, AB „Via Lietuva“ ir AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ atstovais.</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	būklę, statinių apsaugos būklę (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.3 p.).	
5. Nesukurta valstybės rezervo atsargų pristatymo sistema		
5.1. Nesuplanuotas atsargų pristatymas į panaudojimo vietą	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo atsargų pristatymas suplanuotas atsižvelgiant į didžiausių galimų pavojų rizikų valdymo planus.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>&lt;...&gt; valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų &lt;...&gt; gabenimą į panaudojimo vietą organizuoja ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai arba krizės metu – Nacionalinis krizių valdymo centras, o į panaudojimo vietą gabena valstybės, savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ar kiti subjektai, dalyvaujantys likviduojant ekstremaliąją situaciją ar krizę, arba valstybės ir savivaldybių institucijos, prašančios suteikti pagalbą, arba preliminariosiose ir (arba) rezervavimo sutartyse nurodyti subjektai (VRĮ 13 str. 5 d.).</p> <p>&lt;...&gt; valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarką nustato valstybės rezervo tvarkytojai &lt;...&gt; (VRĮ 13 str. 6 d.).</p> <p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Pasaugos, preliminariosiose ir rezervavimo sutartyse valstybės rezervo atsargų pristatymo sąlygos nustatytos atsižvelgiant į galimų pavojų rizikų valdymo planus.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas užtikrina, kad valstybės rezervo naudojimo metu saugomos &lt;...&gt; valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos būtų laiku perduotos Vyriausybės nustatytiems subjektams (VRĮ 18 str. 1 d. 6 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingojo saugotojo, saugančio valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, įsipareigojimai ir atsakomybė nustatomi valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo sudarytoje pasaugos sutartyje (VRĮ 18 str. 2 d.).</p> <p>Tiekėjas, sudaręs preliminarąją arba rezervavimo sutartį su valstybės rezervo tvarkytoju, užtikrina, kad valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos sudarius pirkimo sutartį preliminariosios sutarties pagrindu arba pagal rezervavimo sutartį būtų laiku perduotos Vyriausybės ar jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams (VRĮ 18<sup>1</sup> str. 1 d.).</p> <p>Kiti tiekėjo įsipareigojimai ir atsakomybė, atsižvelgiant į preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nurodomą tiekimą ir pristatymą, nustatomi valstybės rezervo tvarkytojo ir tiekėjo sudarytoje preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje (VRĮ 18<sup>1</sup> str. 4 d.).</p>	<p>Vertinome, ar suplanuotas valstybės rezervo atsargų pristatymas, siekiant pasirengti reaguoti į labai didelės ir didelės rizikos pavojus, nustatytus NRA. Vertinome, ar planuose nustatytos institucijų ir įstaigų atsakomybės, atliekant su pristatymu susijusias funkcijas, t. y. kas atsargas supakuoja, pakrauna, transportuoja į panaudojimo vietą, iškrauna, kas koordinuoja visą pristatymo procesą, esant ekstremaliai situacijai, mobilizacijai, įvedus nepaprastąjį ar karo padėtį, ar atsakomybės skirtinguose planuose atitinka. Taip pat analizavome, ar planuose nustatyti pristatymui įtakos turintys parametrai (laiko rodikliai, atsargų pobūdis, kiekiai, maršrutai ir kt.).</p> <p>Esant suplanuotiems valstybės rezervo pristatymo parametrams, juos lyginome su nustatytais pasaugos ir rezervavimo sutartyse.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome teisės aktus, reglamentuojančius valstybės rezervo atsargų pristatymą, Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, NRA, valstybės rezervo tvarkytojų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, SAM, SM, VRM, ŽŪM mobilizacijos planus, Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, valstybinio lygio mobilizacijos pratybų „Vyčio skliautas 2024“ ataskaitą, pasaugos ir maisto produktų atsargų rezervavimo sutartis, medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų nuomos sutartį, ŽŪM parengtą valstybės rezervo maisto produktų atsargų tiekimo evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams algoritmo projektą, Valstybės rezervo įstatymo pakeitimo projektus ir aiškinamuosius raštus, kurie susiję su valstybės rezervo paslaugų įteisinimu.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC, PAGD, SAM ESSC, SM ir ŽŪM atstovais.</p>
5.2. Reikia stiprinti atsargų paruošimo transportavimui kontrolę	<b>Audito kriterijus</b>	Vertinome, ar valstybės rezervo tvarkytojai 2023 m., 2024 m. ir 2025 m. peržiūrėjo ir įsitikino, kad sukurti valstybės rezervo atsargų saugojimo pajėgumai, privažiavimo keliai užtikrina skubiai prireikus atsargas pristatyti į panaudojimo vietą.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
5.3. Sutartiniais pagrindais laikomų atsargų tiekimas gali būti neužtikrintas pritaikius force majeure sąlygas	<p>Valstybės rezervo tvarkytojai ne rečiau kaip kartą per metus peržiūri ir įsitikina, kad prireikus valstybės rezervo atsargos bus skubiai parengtos transportavimui ir pristatytos į panaudojimo vietą.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus (VRĮ 10 str. 1 d. 1 p.).</p> <p>Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (VRĮ 15 str. 2 d.).</p> <p>Parenkant atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama, kokia esamų statinių būklė, galimybė įrengti atskirą materialinių išteklių atsargų sandėlį, privažiavimo kelių būklė, statinių apsaugos būklė (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.3 p.).</p> <p>Parenkant atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama, ar atsargų saugojimo vieta užtikrina galimybę skubiai prireikus netrukdomai saugomas atsargas gabenti, sandėliuoti ir naudoti (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 10.4 p.).</p> <p>Parenkant VR atsargų saugojimo vietą, atsižvelgiama į atsargų naudojimo ir gabenimo galimybes (išlaidos ir laikas) susidarius ekstremaliajai situacijai ar krizės metu (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 5.4 p.).</p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas, gavęs atsakingojo saugotojo informaciją apie pasikeitusias saugojimo sąlygas, Aprašo 5 ir 10 punktuose nustatyta tvarka parenka naują atsargų saugojimo vietą ir atsakingąjį saugotoją (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 12 p.).</p> <p>Kasmet valstybės rezervo tvarkytojas tikslina atsargų saugojimo vietas, o esant būtinybei – ir atsakinguosius saugotojus (Valstybės rezervo atsargų atsakingųjų saugotojų ir saugojimo vietos parinkimo tvarkos aprašo 13 p.).</p>	<p>Kadangi dalis valstybės rezervo kaupiama ir tvarkoma pasitelkiant privatų sektorių: maisto produktų atsargos kaupiamos pagal rezervavimo sutartis, medicinos atsargos saugomos pagal nuomos sutartį, vertinome, kaip valdomos rizikos, kad kilus pavojui tiekėjai vykdys savo įsipareigojimus.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome teisės aktus, reglamentuojančius valstybės rezervo atsargų paruošimą transportavimui ir pristatymą, pasaugos ir maisto produktų rezervavimo sutartis, medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų nuomos sutartį, Civilinio kodekso nuostatas dėl „force majeure“ taikymo, ŽŪM ir SAM mobilizacijos planus, MPPD raštą dėl ŽŪM pateiktų pareigybių sąrašų derinimo, ŽŪM raštus tiekėjams dėl jų darbuotojų įtraukimo į civilinio mobilizacinio personalo rezervą.</p> <p><b>Pokalbiai su</b> NKVC, PAGD, SAM ESSC, SM, , AB „Via Lietuva“, AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ ir ŽŪM atstovais.</p>
	<p><b>Audito kriterijus</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojai ne rečiau kaip kartą per metus patikrina ir pagal tiekėjo pateiktus dokumentus arba kitus faktinius duomenis patvirtino tiekėjo galimybę užtikrinti preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų pristatymą.</p> <p><b>Audito kriterijaus šaltiniai</b></p> <p>Valstybės rezervo tvarkytojas sudaro preliminarųsias ir (arba) rezervavimo sutartis dėl valstybės rezervo materialinių išteklių poreikių tenkinimo ir atlieka</p>	<p>Analizavome, ar sudarytos sąlygos patikrinimams atlikti, t. y. ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rezervavimo sutartyse tiekėjai įsipareigojo sudaryti galimybę valstybės rezervo tvarkytojui ne rečiau kaip kartą per metus patikrinti tiekėjo galimybes užtikrinti sutartyse nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų paruošimą transportavimui per sutartyje nustatytą terminą;</li> <li>– valstybės rezervo tvarkytojas patvirtino tiekėjo galimybių užtikrinti rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų tiekimą ir jų pristatymą per sutartyje nustatytą terminą pagal patikrinimo tvarkos aprašą ir ar jo nuostatos atitinka VRĮ 18<sup>1</sup> str. nuostatas.</li> </ul>



Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti informacijos ir duomenų rinkimo bei vertinimo metodai
	<p>preliminariųjų ir (arba) rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūrą šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatyta tvarka (VRJ 17 str. 1 d. 6 p.).</p> <p>Tiekėjas, sudaręs preliminarįjį arba rezervavimo sutartį su valstybės rezervo tvarkytoju, užtikrina, kad valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos sudarius pirkimo sutartį preliminariosios sutarties pagrindu arba pagal rezervavimo sutartį būtų laiku perduotos Vyriausybės ar jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams, sudaro galimybę valstybės rezervo tvarkytojui ne rečiau kaip kartą per metus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patikrinti tiekėjo galimybes užtikrinti preliminarinioje arba rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų tiekimą ir jų pristatymą per preliminarinioje arba rezervavimo sutartyje nustatytą terminą (VRJ 18<sup>1</sup> str. 1 d.).</p> <p>Tikrinant tiekėjo galimybes užtikrinti tiekimą ir pristatymą, valstybės rezervo tvarkytojo prašymu tiekėjas per valstybės rezervo tvarkytojo nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Tiekėjo motyvuotu prašymu šioje dalyje nurodytas 5 darbo dienų terminas valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu vieną kartą gali būti pratęstas ne daugiau kaip 5 darbo dienomis. Tiekėjas, negalėdamas pateikti dokumentų, patvirtinančių tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą, turi teisę pateikti kitus faktinius duomenis, patvirtinančius galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Valstybės rezervo tvarkytojas, atsižvelgdamas į preliminarinioje arba rezervavimo sutartyje nurodytą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kiekį ir rūšį, pristatymo terminus, vertina, ar tiekėjo pateikti dokumentai arba kiti faktiniai duomenys patvirtina tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą (VRJ 18<sup>1</sup> str. 2 d.).</p>	<p>Analizavome, ar valstybės rezervo tvarkytojas atliko patikrinimą ne rečiau kaip kartą per metus ir pagal savo patvirtintą patikrinimo tvarkos aprašą bei VRJ 18<sup>1</sup> str. nuostatas.</p> <p>Vertiname, ar pagal tiekėjų pateiktus duomenis valstybės rezervo tvarkytojui galima įsitikinti tiekėjo galimybėmis užtikrinti sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo atsargų paruošimą per sutartyje nustatytą terminą.</p> <p>Patikrinome visas 10 galiojančių valstybės rezervo atsargų rezervavimo sutarčių, sudarytų iki 2025-06-30. Sudarytos tik maisto produktų atsargų rezervavimo sutartys.</p> <p><b>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</b></p> <p>Analizavome Valstybės rezervo įstatymą, ŽŪM sudarytą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūros ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygų tikrinimo tvarkos aprašą, sudarytas rezervavimo sutartis, patikrinimų planus ir pažymas apie atliktus patikrinimus.</p> <p><b>Duomenų analizė</b></p> <p>Analizavome tiekėjų pateiktus duomenis ir informaciją ŽŪM.</p> <p><b>Pokalbiai su ŽŪM atstovais.</b></p>

VRJ – Valstybės rezervo įstatymas.

NEJSLAPTINTA

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

1 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis		Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), suplanuotų įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą išteklių poreikį	Labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytos atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai, dalis	Dalis nacionalinėje rizikos analizėje nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems atsakingosios institucijos parengė scenarijus su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis (tikėtinos pavojų atsiradimo vietos, paveikti objektai, teritorijos, pavojaus likvidavimui reikiamų dienų skaičius ir pajėgų kiekis, paveiktų gyventojų skaičius ir kt.) ir materialiniais ištekliais, įskaitant valstybės rezervą	Dalis valstybės rezervo atsargų rūšių, kurioms Vyriausybė patvirtino detalią atsargų nomenklatūrą ir kiekius	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), kurių sudėtis ir dydis pagrįsti atsakingųjų institucijų suplanuotuose didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijuose nustatytais parametrais
Matavimo vienetas		Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė		0	n. d.	0	25	0
Pradinės reikšmės fiksavimo data		2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30
Siektina reikšmė		100	100	100	100	100
Tolerancijos ribos	Gera	100	100	100	100	100
	Vidutiniškai	-	-	-	-	-
	Blogai	0	0	0	0	0
Siektinos reikšmės fiksavimo data		2026-06-30	2026-06-30	2026-06-30	2026-09-30	2026-09-30
Periodinės reikšmės fiksavimo data		Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį



Rodiklis	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), suplanuotų įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą išteklių poreikį	Labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytos atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai, dalis	Dalis nacionalinėje rizikos analizėje nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems atsakingosios institucijos parengė scenarijus su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis (tikėtinos pavojų atsiradimo vietos, paveikti objektai, teritorijos, pavojaus likvidavimui reikiamų dienų skaičius ir pajėgų kiekis, paveiktų gyventojų skaičius ir kt.) ir materialiniais ištekliais, įskaitant valstybės rezervą	Dalis valstybės rezervo atsargų rūšių, kurioms Vyriausybė patvirtino detalią atsargų nomenklatūrą ir kiekius	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargų ir lėšų), kurių sudėtis ir dydis pagrįsti atsakingųjų institucijų suplanuotuose didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijuose nustatytais parametrais
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija	Teisės aktų registras ir Vyriausybės kanceliarijos pateikta informacija	Krizių valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo, mobilizacijos ir kiti planai arba atsakingųjų institucijų pateikta informacija	Vyriausybės nutarimas (RN), kuriuo patvirtinta detali valstybės rezervo nomenklatūra ir kiekiai	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	Apskaičiuota pagal formulę: $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos), kurių sudėtis ir dydis nustatyti įvertinus nacionalinėje rizikos analizėje nustatytiems labai didelę ir didelę riziką keliantiems pavojams reikalingą išteklių poreikį, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>	Apskaičiuota pagal formulę: $x = y/z \times 100$ <p>y – NRA nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytos atsakingosios institucijos ir remiantieji subjektai, kiekis;</p> <p>z – NRA nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų kiekis.</p>	Apskaičiuota pagal formulę: $x = y/z \times 100$ <p>y – NRA nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų, kuriems atsakingosios institucijos parengė scenarijus su valstybės rezervo formavimui būtinomis prielaidomis ir materialiniais ištekliais, įskaitant valstybės rezervą, kiekis;</p> <p>z – NRA nustatytų labai didelės ir didelės rizikos pavojų kiekis.</p>	Apskaičiuota pagal formulę: $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo atsargų rūšių (civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos), kurioms Vyriausybė patvirtino detalią nomenklatūrą ir kiekius, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo atsargų rūšių (civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>	Apskaičiuota pagal formulę: $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos), kurių sudėtis ir dydis nustatyti atsižvelgiant į atsakingųjų institucijų suplanuotuose didžiausią riziką keliančių pavojų scenarijuose nustatytus parametrus, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>

**2 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys**

Rodiklis	Dalis valstybės rezervo rūšių (atsargos ir lėšos), kurių kaupimui ir tvarkymui skirti asignavimai atitinka viso valstybės rezervo sukaupimo plane nustatytus finansavimo poreikius	Dalis valstybės rezervo rūšių, kurių poreikis pavojui valstybės saugumui suderintas su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais	Dalis savivaldybių, kurių sukauptos atsargos atitinka patvirtintus teisės aktus	Nepanaudotų asignavimų, skirtų valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, dalis, perskirstyta kitoms valstybės rezervo tvarkytojų reikmėms	Vyriausybės nutarime nurodytų valstybės rezervo atsargų rūšių, apie kurių faktinį sukaupimo lygį pateikta teisinga informacija, atitinkanti ir Vyriausybės patvirtintą detalią atsargų nomenklatūrą ir kiekius, dalis
Matavimo vienetas	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė	n. d.	0	n. d.	25	25
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30	2024-12-31	2025-09-30
Siektina reikšmė	100	100	100	0	100
Tolerancijos ribos	Gera	100	100	0	100
	Vidutiniškai	-	-	-	90
	Blogai	0	0	100	0
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2026-10-31	2026-09-30	2027-12-31	2026-12-31	2026-12-31
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir savivaldybių pateikta informacija	Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos duomenys arba valstybės rezervo tvarkytojų pateikti duomenys	Įdiegto duomenų apskaitimo įrankio duomenys ir valstybės rezervo koordinatoriaus bei tvarkytojų pateikti duomenys
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos), kurių kaupimui ir tvarkymui skirti asignavimai atitinka viso valstybės rezervo sukaupimo plane nustatytus finansavimo poreikius, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos), kurių poreikis pavojui valstybės saugumui suderintas su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo rūšių (lėšos, civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – savivaldybių, kurių sukauptos atsargos atitinka teisės aktus, skaičius;</p> <p>z – visų savivaldybių, kurias reikia vertinti, skaičius.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – nepanaudoti asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti, perskirstyti kitoms reikmėms;</p> <p>z – nepanaudoti asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo atsargų rūšių (civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo), apie kurių sukaupimą Vyriausybės nutarime pateikta teisinga informacija, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo atsargų rūšių (civilinės saugos priemonių, medicinos, maisto produktų, susisiekimo atsargos) kiekis.</p>

3 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Dalis rezervavimo sutarčių, kurių kaina neviršija ekonominio pagrįstumo ir rinkos galimybių vertinimo metu nustatytos kaštų naudos principą atitinkančios maksimalios rezervavimo kainos	Valstybės rezervo atsargų saugojimo vietų dalis, kuri įvertinta pagal galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius	Dalis valstybės rezervo atsargų saugojimo vietų, kurios pasirinktos įvertinus galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius	Kiekvienos apskrities sukaupto atskiros rūšies maisto produktų (angliavandenių, baltymų, riebalų, daržovių ir kt.) atsargų kiekio vienam asmeniui, įvertinus evakuacijos plane numatytą gyventojų skaičių, nuokrypis nuo šalies vidurkio	Centralizuotų logistikos paslaugų preliminarinių sutarčių, kurių apimtys pagrįstos realiais poreikiais, dalis
Matavimo vienetas	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė	n. d.	20	10	100	n. d.
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2025-09-30	2025-09-30	2025-06-30	2025-09-30	2025-09-30
Siektina reikšmė	100	100	100	10	100
Tolerancijos ribos	Gera	100	100	10	100
	Vidutiniškai	-	-	-	-
	Blogai	0	0	100	0
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2026-06-30	2026-09-30	2030-12-31	2030-12-31	2026-12-31
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir ŽŪM pateikta informacija	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir tvarkytojų pateikta informacija	ŽŪM pateikta informacija	Valstybės rezervo koordinatoriaus ir SM pateikta informacija
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – maisto produktų atsargų rezervavimo sutarčių, kurių kaina neviršija ekonominio pagrįstumo ir rinkos galimybių vertinimo metu nustatytos kaštų naudos principą atitinkančios maksimalios rezervavimo kainos, kiekis;</p> <p>z – maisto produktų atsargų rezervavimo sutarčių kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo saugojimo vietų, kurios buvo įvertintos, atsižvelgiant į galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo saugojimo vietų kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – valstybės rezervo saugojimo vietų, kurios buvo pasirinktos, įvertinus galimų pavojų tikėtinas vietas ir jų padarinius, kiekis;</p> <p>z – visų valstybės rezervo saugojimo vietų kiekis.</p>	<p>Kiekvienos apskrities nuokrypis nuo šalies vidurkio pagal atskiras maisto produktų rūšis apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $\text{Nuokrypis } i = (Q_i - Q_{\text{vid}}) / Q_{\text{vid}} \times 100$ <p>Q<sub>i</sub> – apskrityje sukauptas maisto produktų kiekis vienam asmeniui, įvertinus ne tik savivaldybės gyventojų, kuriems planuojama reikės pagalbos, skaičių, bet ir pagal evakuacijos planą numatomą priimti gyventojų skaičių;</p> <p>Q<sub>vid</sub> – šalyje sukauptas maisto produktų kiekis vienam asmeniui.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – centralizuotų logistikos paslaugų preliminarinių sutarčių, kurių apimtys nustatytos pagal didžiausią riziką keliančius pavojus ir jų valdymo planuose numatytus scenarijus, kiekis;</p> <p>z – visų sudarytų preliminarinių sutarčių dėl centralizuotų logistikos paslaugų kiekis.</p>

4 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Nuomojamuose sandėliuose saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų, patikrintų pagal nustatytą tvarką, dalis	Dalis medicinos atsargų, išbrauktų iš valstybės rezervo sudėties arba viršijančių nustatytas kaupimo normas, dėl kurių įvertintas poreikis jas saugoti ir tvarkyti bei priimti ir įgyvendinti sprendimai dėl jų realizavimo	Numatytų rizikos valdymo priemonių, užtikrinančių medicinos atsargų sandėliavimo paslaugų tęstinumą kilus pavojui, įgyvendinimo dalis	Saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų, atitinkančių kokybės, saugojimo ir naudojimo reikalavimus, dalis	Pagal rezervavimo sutartis kaupiamų maisto atsargų, kurių faktinis buvimas patvirtintas patikromis sandėliuose ar pakankamais dokumentais, dalis
Matavimo vienetas	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė	0	0	n. d.	n. d.	0
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30	2025-09-30
Siektina reikšmė	100	100	100	100	100
Tolerancijos ribos	Gera	100	100	100	100
	Vidutiniškai	-	90	-	-
	Blogai	0	0	0	0
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2026-12-01	2026-07-31	2026-09-30	2026-12-31	2026-12-31
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	SAM ESSC pateikta informacija	SAM ESSC pateikta informacija	SAM ESSC apteikta informacija	SM pateikta informacija	ŽŪM pateikta informacija
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – nuomojamuose sandėliuose saugomų valstybės rezervo atsargų kiekis, patikrintas pagal nustatytą tvarką;</p> <p>z – nuomojamuose sandėliuose saugomų valstybės rezervo atsargų kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – medicinos atsargos, dėl kurių įvertintas poreikis ir priimti sprendimai dėl jų realizavimo;</p> <p>z – visos medicinos atsargos, išbrauktos iš valstybės rezervo sudėties arba viršijančios nustatytas kaupimo normas.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – įgyvendintų nustatytų rizikos valdymo priemonių skaičius;</p> <p>z – nustatytų rizikos valdymo priemonių skaičius.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų, atitinkančių nustatytus kokybės, saugojimo ir naudojimo reikalavimus, kiekis;</p> <p>z – saugomų valstybės rezervo susisiekimo atsargų kiekis.</p>	<p>Apskaičiuota pagal formulę:</p> $x = y/z \times 100$ <p>y – rezervavimo sutarčių, kurių atsargų faktinis buvimas patvirtintas patikromis tiekėjų sandėliuose ar pakankamais dokumentais, kiekis;</p> <p>z – visų sudarytų rezervavimo sutarčių kiekis.</p>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
4 priedas

## NEJSLAPTINTA

### Valstybės rezervo koordinatoriui ir tvarkytojams raštais pateiktos rekomendacijos

#### Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

1. Siekiant sumažinti perteklinį valstybės rezervo atsargų tikrinimą, peržiūrėti Vyriausybės nustatytą reikalavimą atlikti atsargų patikrinimus kas ketvirtį, numatant galimybę juos atlikti rečiau, jei tai numato atsargų gamintojų techninės instrukcijos ar specialūs teisės aktų reikalavimai.

#### Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos

2. Siekiant išlaikyti saugomų valstybės rezervo atsargų kokybę, imtis priemonių tinkamai atsargų saugojimo temperatūrai ir drėgmei palaikyti.

#### Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui

3. Siekiant užtikrinti skubiajai medicinos pagalbos komandai skirtų atsargų kokybę ir greitą jų paruošimą išdavimui kilus pavojui, įdiegti šių sukomplektuotų ir dėžėse laikomų atsargų identifikavimo ir atsekamumo sistemą.
4. Siekiant užtikrinti, kad medicinos atsargos būtų atnaujinamos laiku, patikslinti jų įsigijimo procesą, įskaitant pirkimų planavimo, užsakymų pateikimo ir tiekėjų prievolių vykdymo kontrolę.
5. Siekiant palengvinti valstybės rezervo atsargų sukaupimo lygio kontrolę ir išvengti klaidų nustatant šį lygį, užtikrinti, kad atsargų nomenklatūra ir matavimo vienetai būtų susieti su finansinės ir sandėlio apskaitos duomenimis.
6. Siekiant užtikrinti saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų tinkamą kokybę, patikslinti ir patvirtinti medicinos atsargų prietaisų ir įrangos, kuriems privalomi darbinės būklės periodiniai tikrinimai, sąrašus ir užtikrinti šių tikrinimų atlikimą.
7. Siekiant užtikrinti saugomų valstybės rezervo medicinos atsargų tinkamą kokybę, sukurti ir įgyvendinti kontrolės priemones, pagal kurias netinkamos naudoti atsargos ir pasibaigusio saugojimo termino atsargos, nesant poreikio pratęsti jų saugojimo termino, būtų laiku parduodamos, perduodamos arba nurašomos.
8. Siekiant užtikrinti tarnybos paslapties apsaugą, kreiptis į Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisiją dėl išaiškinimo, ar valstybės rezervo atsargas leidžiama saugoti nuomojamuose sandėliuose, ir prireikus imtis priemonių jų saugumui užtikrinti.

#### Susisiekimo ministerijai

9. Siekiant užtikrinti sukaupytų susisiekimo atsargų (sijų) apskaitos kontrolę ir įvertinti jų panaudojimo bei transportavimo galimybes, patikslinti sijų apskaitos matavimo vienetų, nustatant jų vienetų skaičių ir pagal poreikį – vienos sijos masę ir išmatavimus.

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
5 priedas

## Vyriausybės patvirtintas valstybės rezervas 2024 m. ir 2025 m.

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
6 priedas

## Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų palyginimas su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento patvirtintomis atsargomis

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>



Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
7 priedas

NEJSLAPTINTA

Nacionalinės rizikos analizėje nurodytų pavojų pokyčiai 2021 m. ir  
2024 m., palyginti su 2018 m.

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Rizikos lygis 2018 m.	Rizikos lygis 2021 m.	Rizikos lygis 2024 m.
1.	Stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai ir meteorologiniai reiškiniai	LD	LD	LD
2.	Epizootijos	LD	LD	
2.1.	Paukščių gripas		D	
2.2.	Afrikinis kiaulių maras		LD	
3.	Potvynis	LD	LD	
3.1.	Mažos tikimybės potvynis		V	
3.2.	Vidutinės tikimybės potvynis		V	
3.3.	Didelės tikimybės potvynis		LD	
4.	Epidemijos ir (ar) pandemijos	LD	LD	D
5.	Didelė pramoninė avarija	LD	D	D
6.	Kibernetinės atakos	D	D	V
7.	Pavojus valstybės saugumui	D	LD	D
8.	Užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis	D	D	V
8.1.	Paliktasis radioaktyvusis šaltinis		D	
8.2.	Transporto avarija vežant radioaktyvųjį šaltinį		P	
8.3.	Gaisras radioaktyviojo šaltinio aplinkoje		P	
8.4.	Radioaktyviųjų medžiagų išsklaidymo prietaiso („purvinosios bombos“) panaudojimas		V	
8.5.	Dirbtinio žemės palydovo, kuriame yra radioaktyvieji šaltiniai, nukritimas		V	
9.	Sausra	D	D	
10.	Masinis užsieniečių antplūdis	D	LD	
11.	Instrumentalizuota migracija			V
12.	Didėjanti teisėtų imigrantų populiacija			V
13.	Teroristiniai išpuoliai	D	D	
14.	Lietuvoje gyvenančių migrantų iš Centrinės Azijos šalių radikalizacija			V
15.	Transporto įvykiai	D	D	
16.	Masiniai neramumai	D	D	
17.	Protestai Lietuvos teritorijoje			V
18.	Protesto akcijos pasienyje			V

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Rizikos lygis 2018 m.	Rizikos lygis 2021 m.	Rizikos lygis 2024 m.
19.	Kenksmingųjų organizmų židiniai	D	D	D
20.	Branduolinės avarijos	V	LD	
20.1.	Branduolinė ar radiologinė avarija valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės valdomuose branduolinės energetikos objektuose		P	
20.2.	Branduolinė avarija Baltarusijos AE		LD	LD
21.	Branduolinės ar radiologinės avarijos Lietuvos teritorijoje esančiuose branduolinės energetikos objektuose			V
22.	Miškų ir durpynų gaisrai	P	LD	V
23.	Įvykiai jūroje	P	LD	
23.1.	Teršimo incidentas jūroje		P	V
23.2.	Paieškos ir gelbėjimo darbai avarijos vietoje		LD	
24.	Pakrantės užteršimas dėl teršalų išsiliejimo jūroje	P		
25.	Gaisrai ir (ar) sproginiai	P	D	D
26.	Pavojus kultūros paveldui		LD	V
27.	Didėjantis nusikaltimų visuomenės saugumui skaičius			P
28.	Lietuvos piliečių suėmimai, laikinas pagrobimas ar kelionės sutrikdymas užsienio valstybėje			LD
29.	Melagingi pranešimai			LD
30.	Finansinio nestabilumo rizika			V
31.	Užsienio valstybės taikomos ekonominio poveikio priemonės Lietuvai			D
32.	Elektros energijos tiekimo sutrikimas ar nutraukimas			P
33.	Gamtinių dujų tiekimo sutrikimas ar nutraukimas			D
34.	Naftos produktų tiekimo sutrikimas ar nutraukimas			V
35.	Kritinės energetinės infrastruktūros pažeidimas			V
36.	Strateginė korupcija			P
37.	Bepiločių orlaivių neteisėtas valstybės sienos kirtimas			P
<b>Iš viso galimų pavojų:</b>		<b>19</b>	<b>19</b>	<b>29</b>
	LD – labai didelės rizikos	5	10	4
	D – didelės rizikos	9	9	7
	V – vidutinės rizikos	1	0	14
	P – priimtinos/žemos rizikos	4	0	4

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal nacionalinės rizikos analizės 2018 m., 2021 m., 2024 m. duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
8 priedas

## Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų sudarymo pavyzdžiai

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
9 priedas

## NEJSLAPTINTA

## Sudaryto medicinos atsargų valstybės rezervo formavimo prielaidos

Medicinos atsargų rinkinys ir Sveikatos apsaugos ministerijos sudarytų darbo grupių pateiktos jo formavimo prielaidos	Nustatyta pagal darbo grupių pasiūlymuose ir protokoluose pateiktą informaciją	
	Kaupimo normos skaičiavimui naudotas laikotarpis	Darbo grupių svarstyti pavojai sudarant rinkinį
<b>Vaistų rinkinys</b>		
Apskaičiuotas 6 traumų centrams priskiriamų asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ASPĮ) vidutinis mėnesio vaistų suvartojimo duomenų vidurkis ir padidintas 30 proc.	30 d.	Nustatant nomenklatūrą, analizuoti NRA nustatyti pavojai.
<b>Asmens apsaugos priemonių rinkinys</b>		
6 traumų centrams priskiriamų ASPĮ lovų skaičius daugintas iš SAM nustatytų asmens apsaugos priemonių normatyvų vienai stacionaro lovai ir koeficiento pagal ASPĮ veiklos pobūdį (pagrindinės ar kitos ASPĮ).	30 d.	Ekstremaliosios situacijos, sukeltos biologinių veiksmų, ir teroristinių išpuolių, kurių metu naudojamos pavojingos biologinės medžiagos.
<b>Medicinos pagalbos priemonių rinkinys</b>		
Kaupimo norma – 2 000 nukentėjusiųjų, kurie apskaičiuoti pagal 6 traumų centrų pateiktus skubios pagalbos padalinių galimus priimti nukentėjusiųjų srautus. Nustatant galimą priemonių poreikį, 2 000 nukentėjusiųjų rūšiuoti pagal jų sužeidimo sudėtingumą (20 proc. nukentėjusiųjų būna itin sudėtingos būklės, 30 proc. – vidutinės būklės ir 50 proc. – lengvos būklės). Remtasi praeityje vykusių ekstremaliųjų įvykių analize (civilinė patirtis). Pagal sužeidimo sudėtingumą skiriasi ir priemonių nomenklatūra.	Nevertinta	Darbo grupė svarstė įvairias ekstremalias situacijas (masinis gaisras/avarija, branduolinė/cheminė grėsmė, radiacija ir pan.) ir karo grėsmę. Tačiau į pasiūlytą sąrašą įtrauktos būtinos priemonės pagalbai teikti ekstremalios situacijos metu.
<b>Branduolinių ar radiologinių avarijų įvertinimo ir likvidavimo priemonių rinkinys</b>		
Rinkinio priemonės skirtos papildyti Lietuvos nacionalinės sistemos subjektų poreikį, įstaigoms išnaudojus savo resursus. Vertintos 2022–2023 m. perduotos, planuojamos perduoti priemonės pagal SAM patvirtintą Valstybės institucijų ir savivaldybių pasirengimo galimai radiologinei ar branduolinei avarijai Baltarusijos atominėje elektrinėje priemonių plane Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai numatytą priemonių planą. VR nuspręsta saugoti 20–50 proc. ASPĮ ir Greitosios medicinos pagalbos tarnybai perduotų priemonių.	Nevertinta	Branduolinės ar radiologinės avarijos.
<b>Ligoninių aprūpinimo rinkinys</b>		
Rinkinį sudaro priemonės, kurių ASPĮ neturi galimybės kaupti didesnių kiekių, nes neturi kur jų saugoti (baltiniai, patalynė) arba jų kasdienėje veikloje nereikia, bet kurios būtų būtinos esant ekstremaliai situacijai (sulankstomos lovos, čiužiniai, neštuvai, mažo galingumo generatoriai ir t.t.) ir kurios reikalingos įkurti laikinas vietas pacientams/pacientų rūšiavimui tiek prie ligoninių, tiek masinių nelaimių vietose (toks poreikis išryškėjo ruošiantis NATO viršūnių susitikimui Lietuvoje). Priemonių kiekis apskaičiuotas 2 000 nukentėjusiųjų priimti 6 traumų centruose.	5 d.	Ekstremalios situacijos (neįvardijant, kokios), karas.
<b>Laboratorinės įrangos rinkinys</b>		

Medicinos atsargų rinkinys ir Sveikatos apsaugos ministerijos sudarytų darbo grupių pateiktos jo formavimo prielaidos	Nustatyta pagal darbo grupių pasiūlymuose ir protokoluose pateiktą informaciją	
	Kaupimo normos skaičiavimui naudotas laikotarpis	Darbo grupių svarstyti pavojai sudarant rinkinį
Suplanuotas kiekis – 10 vietų, kuriose ekstremalios situacijos atveju galėtų būti teikiamos laboratorinės diagnostikos paslaugos. Šioms vietoms numatyta 10 laboratorinės medicininės priemonių komplektų. Kiekvienoje iš vietų numatyti priemonių komplektai sudarys galimybę atlikti būtiniausius tyrimus nukentėjusiųjų pirminei sveikatos būklei įvertinti.	Netikslinga vertinti, nes įranga gali būti naudojama neribotą laiką.	Ekstremaliosios situacijos (nejvardijant, kokios).
<b>Užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo ir profilaktikos rinkinys</b>		
Nustatytos priemonės, turinčios papildyti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos poreikius.	Nevertinta	Užkrečiamosios ligos.
<b>Mobiliųjų kraujo ėmimo brigadų aprūpinimo rinkinys</b>		
Rinkinys formuojamas 6 000 donacijų – tiek Nacionalinis kraujo centras surenka per 2 mėnesius. Darbo grupės vertinimu, tokio kiekio donacijų rinkimo pakaktų ekstremalios situacijos metu. Nacionalinis kraujo centras surenka 2/3 donacijų Lietuvoje.	Nevertinta	Ekstremaliosios situacijos (nejvardijant, kokios).
<b>Lietuvos skubiosios medicinos pagalbos komandos (EMT1) medikamentų rinkinys</b>		
Rinkinys formuotas remiantis Europos skubiosios medicinos komandų klasifikacijos ir klinikinio gydymo gairių knyga „Blue Book“ ir joje nurodytu būtinų medikamentų sąrašu, sudarytu pagal PSO vaistų registrą bei atsižvelgiant į numatomą pacientų kiekį EMT1 komandai misijos metu.	14 d.	Ekstremaliosios situacijos (nejvardijant, kokios).
<b>Lietuvos skubiosios medicinos pagalbos komandos (EMT1) medicinos pagalbos priemonių rinkinys</b>		
Rinkinys formuotas remiantis Europos skubiosios medicinos komandų klasifikacijos ir klinikinio gydymo gairių knyga „Blue Book“ ir joje nurodytu būtinųjų medicinos priemonių sąrašu, sudarytu pagal „EMT Type 1 mobile“ modelį.	14 d.	Ekstremaliosios situacijos (nejvardijant, kokios).
<b>Traumų gydymo rinkinys</b>		
Šio rinkinio nomenklatūra ir kiekiai nustatyti 2025-09-29. Rinkinys sudarytas atsižvelgiant į ligonių pasiekiamumą karinio konflikto metu pagal numanomą fronto liniją (ligoninės „Rolė 1“ ir „Rolė 2“), taip pat atsižvelgiant į Lietuvos gydytojų, atlikusių stažuotes Ukrainoje, patirtį. Valstybės rezervą sudaro 6 traumų gydymo rinkiniai, o pagal traumų integruotos sveikatos priežiūros valdymo komiteto rekomendacijas, poreikis yra turėti 30. Vienas rinkinys skirtas 30 sunkiai sužeistų pacientų gydymui.	Nevertinta	Karo padėtis
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Sveikatos apsaugos ministerijos sudarytų tarpinstitucinių darbo grupių ir traumų integruotos sveikatos priežiūros valdymo komiteto 2022–2025 m. pateiktus pasiūlymus (2023-07-16, 2023-12-21, 2024-06-03, 2024-12-02, 2025-08-25) ir susitikimų protokolus.		

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
10 priedas

## Valstybės rezervo atsargų sukaupimas 2024-12-31

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
11 priedas

## Valstybės rezervo sukaupimo plano įvykdymas 2021–2024 m.

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
12 priedas

Vyriausybės patvirtinti ir valstybės rezervo tvarkytojų suplanuoti  
asignavimai valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>



Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
13 priedas

## Vyriausybės patvirtintų valstybės rezervo atsargų rinkinių sukauimo lygių 2024-12-31 perskaičiavimas

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
14 priedas

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų  
centro saugomos medicinos atsargos, neatitinkančios galiojančių  
valstybės rezervo nomenklatūrų ir viršijančios nustatytas kaupimo  
normas

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
15 priedas

## Valstybės rezervo maisto produktų atsargų poreikio palyginimas su faktiniu sukaupimu pagal gyventojų ir dienų skaičių 2022–2025 m. pirmas pusmetis

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
16 priedas

NEĮSLAPTINTA

Maisto produktų atsargų rezervavimo kainos

Viešojo pirkimo data	Žemės ūkio ministerijos nustatyta rezervavimo kaina* iki viešojo pirkimo, Eur	Tiekėjų pasiūlytos rezervavimo kainos*, Eur		Sudarytų sutarčių rezervavimo kainos*, Eur		Pastabos
		Intervalas	Vidurkis	Intervalas	Vidurkis	
2022-03-22	14,88–23,14	0,00–25,68	14,76	0,00–25,68	14,76	Su vandeniu
	14,88–23,14	5,00–25,68	16,45	5,00–25,68	16,45	Be vandens
	14,88–23,14	0,00–16,00	8,00	0,00–16,00	8,00	Vanduo
2022-04-11	23,14–40,00	15,00–28,25	21,99	15,00–28,25	21,99	Visiems maisto produktams
	23,14	15,00	15,00	15,00	15,00	Angliavandeniai
	40,00	24,37–28,25	25,40	24,37–28,25	25,40	Baltymai, riebalai ir daržovės
	23,14	16,00–21,67	19,76	16,00–21,67	19,76	Vanduo
2023-10-27	46,80	Pasiūlymų nepateikta		Sutartys nesudarytos		
2023-11-14	46,80	18,78–107,76	51,93	Sutartys nesudarytos		
2023-11-14	46,80	3,00–15,50	9,25	3,00–15,50	9,25	Vanduo
2024-07-30	44,03	21,00–259,00	79,91	Sutartys nesudarytos		
2024-10-21	44,03	15,00–3 920,00	310,82	15,00–20,80	17,90	Visos pasiūlytos kainos
		15,00–247,00	66,15			Pasiūlytos kainos be 1 tiekėjo (iš 10), nes jo rezervavimo kainos išskirtinai didelės. Intervalas nuo 245,00 Eur iki 3 920,00 Eur, vidutinė kaina – 1 180,78 Eur.

\* Rezervavimo kaina už toną arba tūkst. litrų vienam mėnesiui.  
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal maisto produktų rezervavimo paslaugų viešųjų pirkimų duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
17 priedas

## Sutartyse nustatytų vandens rezervavimo kainų palyginimas su vandens įsigijimo kainomis

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
18 priedas

## Medicinos atsargos, kurių saugojimo terminas iki 2024-12-31 buvo pasibaigęs

RIBOTO NAUDOJIMO, IPSS

<...>

Valstybinio audito ataskaitos  
„Valstybės rezervo sudarymas,  
kaupimas ir tvarkymas“  
19 priedas

## Medicinos atsargų viešųjų pirkimų vertinimas

RIBOTO NAUDOJIMO

<...>

